

NASLOV

 Leto XXXIII
Št. 56

 Murska Sobota,
10. septembra 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

800 Pomurcev v 800-letnem Varaždinu

V soboto, 5. septembra, se je znova potrdila čvrsta vez med člani velike Vestnikove družine; kar 800 bralcev se je udeležilo izleta v Varaždin, ki letos praznuje 800-letnico. Varaždinčani so se izkazali kot dobri gostitelji; pričakali so nas na železniški postaji, kjer nas je pozdravil predsednik skupščine občine Ciril Grabovec, razkazali so nam stari del mesta, ki ga

nenehno obnavljajo, popeljali so nas v večje organizacije združenega dela, nato pa v športni dvorani pripravili bogat kulturno-zabavni program... Letošnji Vestnikov izlet je bil jubilejni, torej 5. po vrsti, in marsikomu bo ostal v prijetnem spominu. Več o izletu na 24. strani.

Foto: S. Sobočan

LJUTOMER

PREKOMORCI VABIJO

V soboto in nedeljo bo v Ljutomeru srečanje borcev V. prekomorske brigade »Ivan Turšič-Iztok«. Prek 600 se jih bo tokrat zbralo v Ljutomeru, da bi počastili spomin na prehojeno vojno in povojno pot. Slavnostni

govornik bo Janez Vipotnik, predsednik republiškega odbora ZB NOV Slovenije. V pestrem programu bo poleg odkritja spominskega obeležja devetim padlim borcem iz občine Ljutomer tudi srečanje vseh še

živečih borcev in občanov Ljutomera. Organizacijski odbor vabi vse prebivalce, da se srečanja na ljutomerskem hipodromu udeležijo v čim večjem številu.

D. L.

Avto moto društvo Štefan Kovač iz Murske Sobotje je bilo organizator osme dirke za državno prvenstvo v motokrosu v razredu do 125 ccm. Na 1400 metrov dolgi stezi v Mačkovcih je sodelovalo blizu 30 tekmovalcev. Posebno zanimanje gledalcev pa je zbudil prvi nastop prikoličarjev. Štirje avstrijski tekmovalci so prikazali prave mojstrovine prikoličarskega motokrosa, tako da so bili obiskovalci zelo navdušeni. Prireditev, ki si jo je ogledalo blizu 5.000 ljubiteljev moto športa je lepo uspela, organizatorji pa so tako še enkrat dokazali, da so sposobni pripraviti tudi najzahtevnejše tovrstne prireditve.

OB DVAJSETLETNICI BEOGRAJSKE KONFERENCE NEUVRŠČENIH

Dr. ANTUN VRATUŠA

Ne le vest — ampak tudi bodočnost sveta

Bil je to resnično izreden dogodek, ko se je prvega septembra 1961. leta v Beogradu začela mednarodna konferenca šefov držav ali vlad petindvajsetih dežel z vseh celin našega planeta. Sešli so se, da bi skupno poiskali pot iz globoke krize, v katero je svet pahnila politika delitve na bloke in vplivna področja veseli, in da bi se dogovorili o politiki neodvisnosti v pogojih vse večjega pritiska veseli za vključevanje v vojaško-politične bloke.

Mnogi so menili, da gre predvsem za protest proti politiki hladne vojne, ki je grozila, da potegne ves svet v vročo vojno, v nov svetovni pokol. Točno je sicer, da je neposredna nevarnost novega svetovnega spopada predstavljala prvorazredno vprašanje konference. Vsem narodom so bile še vedno živo pred očmi grozote druge svetovne vojne. Želeli so mir in pogoje, da bi lahko vsakdo v svoji deželi in vsi skupaj gradili lepšo bodočnost, mir in varnost za vse. Da bi to bilo mogoče, se je bilo treba spoprijeti predvsem z vzroki, ki so pripeljali do hladne vojne. Bilo je jasno, da bo pot do tega cilja dolga in težavna. Vir moči politike neuvrščenosti pa je bil tedaj in tudi kasneje v dejstvu, da so se, po besedah predsednika Tita, »voditelji neuvršenih dežel pri tem lahko naslanjali ne samo na ljudstvo svojih dežel, ampak tudi na miroljubne sile vsega sveta, vključno ljudstva blokovskih držav«.

Beograjska konferenca je napravila v tej smeri pomembne korake. Predvsem je izrazila enodušno odločnost narodov, ki so bili na njej predstavljeni, da bodo nadaljevali svojo pot neodvisnosti in neuvrščenosti, pot prijateljskega sodelovanja v pogojih koeksistence držav z različnimi družbenimi sistemi. Pozvala je voditelja dveh najmočnejših držav sveta, predsednika Kenedija in ministrskega predsednika Hruščeva, naj za zeleno mizo urejata svoja nesoglasja in opozorila, da nihče nima pravice, da bi zavoljo svojih spopadov pehal svet v vojno. Odločno se je zoperstavila blokovski politiki ter oborožitveni tekmi. Zahtevala je sklic mednarodne konference o svetovnih ekonomskih odnosih. Dala je polno podporo antikolonialnim in narodnoosvobodilnim gibanjem v svetu in se zavzela za pravico vsakega naroda za samoopredelitev ter nemoten razvoj brez vmešavanja v njegove notranje zadeve. Z eno besedo: že s svojo prvo skupno akcijo, z beograjsko konferenco, so neuvrščeni dokazali vsemu svetu, da so korenine tega gibanja »globoke v antiimperialistični revoluciji narodov«, kakor se je izrazil Edvard Kardelj, in da sta njihova temeljna cilja neodvisnost in svoboden razvoj vsakega naroda ter prijateljsko sodelovanje v okviru miroljubne koeksistence narodov z različnimi družbenimi sistemi, kakor tudi za vzpostavitev svetovne skupnosti enakopravnih narodov. To je dina miroljubna alternativa, ki vodi v varno bodočnost ljudi in narodov, kajti blokovska politika je politika ravnotežja strahu, pritiskov in dominacije; zato nikakor ne more biti zagotovilo miru in varnosti — ogroža namreč vse, tudi najmočnejše med močnimi.

Principi, ki jih je izdelala beograjska konferenca, so ostali trden temelj gibanja neuvrščenosti vseh preteklih dvajset let. Vsako srečanje šefov držav ali vlad — od Beograda, Kaira, Lusake in Alžira do Colomba in Havane — je pomenilo pomemben korak v utrjevanju gibanja kot neodvisnega mednarodnega dejavnika v izdelovanju njegovih idejno-političnih temeljev in v širjenju njegove množičnosti, kakor tudi v izvajanju njegovih akcijskih programov. Privlačnost gibanja se izraža tudi v dejstvu, da se nobena novoosvobodjena dežela ni pridružila obstoječim blokom, brez ozira na svojo družbenopolitično ureditev. Tako je danes število neuvršenih držav kar štirikrat večje kot pred dvajsetimi leti, saj se je konference šefov držav ali vlad v Havani leta 1979 udeležilo okrog sto držav, konference pa se je udeležilo veliko dežel — opazovalk, oziroma so bile nanjo povabljene kot gostje.

Gibanje neuvršenih je postalo mednarodni in politični dejavnik, katerega nihče več ne more obiti. Seveda pa njegova številčnost nosi s sabo tudi pomembne razlike v gibanju samem, tako glede kulturno-zgodovinskih tradicij in stopnje ekonomskega razvoja, kakor tudi glede družbene ureditve in mednarodnega položaja.

Toda prav v tej različnosti je moč gibanja, pod pogojem seveda, da neuvrščeni tudi v bodoče ostanejo zvesti svoji temeljni opredelitvi glede akcijske enotnosti, demokratičnih odnosov v gibanju in v skupnem odporu poizkusom nasprotnikov, da se vrinejo mednje. Predvsem pa ne smejo dovoliti, da bi gibanje postalo bojišče blokovskega rivalstva in ideološke izključenosti. Gostiti morajo, ne samo načelno, ampak tudi v praksi, načela vzajemnosti, medsebojne pomoči in solidarnosti. Morajo najti v sebi moči, da v korenu odpravljajo vzroke oboroženih in drugih spopadov med sabo. Če pa že pride do sovražnosti, je treba storiti vse, da jih čimprej končajo na načelu miroljubnosti, kajti spopadi med neuvršenimi deželami izzivajo veliko moralno, politično in materialno škodo, nasprotniki gibanja pa jih izkoriščajo za vmešavanje. Nemogoče je računati na uspešnost principov neuvrščenosti v svetu, če jih predvsem sami neuvrščeni v svojih medsebojnih odnosih ne bi spoštovali.

(nadaljevanje na 3. strani)

Južnoafriška agresija v Angolo se spreminja v trajnejši vojaški spopad. Sodijo, da je v Angoli okoli 11 tisoč južnoafriških vojakov, ki v svojih rokah držijo obsežno angolsko ozemlje. Angolski veleposlanik v Lusaki je pred dnevi izjavil, da lahko Angola »od zdaj vsak hip« pokliče na pomoč prijateljske narode, da bi skupaj strli južnoafriške čete. To pomeni vojno.

Dokazi iz Pentagona

Prva verzija načrta o razporeditvi skoraj šeststo ameriških raket v Zahodni Evropi je končana in kmalu jo bodo dostavili obrambnim ministrom petnajstih držav članic NATO. To so sporočili na sedežu NATO v Bruslju in napovedali ostro propagandno ofenzivo z namenom, da bi nevtralizirali precej močan odpor proti novim ameriškim raketam.

Kot so sporočili v Bruslju, se Pentagon pripravlja, da bi naredil nekaj nezasižanega: da bi objavil obveščevalne podatke o moči sovjetskih sil, zlasti o razporeditvi nad 200 raket SS-2, uperjenih proti Zahodni Evropi, ki imajo doseg 4.500 kilometrov in lahko vsaka nosi po tri jedrske konice. V dobro obveščenih krogih trdijo, da bodo v napovedanem ameriškem dokumentu tudi fotografije sovjetskih raket, ki so jih posneli s sateliti, in celo podatki o vojaški industriji v ZSSR.

Z objavo tega zaupnega dokumenta bo Pentagon, kot

pojasnjujejo v Bruslju, ustregel zahtevi evropskih zveznikov. Ti so namreč ta dokument morda zahtevali na zasedanju skupine NATO za jedrsko planiranje v Bonnu, ki je bilo aprila letos. Vendar prevladuje vtis, da gre za skupna prizadevanja, da bi nevtralizirali sovjetsko propagandno akcijo proti razporeditvi novih ameriških raketnih orožij, ki je padla v precej rodovitna tla, zlasti v javnosti manjših evropskih članic NATO.

Zbuja namreč pozornost, da so v Bruslju hkrati sporočili, da se bo konec prihodnjega tedna sestala tudi skupina visokih funkcionarjev NATO, katerih naloga je pripraviti zahodna stališča za pogajanja s Sovjetsko zvezo o omejitvi strateškega oboroževanja.

Opozarjajo, da gre za drugi del sklepa NATO jeseni 1979, da morajo prizadevanja za razmestitev novih orožij v Zahodni Evropi spremljati po možnosti pogajanja z Moskvjo.

Ali bo napoved iz Pentagona prispevala k pomiritvi med ZDA in zahodnoevropskimi zvezniki, tega danes še ni mogoče reči, predvsem zato ne, ker ne vemo, kako bo reagirala nasprotna stran.

(Tanjug)

Poljakom cenejšo hrano

Poljska vlada se je vnovič obrnila na zahodnoevropsko deseterico s prošnjo za novo, že tretjo pošiljko hrane po nižjih cenah. Na sedežu Evropske gospodarske skupnosti pravijo, da gre za žito, govedino in maslo, vendar Poljaki ne omenjajo nobenih količin, prosijo pa, da naj bi jim hrano prodali 15 odstotkov ceneje od običajnih svetovnih cen.

O poljskem predlogu je že razpravljala odbor stalnih predstavnic članic EGS, sredi prihodnjega tedna pa bodo o predlogu razpravljali na prvem srečanju bruseljske komisije po avgustovskem premoru in morda bodo

poljsko prošnjo postavili že na dnevni red septembrskega sestanka zunanjih ministrov, ki bo predvidoma sredi septembra. Slišati je, da ni razlogov, da bi poljski predlog zavrnili, če imajo na zalogi dovolj živil. Kljub tej pripravljenosti pa je slišati, da se nekatere članice deseterice zavzemajo za odlog o tretjem obroku pošiljk hrane, dokler EGS ne odpošlje zaostalih količin hrane, ki jih je odobrila maja letos.

Po podatkih iz bruseljske komisije je Poljska do srede avgusta dobila 400 tisoč ton žita (odobrenih 835 tisoč ton), 60 tisoč ton mesa (odobrenih 100 tisoč), 40

je vedno manj belcev in vedno več črncev, ki trdijo, da živijo zdaj slabše kot prej, pričakujejo pa, da bo še slabše. Gallupov institut je aprila ugotovil, da kar tri četrtine belcev in samo ena četrtina črncev odobravajo politiko Ronalda Reagana. Andrew Kohut, eden uglednih raziskovalcev javnega mnenja trdi: »Odkar obstaja raziskovanje javnega mnenja, v pogledih bele in črne Amerike, še ni bilo tolikšnih razlik.« Javno mnenje tudi ugotavlja, da raste črnski pesimizem, strah pred neredi. Na takšna politična tla torej je padla odločitev Washingtona, da se na afriškem jugu odloči za belo Pretorio proti črni Afriki. S tem je dal domači javnosti vedeti, da je na strani bele in ne črne Amerike.

Mnogi v Ameriki ugibajo kakšni so bili nameni administracije, ko je z vsoto državnih prisil nastopila proti peščici letalskih kontrolorjev in njihovem sindikatu. Mar je bila to nekakšna generalna za morebitne podobne primere v bodoče. Če je tako, potem vedo tudi ameriški črnici koliko je ura.

globus

ZAHOĐNI BERLIN — Preko 16 tisoč ljudi je demonstriralo proti vojni. Ko so šle demonstracije že proti koncu, je del udeležencev začel vzklikati protivojna gesla, a policija jih je razgnala s solzivcem.

BONN — Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta in generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnjev bo najverjetneje konec novembra obiskal Bonn.

ADIS ABEBA — Etiopska vlada je pred bližnjo sedmo obletnico revolucije oprostil 367 političnih zapornikov. Podatkov o tem, koliko je bilo aretiranih in zaprtih pristašev bivšega cesarja, ni.

BUKAREŠTA — Na romunski obali ob Črnem morju je letovalo od maja do začetka septembra približno 300 tisoč tujih turistov. Ministrstvo za turizem po tem sodi, da se Rumunija ponovno uvršča med turistične dežele.

MOSKVA — Na ozemlju štirih sovjetskih republik: Belorusije, Estonije, Litve in Latvije in na Baltičkem morju so se končali devetdnevni manevri.

KAIRO — Egipčanska policija je prišla več sto verskih voditeljev, politikov, odvetnikov, novinarjev in drugih, ki so posredno ali neposredno delali razdor med pripadniki muslimanske in koptske vere. Prepovedali so tudi šest verskih oziroma opozicijskih listov.

NEAPELJ — Te dni se bodo v Sredozemlju začele enomesečne vojaške vaje pomorskih sil NATO za hitre posege.

VARSAVA — V Gdansk se je začel prvi kongres neodvisnih sindikatov Solidarnost, ki se ga je udeležilo 912 delegatov. Kongres bo trajal do 3. oktobra.

PRAGA — Zaradi eksplozije v premogovniku v Zaluži na severu CSSR je bilo 66 rudarjev mrtvih, 40 pa so jih rešili, kot je sporočil radio Praga.

V žarišču dogodkov

O SOSEDIH JE LAŽJE...

Ko je pred dnevi avstrijski televizijski novinar Lendvai vodil novinarski pogovor o tem, kako je in kako bo pri nas, ni mogel, da ne bi povedal tudi stare resnice, da je pač o sosedih veliko lažje razpravljati kakor o sebi... Morda je tega mnenja tudi Hans Heigert, ki je v Münchenskem časopisu »Süddeutsche Zeitung« objavil svoje vtise o Avstriji in Avstrijcih.

Avstrija vedno znova povzroča začudenje — piše Heigert. Alpska republika s svojimi sedem in pol milijoni prebivalcev nima ravno preveč naravnih bogastev. Pa vendar imajo ti, zgodovinsko rečeno nemški polbratje, za sabo tako hiter gospodarski razvoj in dvig življenjske ravni, da to skoraj že lahko zasenči druge »povojne čudeže«. Zastoji v bilanci, naložbah, dohodku in socialnih izdatkih so se začeli veliko kasneje kot v Zvezni republiki Nemčiji, vendar so zmerom hujši.

V Avstriji je štirinajsta plača že dolgo »obvezna« in

tudi v dobršni meri neobdavčena. Zvezna železnica, čeprav prinašajo veliko izgubo, že zahtevajo petnajsto plačo. Na drugi strani davčna morala majhnih in srednjih podjetij, ki rada kasirajo brez formalnih računov, ni ravno visoka. V javnih blagajnah so zato luknje vedno večje. Kako torej to delajo Avstrijci?

»Socialno partnerstvo« so povzdignili v javnopravno institucijo. To je deželi na osnovi hitro rastoče življenjske ravni prineslo dolgo dobo socialnega miru.

Avstrijci so, po ugotovitvah raziskovalcev javnega mnenja, še bolj kot Nemci navezani na »državo«, na oblast. Demokratične tradicije niso pognale korenin tako kot zahodno od Salzacha in Inna. Želja oziroma potreba po participaciji je neznatna. Od mladih volivcev se jih 40 odstotkov sploh ne potruje do volilnih skrinjic. Državo imajo še vedno za »višjo«, »bolj« pristojno. »Oni tam zgoraj bodo že uredili; zato so vendar tam,«

je še vedno prevladujoče mnenje Avstrijcev.

Temu se pridružuje mnenje, »da tisti tam zgoraj delajo, kar hočejo.« To je miselnost dobro naučenih podložnikov. Že deset let (tako pravi neki dunajski posmehljivec), imajo spet cesarja, sicer rdečega, toda vendar le Kreisky očitno drži žezlo v roki. Tako trenutno v nobeni srednjeevropski državi ni tako malo nemirov, državljanskih pobud, alternativnih programov, skoraj nič uličnih demonstracij in silja. Zdi se, da ni Švica oaza miru in stabilnosti, temveč da je to Avstrija.

Avstrijcem, ki še vedno trpijo zaradi tega, ker nimajo občutka, da so narod, prija ugotovitev, da se ne štejejo več med države, ki morajo poslušati druge, pač pa med vodilne, z vseh strani poslušane pobudnike miru. Toda pri vsem tem so pozabili na račun. Vsak zase so v zadnjih letih začeli živeti prek svojih zmožnosti;

daleč pred vsemi pa velika podržavljena podjetja. Sedaj lahko zmerom manj ljudi plača račune. Nove kredite je komaj še moč pričakovati in tudi država je praktično suha: Ali ljudje to vedo? Raziskovalci javnega mnenja sicer tu in tam zabeležijo zadušene odmeve krize in prepričanja, da »tako« ne bo šlo naprej. Toda javno mnenje in uradna politika se še vedno delata, kot da bi Avstrija naprej še živel v obljubljeni deželi. To je tako kot pri krokanju: maček pride pozneje, a takrat je toliko bolj krepak.

Positivno: prej ali slej se socialno partnerstvo ni razmajalo. Javnopravno organizirana zastopstva (zbornice) gospodarstva, kmetijstva in delojemalcev so po zakonu dolžna opredeliti se do vseh zakonskih predlogov v zveznem parlamentu. To konec koncev sodi k resnosti stališč, zavira bojevitost in polemike, in kompromis je tako nekaj vsakdanjega. Ta sistem se je v avstrijskem

političnem življenju trdno zasidral. »Poglejte, mi smo majhna država,« pravijo vodilni v gospodarstvu in sindikatih, »vsi se poznamo med sabo, v spornih situacijah si telefoniramo, se dogovarjamo...« V resnici sedijo »partnerji« tudi v komisijah za mezde pri zvezni vladi, se dogovarjajo in često tudi v nasprotju z »bazo« uveljavijo skupni dogovor. Kakor hitro pride kje do regionalnih ali panožnih konfliktov, pokličejo neposredno predstojnike. Na koncu pridejo tudi do Benye (ki mu pravijo tudi mogočni šef avstrijskih sindikatov), in Sallingerja, predsednika zbornice. Onadva se nato sporazume-ta o končni obliki kompromisa. V izjemnih primerih je potrebna še pika na i zveznega kanclerja. In potem velja to za vse.

Zakaj je to tako dolgo delovalo? »Poglejte, Avstrijci nečejo več državljanski vojni podobnih razmer iz dvajsetih in tridesetih let.« To jih je zedinilo. Do leta

1955 so bili okupirani in tudi to je pripomoglo, da so sedaj enotni. Končno je pol generacije vladale črno-rdeča koalicija z vsemi posledicami, ki izvirajo iz proporcionalnega sistema. Tudi to je poleg parlamenta ali zunaj njega okrepilo zbornični sistem. Končno sta učinkovala tudi starost in poreklo nosilcev »socialnega partnerstva«. Sallinger in Benya sta za Avstrijo verjetno več, sta mogočnejša, vplivnejša in pomembnejša kot šefi frakcij v poslanski zbornici dunajskega zveznega parlamenta.

Lepi časi gredo počasi h koncu. Tudi Avstrija bo zdaj morala plačati svoje pridobitve in premoženje. Trenutno ima — preračunano — približno 10 milijard mark dolga; od tega štiri milijarde samo obresti za kredite. Pri zveznem proračunu 50 milijard mark je komaj mogoče odšteti 20 odstotkov za dolgove.

(Konec prihodnjč)

(nadaljevanje s 1. strani)

Živimo v pogojih, ki v marsičem spominjajo na čase, ko je gibanje neuvršenih začelo delovati, skupaj z drugimi naprednimi silami, kot organizirana demokratična fronta za neodvisnost, suverenost, nedotakljivost meja in za prijeteljsko sodelovanje med narodi, za razvoj in varnost v svetu. Na obzorju so nova zaostrovanja v svetu, oboroževalna tekma se nadaljuje z nezmanjšano trdovratnostjo, pritiski na neodvisne dežele se čisto spreminjajo v odprto agresijo, dominacijo in hegemonijo nad manjšimi in slabšimi se opravičujejo kot nujna, da se ne bi porušilo ravnotežje sil med bloki in med velikimi. Toda, to je le ena stran medalje.

Za oceno današnjega sveta so bistvenega pomena tudi nekatera druga dejstva. Neuvrščene in druge dežele v razvoju so izdelale strategijo razvoja in program za njegovo uresničevanje. Sprožile so organiziran boj za vzpostavitev novega mednarodnega ekonomskega reda, ki naj zagotovi vsaki deželi svobodno razpolaganje z lastnimi naravnimi bogastvi in s svojim narodnim dohodkom ter pogoje za samostojen razvoj in mednarodno sodelovanje na temelju enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja interesov.

V Organizaciji združenih narodov, na konferenci evropske varnosti in sodelovanja vodijo in tudi sicer vodijo boj za neodvisnost in suverenost narodov, za razorožitev, za svetovno varnost, ki naj bo varnost za vse. Imajo tudi druge ustrezne organizacije za te akcije, predvsem pa svoje lastno gibanje, ki odraža bistvene interese in stremjenja vseh svobodoljubnih narodov. Dosegle so, da se vse bolj zožuje prostor za delovanje politike s pozicije sile. Izhodišče pa jim je naslanjanje na lastne sile v široki povezanosti z drugimi demokratičnimi silami v svetu. To je temelj univerzalnosti politike neuvrščenosti in stalni vir njene moči. Tako vedno bolj deluje kot dejstvo napoved tovariša Tita, da neuvrščenost ni le vest človeštva, ampak tudi njegova bodočnost.

Jugoslavija je od vsega začetka med najbolj aktivnimi deželami v gibanju neuvršenih. To pa zavoljo tega, ker je samoupravna in odprta za prijateljsko sodelovanje z vsemi na temelju politike odprtih meja in dobrega sosedstva in ker je njen predsednik Tito — skupaj z Nehrujem, Naserjem in Nkrumahom — bil med glavnimi ustanovitelji gibanja. Zavoljo svojega doslednega vztrajanja na principih neuvr-

MED ODMOROM — Predsednik Tito, kot vodja naše delegacije na prvi konferenci neuvršenih septembra 1961 v Beogradu, ob njem še člani naše delegacije: Edvard Kardelj, podpredsednik zveznega izvršnega sveta, Vladimir Bakarić, predsednik sabora LR Hrvatske ter Veljko Vlahović, sekretar zveznega odbora SZDL Jugoslavije. V naši delegaciji so še bili: Koča Popović, državni sekretar za zunanje zadeve, Veljko Mićunović, sekretar zveznega odbora SZDL Jugoslavije, Dobrivoje Vidić, predsednik komisije za mednarodne zveze SZDLJ, Bogdan Crnobrnja, generalni sekretar predsednika republike in Josip Derda, pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve.

ščene politike je naša dežela čisto imela tudi težave. Toda vzdržala je vse pritiske, ker se je pač vedno naslanjala predvsem na lastne moči. Organizirala je svojo narodno-osvobodilno vojsko in se sama osvobodila. Že za časa narodnoosvobodilnega boja je postala temelj revolucijske oblasti ljudskega samoupravljanja, in široko se je povezovala z naprednimi gibanji v svetu. Pot Titovim vodstvom je bilo skovano resnično bratstvo in enotnost v jugoslovanski večnacionalni skupnosti in postavljeni so bili temelji samoupravnega socialističnega sistema, ki odpira epoho neposrednega uresničevanja ciljev stoletnega boja delavskega razreda za osvoboditev človeka.

Izredno velike so pridobitve našega narodnoosvobodilnega boja in socialistične graditve. Med najpomembnejšimi so vsekakor: socialistično samoupravljanje, bratstvo in enotnost, neodvisnost in varnost dežele ter njena politika neuvrščenosti. Toda te pridobitve se same po sebi ne obnavljajo. Njihovo uresničevanje in krepitev sta odvisni od nadaljnjega razvoja resnično samoupravnih odnosov in od dejanske politike bratstva in enotnosti ter neuvrščenosti — tako v malih kot v velikih stvareh.

Moč samoupravne socialistične in neuvrščene Jugoslavije je vedno izhajala iz aktivnosti delovnih ljudi, iz socialističnih vrednot, ki so jih ustvarjali, in iz aktivnega sodelovanja Jugoslavije, kot neodvisnega mednarodnega dejavnika v mednarodnih odnosih. Ni dvoma, da nastopanje v univerzalnem gibanju neuvrščenosti še posebej prispeva k trdnosti mednarodnega položaja Jugoslavije v svetu in k njeni varnosti. Zato je dosledno nadaljevanje po poti neuvrščenosti, skupaj z drugimi narodi, ki enako mislijo, v interesu našega lastnega samoupravnega socialističnega razvoja in varnosti. Prav je, da imamo vsa ta dejstva pred očmi tudi pri reševanju sedanjih gospodarskih in drugih težav in pri naporih za trdnije povezovanje Jugoslavije s svetom na temelju enakopravnosti in vzajemnih interesov. Ta zavest mora postati lastnina in smernica za akcijo vsakega delovnega človeka, vsakega člana naše družbe. Kajti samo tako pot vodi v pogoje, kjer bo vsak svoje sreče kovač — tako posamezni delovni človek kakor tudi narod kot celota.

LJUBLJANA — Te dni so v Gradisovem tozdu Kovinski obrati Maribor izdelali prvi jugoslovanski finiše za polaganje asfalta. Prihodnje leto naj bi jih izdelali že štirideset, to je toliko, kot smo jih vsako leto uvozili. Pravijo, da domači finiše po svojih lastnostih ne zaostaja za uvoženimi.

BEOGRAD — V prvem polletju tega leta so Jugoslavi 9 milijonkrat prečkali mejo, to je za 18 odst. več kot leto poprej.

BEOGRAD — Naša država bo ta mesec prodala na Švedsko za milijon dolarjev govedine.

LJUBLJANA — Sodeč po podražitvah, ki so bile zgolj avgusta in kot jih je našel zavod za statistiko, bi lahko trdili, da so se cene krepko umirile. Zgolj avgusta so se na drobno povečale le za 0,1 odstotka.

ZAGREB — Jutri bo za-

grebski velesejem že dvainpetdesetič odprl svoja vrata. Poleg domačih bodo razstavljali tudi razstavljalci iz 62 držav, kar je največ doslej.

BEOGRAD — Pred dnevi se je končal svetovni kongres o preventivni medicini. Zbrali so se medicinski strokovnjaki iz 32 držav,

telegrami

To je bilo doslej največje srečanje zdravnikov po vojni pri nas.

MOSTAR — Ob vznožju Planinice blizu Mostarja so v nedeljo slovesno odkrili spomenik borcem 3. čezmorske udarne brigade, ki so dali svoja življenja za osvoboditev Mostarja februarja 1945. V spominskih kostnici so ostanki 134 borcev iz Slovenskega primorja in Istre.

Epilog neredov v študentski menzi

Na okrožnem sodišču v Prištini so izrekli kazni enainvajsetim članom treh iredentističnih skupin — Na kontrarevolucionarno dejavnost so se dolgo pripravljali — Posamične zadolžitve

Sojenje organizatorjem in idejnim vodjem sovražnih demonstracij, ki so se začele v študentskem centru v Prištini, trajale pa so od 11. do 26. marca, je dokazalo, da so kontrarevolucijo pripravljali temeljito in dalj časa. Spet se je izkazalo, da je bila v ozadju domnevno spontanah socialnih zahtev premišljena in vnaprej pripravljena akcija za spodkopavanje sistema, socialistične ureditve ter bratstva in enotnosti.

Organizatorjem, ki so zavržili kaznivo dejanje združevanja z namenom odpravi oblasti delavskega razreda in federativno ureditev države, je okrožno sodišče v Prištini (pod predsedstvom Orhana Rekathatija) izreklo zaporne kazni od 6 do 15 let. Med sojenjem je bilo dokazano, da je bila iredentistična dejavnost 21 obsojenih časovno usklajena, čeprav so bili formalno razdeljeni na tri skupine, ki so se ob začetku nacionalističnih nemirov združile v skupni iredentistični akciji.

Prva skupina, ki jo je vodil Gani Koci (obsojen na 15 let zapor), je do podrobnosti izdelala načrt za začetek demonstracij ter insceniranih neredov v menzi študentskega centra. Kot je bilo ugotovljeno v glavni preiskavi, je ta skupina že pred razbijaškim izgreedom v menzi dokončno določila, kdaj se bo akcija začela, pa tudi naloge vsakega posameznega člana. Naslednji dan tik pred začetkom akcije 11. marca, se je skupina spet sestala. Vseh 25 študentov je v skladu z dobro premišljenim scenarijem začelo v menzi in drugih prostorih točno ob 19. uri prevračati mize, lomiti stole in razbijati okna, potem je pa šla še pred študentske domove in njihove stanovalce pozivala k demonstracijam.

Kmalu zatem se je kolona demonstrantov napotila proti pokrajinskemu komi-

teju ZK. Kot so se dogovorili že med pripravi, so sprevod vodili »aktivisti« iredentistične skupine Murat Musliju (obsojen na 13 let zapor), Kadri Krieziu in Januz Januzi (obsojena vsaka na 10 let), Ramadan Dobra (obsojen na 8 let), Selim Geci in Bedri Deliu (vsak 6 let zapor). Njihove parole so že takrat pokazale, da nikakor ne gre za zahteve po »izboljšanju standarda«, temveč za sovražne ultimite. Tedaj je prišel tudi vodja druge iredentistične skupine ali Ljajići, ki je v govorniški pozi spodbujal svoje privržence: »Kakšna moč je to, energije, mladostna kri — kakšna moč — odgovorite s silo!« Sledile so vse bolj odkrite kontrarevolucionarne parole, spopad z miličniki in (okoli polnoči) umik v študentske domove, kjer je hrup potihnil šele približno ob petih zjutraj.

Na sojenju v Prištini je Ali Ljajići (obsojen na 15 let zapor) priznal, da se je njegova skupina sestala že pred demonstracijami 26. marca z namenom, da bi do jutra določila dokončni načrt za akcijo in razdelila »zadolžitve«. Zjutraj je na prištinskih ulicah spet prišlo do nacionalističnih in kontrarevolucionarnih neredov. Kot je bilo dokazano in kot so potrdili tudi člani skupine sami, so organizatorji vodili študente z jasnimi sovražnimi, kontrarevolucionarnimi in iredentističnimi parolami. Vsak član je izvrševal dogovorjene naloge: Hamdi Hajdini je pisal gesla, agitiral med študenti in sodeloval pri blokadi študentskega doma; Ali Ljajići je študente prepričeval o »izkoriščanju Trepče«, zlonamerno in lažno prikazoval popis prebivalstva ter pozival k ustanovitvi republike; Riza Demaj je zbranim prebral »študentske zahteve« in poudarjal, da so študentje, če le-te ne bodo izpolnjene, »pripravljeni na vse«.

Najmlajši član skupine Ram Demaj, ki je na sojenju izjavil, da se zaradi svojih dejanj kesa, je tudi dejal, da je že tisti večer na sestanku ugotovil, da gre za sovražno dejavnost.

NADALJEVANJE

ogledalo tedna

Primer občine Breza

Jugoslovansko javnost je pritegnila vest o tem, da so delegati vseh treh zborov občinske skupščine v rudarskem mestecu Breza v Bosni in Hercegovini izglasovali nezaupnico svojemu izvršnemu svetu. Padec občinske »vlade« ni bil nenaden, saj so o tem najprej razpravljali v družbenopolitičnih organizacijah občina kakor tudi v osnovni organizaciji ZK občinske uprave.

Občinskim upravnim organom v Brezi zdaj očitajo vrsto nepravilnosti, od slabega poslovanja z občani ter pomanjkanja samoupravnih aktov in pravilnika o delitvi sredstev za osebno in skupno porabo v občinski upravi sami. Osebnih dohodkov so tako izplačevali le na podlagi naloga pristojnih organov, ne pa po internih predpisih. Nekateri delavci in funkcionarji so si izplačevali denar, čeprav je bilo njihovo ravnanje v nasprotju s predpisi in moralo: tisti, ki so v komisiji za urbanizem v svojem delovnem času izdajali urbanistična soglasja, so v popoldanskih urah dajali za ta soglasja strokovne ocene in si to svoje delo tudi primerno zaračunavali.

Predsednik izvršnega sveta je zlorabil svoj položaj in si »pridobil« dovoljenje za gradnjo svoje in sinove hiše na prostoru, ki ni bil predviden za stanovanjsko gradnjo. Pot, ki jo je pri tem ubral, je bila vse prej kot samoupravna. O dodelitvi zemljišča predsedniku IS so glasovali delegati zbora krajevne skupnosti, ki so ga sklicali na vrat na nos. Sporna pa je bila tudi evidenca navzočih delegatov.

Primer občine Breza je zgovoren dokaz, da ne gre podcenjevati nekaterih norm v našem samoupravnem in družbenem sistemu.

Največ dajemo za nafto

Vsi vemo, da porabimo največ deviz za nakup nafte. Lani smo odšteli zanjo poldrugo milijardo več, kot smo računali. Zato je bo na našem trgu letos 6 odstotkov manj kot lani. Ne gre sicer za to, da je ne bi mogli kupiti več, čeprav bo veliko držav na svetu imelo v letu 1981 s tem veliko preglavic. Naša država takih težav nima. Lahko namreč kupimo nafto od prijateljskih držav, in sicer toliko, kolikor lahko zagotovimo deviznih sredstev. Prav teh pa nimamo dovolj in bomo zato morali omejiti njeno porabo.

O tem, kako naj bi jo omejili, veliko govorimo in pišemo in bomo še, zato tokrat obidimo naštevane vseh možnosti. Ne smemo pa mimo podatka, da bodo naše rafinerije leta 1985 predelale približno 19,5 ton surove nafte, za okrog 5 milijonov ton več kot letos. Po drugi strani pa lahko že današnje zmogljivosti za predelavo »tekočega zlata« predelajo dobrih 20 milijonov ton nafte. In tako je upravičeno vprašanje, ali je smotno graditi nove rafinerije, za kar se še vedno zavzemajo nekateri republikani in pokrajini. Bolje bi bilo, če bi vlagali sredstva v raziskave domačih najdišč in novih vrtin zunaj države, s čimer bi lahko sredstva v raziskave domačih najdišč in novih vrtin zunaj države, s čimer bi lahko zagotovili trajne in neslajne vire za preskrbo z energijo. Poleg tega bi se morali prizadevati, da bi se del »naftnega dinarja« čimprej stekel v sklad za pridobivanje drugih vrst goriv, predvsem premoga, ki je glavna domača energetska rezerva. Dolej ni bilo na tem področju, kljub sprejetim ukrepom, nič narejene in se nam ponuja priložnost, da to v sedanjem srednjeročnem

obdobju razvoja popravimo. Povedati velja tudi, da so premogovniki samo lani izgubili — ker je prišlo do zamud pri uresničevanju omenjenega sklepa — 2 milijardi dinarjev, to je skoraj polovico vseh naložb za pridobivanje premoga v letu 1980.

Kako prenesti vsa ta gospodarska bremena, še posebno izdatke za uvoz nafte? Republike in pokrajini so sklenile, da v prihodnjem obdobju ne bodo gradile novih elektrarn na mazut, stare pa bodo pogonale samo takrat, ko drugi viri ne bodo več mogli pokriti potreb po električni energiji. Poleg tega bodo podpisale še poseben dogovor o pridobivanju električne energije v atomskih elektrarnah, ki jih bomo zgradili do leta 2000.

Pri pridobivanju energije naj bi čimprej prešli na domače surovine, predvsem na premog, zato republiki in pokrajini načrtujejo, da bodo s posodabljanjem starih rudnikov in odpiranjem novih do konca srednjeročnega obdobja dvignile izkop premoga s 45 milijonov ton v letu 1980 na 82 milijonov ton. Približno 32 milijonov ton premoga naj bi pri tem prispevali novi rudniki.

Porabno nafte bo torej treba zmanjšati, hkrati pa bomo morali povečati domačo proizvodnjo nafte. Zato bodo razširili raziskave, ki naj bi nam v letu 1985 že zagotovile 5 milijonov ton domače nafte in 5 milijard kubičnih metrov domačega plina. Tega leta poraba nafte ne bi smela preseči 19 milijonov ton. Poleg tega so republike in pokrajini še soglašale, da bo pri predelavi nafte odpadlo na mazut največ 25 odstotkov nafte.

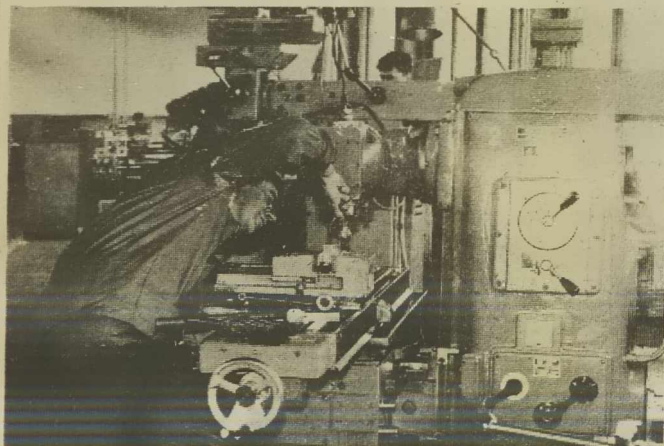
(Po Delavski enotnosti)

Močna spodbuda proizvodnim poklicem

Tekmovanja proizvodnih delavcev so vsekakor dobrodošla oblika preverjanja njihovega teoretičnega in praktičnega znanja, doseženi rezultati pa so marsikomu med njimi dobra spodbuda za še boljše delo. Te ugotovitve so brez dvoma prave in se potrjujejo tudi v murskosoboški občini, kjer so minulo soboto v prostorih srednješolskega centra v Murski Soboti organizirali že tradicionalno proizvodno

praktičnem delu. Tako so se na tem tekmovanju, ki je bilo izbirnega značaja za republiško proizvodno tekmovanje v Mariboru od 18. do 20. septembra, srečali delavci iste stroke, ki imajo različne pogoje dela, kar je bilo brez dvoma koristno za izmenjavo izkušenj na tem delovnem področju.

In kdo so najuspešnejši posamezniki v raznih kovinarskih poklicih? Med strugarji so to Štefan Magyar

SOBOŠKI KOVINARJI SO TEKMOVALI — V delavnicah srednješolskega centra v Murski Soboti so se na drugem občinskem tekmovanju proizvodnih delavcev pomerili najboljši kovinarji iz soboške občine.

delovno tekmovanje kovinarjev, ki je potekalo pod pokroviteljstvom občinskega sveta zveze sindikatov oziroma njegovega odbora sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin. Vse navzoče je pozdravil predsednik OS ZSS Štefan Pintarič, ki je poudaril velik pomen takšnega tekmovanja delavcev iz murskosoboške občine, zlasti glede izboljšanja proizvodnje, dviga produktivnosti in kvalitete dela, kar je v obdobju stabilizacije gospodarstva še kako pomembno. Letošnje srečanje kovinarjev — zbralo se jih je okrog 30 iz delovnih kolektivov Panonije, Bliska, Slovenija ceste in rogašovskega LIVA — je potekalo ob enem v znamenju praznovanja 10. oktobra — dneva kovinarjev Jugoslavije, v pomini na 10. oktober 1910, ko je tovariš Tito postal član takratnega sindikata kovinarskih delavcev Hrvaške in Slavonije.

Na letošnjem proizvodnem delovnem tekmovanju kovinarjev v Murski Soboti so nastopili najboljši delavci s predhodnih izbirnih tekmovanj, ki so se pomerili v teoretičnem in

(Panonija) pred Viktorjem Ritupejcem (Blisk) in Stankom Recekom (LIV), najboljši rezkalec je postal Ivan Draškovič (Panonija), sledita pa Geza Vučak (Blisk) in Milan Recek (LIV), medtem ko je v konkurenci orodjarjev slavil Ivan Sreš (Panonija) pred Ladislavom Abrahamom (Panonija) in Marjanom Žilavcem (LIV).

Ivan Casar, delavec Panonije, je bil prvi med varilci CO 2, sledita pa mu Mile Milosavljevič (Slovenijaceste) in Štefan Lang (LIV). Najuspešnejši varilec postopka REL je Janez Kalamar (Slovenijaceste), za njim pa sta sodelavca Anton Rengeo in Mile Milosavljevič. Med plamenskimi varilci pa sta bila najboljša delavca Bliska Zdenko Kovač in Mladen Jakovljevič.

Vsi prvouvrščeni bodo nastopili na bližnjem republiškem tekmovanju proizvodnih delavcev, ponekod pa tudi drugouvrščeni. Velja omeniti tudi zelo uspešno organizacijo 2. občinskega tekmovanja proizvodnih delavcev-kovinarjev v Murski Soboti.

Milan Jerše

Za boljše delovanje

O delovanju osnovnih organizacij zveze komunistov nemalokrat spregovorimo na različnih nivojih, kar je povsem upravičeno, saj je prav od njihovega delovanja odvisna tudi nadaljnja podoba, zlasti pa kvaliteta dela vseh drugih stopenj organiziranosti komunistov. Bodisi, da gre za občinsko konferenco ali za komite OK ZKS, če se ustavimo pri organiziranosti komunistov v določeni občini.

Pogosto namreč ugotovljamo, kar je primer tudi v murskosoboški občini, da delovanje osnovnih organizacij zveze komunistov v različnih delovnih okoljih še zdaleč ni blesteče in v skladu s pričakovanji, saj jih dela dobro morda več kot polovica med njimi. Ocena delovanja komunistov v sedanjem obdobju, ko so v ospredju stabilizacijska prizadevanja, pa je vendarle ugodnejša kot pred časom. Dejstvo je namreč, da se je okrepila vez med komitejem in osnovnimi organizacijami, da je več neposrednih stikov, da so svoje prispevale tudi problemsko naravnane konference občinske organizacije. Ta spoznanja so utrdila programske usmeritve zveze komunistov v murskosoboški občini, kajti občinska konferenca ZK se vse pogostje sestaja, na dnevnem redu, pa ima vrsto aktualnih vprašanj iz družbene prakse. Naj omenimo samo problematiko usmerjenega izobraževanja, kmetijstvo in še nekaj drugih področij, ki so jim murskosoboški komunisti namenili v zadnjem obdobju še posebno pozornost. Ni dvoma, da se je na ta način tudi okrepila vodilna idejnopolična vloga partije v vseh okoljih, o čemer pričča med drugim tudi večje število sprejemov v vrste zveze komunistov, kakor tudi interes delavcev, predvsem mladih, da se vključijo v partijsko delo.

Ob vsem tem pa lahko zasledimo še nekatere, dokaj prisotne pomanjkljivosti v aktivnosti organizacij zveze komunistov. Tako se še vedno soočajo s problematiko določene pasivnosti komunistov, premalo izostrene odgovornosti v lastnih delovnih okoljih, nezadovoljiva aktivnost članov zveze komunistov znotraj ostalih družbenopolitičnih organizacij in delegatskega sistema. Tesnejša povezava občinskega komiteja z osnovnimi organizacijami zveze komunistov in uspešnejše delovanje akcijskih konferenc pa vendarle prispevajo k jasnejši podobi delovanja komunistov v murskosoboški občini.

Ta podoba bo dokončnejša, ko bo na bližnji jesenski konferenci zveze komunistov tekla beseda o položaju znanstveno-raziskovalne in inventivne dejavnosti v občini, ob upoštevanju razmer v Pomurju. O tem bi morali komunisti spregovoriti že v začetku letošnjega julija, vendar je bila zaradi nesklepnosti delegatov iz združenega dela in krajevnih skupnosti le-ta preložena na poznejše obdobje. Upati je, da takrat ne bo zopet vprašljiva sklepčnost delegatov. Kajti, doslednejše izvajanje sprejetih določil terja večjo odgovornost članov občinske konference zveze komunistov, česar se je treba še posebej zavedati.

Milan Jerše

„Hlev simbolizira povezanost reprodukcijske verige“

V navzočnosti številnih gostov, med katerimi so bili tudi udeleženci nedavno končanega 32. evropskega kongresa za živilorejsko proizvodnjo v Zagrebu, rejci in razstavljalci plemenske živine iz Pomurja ter drugi, so na Živilorejsko veterinarskem zavodu v Murski Soboti predali namenu nadvse pomembno pridobitev sodobno urejeno zrejalistično bikov li-

saste pasme. Ob sodelovanju Živilorejske poslovne skupnosti Slovenije, Kmetijsko živilske razvojne skupnosti Slovenije, sklada za pospeševanje kmetijstva pri skupščini občine Murska Sobotica, kmetijske zadruge Panonka in območnih zavodov v SR Sloveniji so s prizadevnostjo glavnega izvajalca del SGP Konstruktor TOZD Gradbeništvo Pomurje in njegovi-

mi kooperanti omenjeni objekt zgradili v rekordnem času.

Predračunska vrednost celotnega objekta, kamor sodijo sprejemni hlev z zmogljivostjo 18 stojišč za tekočo proizvodnjo, 6 stojišč za osamitev telet, glavni hlev z 84 stojišči po principu rešetkastega sistema boksov, koritasti silosi z zmogljivostjo 600 kubičnih metrov

ne, delavcev v klavnici in trgovini v vsej Sloveniji. Ni nastal na osnovi državne subvencije ali podjetniškega kapitala, temveč na osnovi spoznanja, da združevanje dela in sredstev v razmerah družbene lastnine nad sredstvi za proizvodnjo predstavlja tako ureditev vlaganj, ki omogoča premagovanje podjetniške zaprtosti in uveljavljanje skupnih interesov vseh udeležencev v reprodukcijski verigi. Zato ta hlev simbolizira na svojevtrsten način povezanost vseh samoupravnih subjektov v repro-

Pomembna vloga mladih

Program dela, ki so si ga zadali mladinci iz občine Ljutomer na programski konferenci v sredo, je zelo obširen, vsaj na prvi pogled. Če pa pogledamo opravljeno delo od aprila pa vse do septembra, lahko zatrdimo, da bo večina nalog opravljena. Tudi program za preteklo obdobje je bil namreč zelo pester in bogat, pa so ga kljub temu skoraj v celoti opravili, še več — nekaj dodatnih nalog, ki so se pojavile v tem obdobju, so opravili. Mednje sodi tudi pričetek meddržavnega sodelovanja z mladino iz Madžarske.

Poudarek v obdobju do konca tega leta bo predvsem na izobraževalnem področju. Republiška konferenca ZSMS je sprožila akcijo, da se v vsaki občinski konferenci ustanovijo izobraževalne centre (mladinske šole), ki bi vzgajali mlade mladinske aktiviste in pripravljali bodoče mladince za njihove naloge. Prav letos jeseni pa mladino čaka še posebno pomembna vloga pri jesenski setvi. Konferenca mladih kmetovalcev mora skupno z vsemi mladimi zastaviti vse sile, da bo jesenska setev čimbolj uspešna in pravočasno opravljena.

Pomemben korak naprej bodo storili tudi na področju kulture mladih. Osnovna naloga bo ustanovitev mladinskega kulturnega društva, ki bo nosilec razvoja in udejstvovanja mladine iz Ljutomerske občine.

Na programski konferenci OK ZSMS so dodatno izvolili tudi štiri nove člane predsedstva in potrdili kandidature novega medobčinskega predsednika ZSMS za Pomurje. Letos (v novem mandatsnem obdobju) prehaja ta funkcija v Ljutomer. Miran Blagovič je novi kandidat za predsednika medobčinske konference ZSMS za Pomurje.

OBRAČUN S STARIMI NALOGAMI

Očitno hoče predsedstvo OK ZSMS Ljutomer očistiti svojo pisarno, opraviti z zastojnimi nalogami in končno priti na zeleno vejo. Za kaj gre? Na programski konferenci so med drugim podelili tudi priznanja za športne dosežke v mesecu mladosti, ki so potekala letos maja. To zamudo jim

še nekako oprostimo, verjetno pa ne bi oprostili tega, da so podelili tudi priznanja za športne dosežke iz leta 1970. Pravilno ste prebrali! Skoraj enajst let stara priznanja so podelili leta 1981. Pravzaprav sedanje vodstvo ni dosti krivo — le napake svojih predhodnikov popravlja. Upajmo, da ne bo kdo popravljal njihovih.

D. L.

LENDAVA

Gospodarski rezultati na sindikalni tehni

Analiza poslovnih rezultatov organizacij združenega dela s področja gospodarstva lendavske občine kaže, da je bilo poslovanje dokaj slabo. Vzrokov za to je več, so ugotavljali na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Lendavi, poglavitni pa so v neugodni strukturi gospodarstva, ki se nikakor noče spreminjati. Ali naj to pomeni, da se lendavsko gospodarstvo ne prilagaja potrebam tržišča? V sindikalnih organizacijah, kjer bodo oziroma so že začeli razpravljati o polletnih rezultatih gospodarjenja, bodo morali spregovoriti tudi o tem. Povedano je bilo, da povsod še ne upoštevajo stabilizacijskih programov, za to pa so verjetno krive vodstvene strukture. Sindikati bodo morali predvsem razčistiti, kdo

je odgovoren za slabosti, torej ugotoviti krivca. Razprave o polletnem gospodarjenju bodo stekle po že običajni poti, najprej v sindikalnih skupinah, potem na zborih delavcev, vendar pa morajo biti po mnenju občinskega sveta kritične in takšne, da bodo motivirale za nadaljnje boljše delo. V času, ko se je potrebno opreti na lastne sile in možnosti, je seveda najbolj pomembno to, da bo z rezultati gospodarjenja pa tudi s težavami seznanjen sleherni delavec, saj bo le tako lahko s svojim delom pomagal iz težav. Na seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov so razpravljali še o osnutku statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

Jani D.

Avto-moto društvo KRIŽEVCI pri Ljutomeru bo prodalo

na javni dražbi

dne 13. 9. 1981, ob 9. uri na sedežu AMD 2 avtomobila FIAT 750, oba v voznem stanju in registrirana. Informacije 81-002.

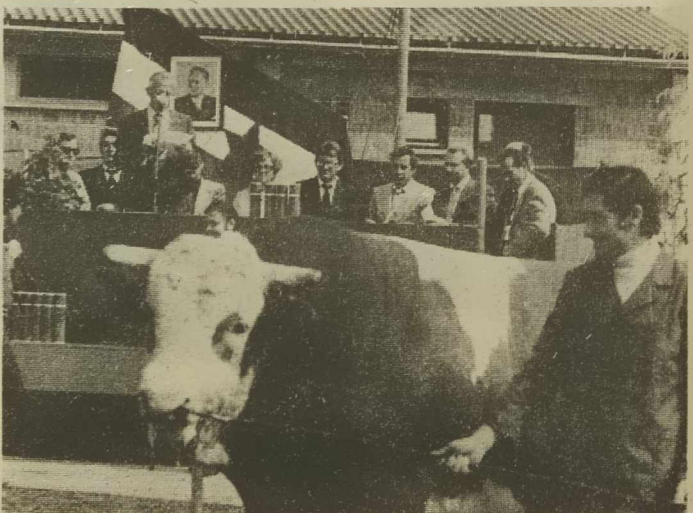
NOGOMETNI KLUB MURA

VABI V NEDELJO, 13. SEPTEMBRA 1981, NA

VELIKO TRADICIONALNO TOMBOLO

GLAVNI DOBITKI: osebni avtomobil VW JETTA, VW GOLF, FIAT 126 P in 18 drugih glavnih dobitkov.

Odbor

VELIKA PRIDOBITEV ZA POMURSKO ŽIVINOREJCE — Najso-dobnejše urejena nova zrejna postaja za direktni test bikov v Murski Soboti predstavlja zelo važen člen v selektivnem programu, ki je odločilnega pomena za napredek selekcije, za proizvodnjo mesa in mleka. Tekst: M. Jerše. Foto: B. Hegediš

ter ureditev okolice in obnova stare testne postaje za preizkušanje bikov glede reprodukcijskih lastnosti, je znašala 13 milijonov 210 tisoč 880 dinarjev. Zlasti pa je pomembno, da pomeni investicija, ki je vsekakor širšega slovenskega pomena, dejansko uveljavljanje domače tehnološko-znanstvene inventivnosti, hkrati pa tudi združevanje celotnega dela rejcev, strokovnih služb in znanstvenih dosežkov v naši republiki. To je potrdil tudi prikaz domače govede lisaste pasme, ki je vzbudil ogromno zanimanje med obiskovalci.

Slavostni govornik ob otvoritvi pa je bil v imenu izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Ivo Marenk, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je med drugim poudaril: „Ta hlev je v prvi vrsti rezultat trajne delovne, poslovne in dohodkovne povezanosti družbeno organiziranih rejcev živi-

dukcijski verigi in zmago prizadevnih entuziastov, ki so kljub težavam v medsebojnih odnosih in ob tržnih oscilacijah več kot desetletje gradili in negovali odnose v Živilorejski poslovni skupnosti Slovenije in v SOZD ABC Pomurka.“

Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja in plakete za dolgoletno sodelovanje pri delu na direktnem testiranju bikov. Prejeli so jih: prof. dr. Jože Ferče, posmrtno dr. Franc Zadravec, prof. dr. Janez Pogačar, dipl. ekonomist Gusti Grof, prof. dr. Ivo Vomer, magister Milan Erjavec, ing. Franc Goršič, ing. Tone Zorc, mag. Tone Dolenc, dipl. veterinar Janez Pucko, dr. Lojze Slavič in inž. Jaroslav Karba. Živilorejska poslovna skupnost Slovenije pa je posebno priznanje izročila predstavnikom Živilorejsko veterinarskega zavoda za Pomurje.

Milan Jerše

Pričetek jesenskega praznika

V nedeljo se je v Ljutomeru tudi uradno pričela jesenska trgatev, po domače ji pravijo tudi bratev. Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov je organizator vsakoletne prireditve pod skupnim imenom Pri-leška bratev. Postala je že tradicionalna, brez nje bi težko pričeli (čeprav še neuradno) jesen.

Tudi letos so plakati obljubljali bogat program. Pričetek naj bi bil že ob deseth dopoldan, vendar pa so takrat le odprli točilne mize in pričeli s prodajo »najprijetnejšega zdravila« — vina, kot je pozneje omenil slavostni govornik Mitja Senčar. Mogoče bi v bodočem programu točneje opredelili, da ne bi bilo razočaranih gostov. Večina pa jih je le prišla na svoj račun popoldan ob štirinajsti uri. Člani pihalnega orkestra KUD Ljutomer so v širih (predpasnikih), bataših (škornjih) in v ostalih folklornih oblačilih že pred štirinajsto uro »nabijali« koračnice bolj ali manj glasno.

Humorist — znani Ljutomerčan je napovedal otvoritveni program, nato pa je slavostni govornik Mitja Senčar na kratko opisal ljutomerski vinorodni okoliš in predstavil pomen Pri-leške bratev. Nastopil je tudi Ljutomerski oktet z znanimi vinskimi pesmimi in napitnicami. Takrat pa so na prireditveni prostor že priložili traktorji, na katerih so vrli vinogradniki prikazali stare običaje in navade ob bratvi. Povorka je prikazovala delo v vinogradu — od obdelave pa vse tja do stiskanja grozdja. S tem pa je uradni del prireditve bi končan, pričel pa se je tisti »bolj veselje«, ki so ga vsi več ali manj nestrno pričakovali. Ansambel Dobri znanci in pevec Braco Koren sta tja do poznih ur zabavala veliko število obiskovalcev.

D. L.

Razmeram ustrezno gospodarjenje

S tega vidika, namreč danih razmer in pogojev, je mnenje o polletnem gospodarjenju v regiji dokaj ugodno. Tako so med drugim tudi ugotavljali na zadnji seji izvršnega odbora medobčinske gospodarske zbornice, kjer je bilo poleg tega rečno, da so se najbolj odrezali v občini Ljutomer in najslabše v občini Lendava, medtem ko v občini Murska Sobota in Gornja Radgona z doseženimi rezultati prav tako niso najbolj zadovoljni. Sicer pa poglejmo, kaj so naši dopisniki zabeležili po občinah!

ZA ODGOVORNEJŠI PRISTOP

Zanj se — kot poroča Milan Jerše — zlasti zavzemajo v soboški občini. Ocenjujoč polletne rezultate gospodarjenja in s tem tudi stabilizacijska prizadevanja poudarjajo, da z doseženim ne morejo biti povsem zadovoljni, čeprav je res, da je bilo v primerjavi z lanskim obdobjem marsikaj postorjenega. Celotni prihodek se je povečal za 41 odstotkov, dohodek pa za 28 odstotkov, kar je deloma rezultat visokega porasta cen, pro-

darskih investicij v vrednosti 17,7 odstotka družbenega proizvoda občine.

Omejevanje investicij, poslabšanje kreditnih pogojev in zamujanje rokov izgradnje, vse to se je močno odrazilo v znatno slabšem poslovanju gradbeništva, na kar opozarja med drugim dokaj nizka rast celotnega prihodka.

Opozoriti velja še na večje število kršiteljev družbenega dogovora o razporejanju dohodka in osebnih dohodkov. Predvsem velja omeniti nekaj temeljnih za družinskih organizacij KZ Panonka, kjer so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečali osebne dohodke kar za dvakrat — prehiteli so celo Projektivni biro — kar je ob srednješolski strukturi zaposlenih težko razumljivo. Bolj pozorni pa bodo morali biti v prihodnje tudi glede osebnih dohodkov v družbenih dejavnostih.

V PRIMERU IZGUB

Struktura lendavskega gospodarstva je taka, da

soji nakupili za daljše obdobje večje količine surovin, kar zdaj bremeni obratna sredstva.

Kar ta čas najbolj skrbi občinski izvršni svet je položaj Ine-Nafte, ki sicer predstavlja kar 60 odstotkov gospodarskega potenciala občine. Omenili smo že izgube, poleg tega pa prihajajo v Lendavo naročene priprave za gradnjo nove rafinerije, katere gradnja pa je — kot je znano — zaustavljena. Zgrajen je tudi naftovod, oboje pa seveda v dobršni meri obremenjuje delovno organizacijo. Izvršni svet je spričo tega sklenil ponovno sklicati razgovor s predstavniki Ine iz Zagreba, republiškega izvršnega sveta in Ine-Nafte, da bi dokončno razrešili ta, za lendavsko gospodarstvo in gospodarstvo Pomurja najbolj pereč problem.

NA DOBRI POTI IZ MANJRAZVITOSTI

Tako pravi v svojem poročilu o šestmesečnem poslovanju v občini Ljutomer

duktivnosti in izvoza, ki so ga v organizacijah združenega dela dvignili za okrog 50 odstotkov. Porabljena sredstva so za 5 indeksnih točk rasla hitreje od celotnega prihodka. V strukturi porabljenih sredstev so najbolj porasli stroški za surovine in repromaterial, in sicer za 64 odstotkov, stroški za energijo pa celo za 77 odstotkov. Spričo tega je bila ekonomičnost poslovanja nižja za 3 odstotke.

Posebej zaskrbljujoče je nadaljnje naraščanje zalog in nedokončane proizvodnje, pridružujejo pa se počasna rast dohodka in čistega dohodka, sredstev akumulacije, povečanje davkov in prispevkov, velika zadolženost in odvisnost gospodarstva od kreditnih sredstev, zlasti kratkoročnih za obratna sredstva, in dvig neplačane realizacije. Znatno ugodnejša je rast industrijske (za 7 odstotkov) kot tudi kmetijske prooizvodnje (za 4 odstotke) in izvoza (za okrog 50 odstotkov) in zmanjševanje izgube v mesni industriji, kar je v okviru resolucijskih prizadevanj. Te ugotovitve nikakor ne veljajo na zaposlovanje, kjer so zabeležili le 0,7-odstotno povečanje, zaloge, ki so se letos dvignile že na 832 milijonov dinarjev in za indeks neplačane realizacije, ki znaša 185. Za blizu 20 odstotkov so se skrčila sredstva za naložbena vlaganja, med katerimi je 23 gospo-

rabi preveč surovin in repromateriala, kar pomeni, da vsako povišanje cen surovin močno prizadene organizacije združenega dela in poslabša njihovo poslovanje, piše Jani Dominko. Sicer pa se je v prvem polletju celotni prihodek povečal za 29, dohodek za 27 in čisti dohodek za 15,4 odstotka, kar je v primerjavi z minulimi leti znatno manj. Štiri temeljne organizacije so poslovale z izgubo, ki po nekaterih podatkih znaša več kot 260 milijonov dinarjev, od tega odpade 77 odstotkov izgube na tozdr Rafinerija lendavske Ine-Nafte. Z izgubo so poslovale še tozdr Petrokemija, tozdr Varis v Gorenje-Varstrovu in tozdr Predelava mesa. V upadanju je tudi izvoz, saj je bila realizacija v primerjavi z enakim obdobjem lani manjša za 13 odstotkov. Manj sta denimo izvažala Primat in Elma, med svetlimi izjemami pa je Planika iz Turnišča, ki je ustvarila kar 72 odstotkov za letos planiranega izvoza. Prisotna je tudi stagnacija v zaposlovanju, saj se je število zaposlenih zvečalo le za en odstotek ali za 52 delavcev. Poprečno izplačani čisti mesečni osebni dohodek na zaposlenega v občini Lendava je znašal 8981 dinarjev, kar je za skoraj 1400 dinarjev manj od republiškega povprečja. V nekaterih tozdrh so v strahu pred pomanjkanjem z namerjemanjem kratkoročnih po-

naš tamkajšnji dopisnik Dušan Loparnik. Na to kaže vrsta ugodnih kazalcev. Gospodarske organizacije združenega dela so ustvarile za nekaj nad 3 milijarde celotnega prihodka oziroma za 63 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. Porabljena sredstva so znašala okrog 2,3 milijarde dinarjev, kar je za 65,5 odstotkov več, od tega predstavlja 58 odstotkov porabljenih surovin in materialov. Doseženi dohodek je znašal 718 milijonov dinarjev in je v primerjavi z lanskim šestmesečjem večji za 57 odstotkov. Letni izvozni plan so organizacije združenega dela dosegle s 44 odstotki. V izvozni dejavnosti zaostajajo predvsem Tehnostroj, Imgrad, tozdr Mizarstvo in Emona tozdr Agropod. Močno nad planom pa beleži izvoz Murin tozdr Obačila in sicer za 15 odstotkov.

Z izgubo so prvo polletje sklenile tri delovne organizacije: Ljutomerčan, tozdr Simentalka in tozdr Les in tozdr Marles Boračeva, ki so tudi edine presegle polovico izvoza za letošnje leto. Deficit v plačilni bilanci s tujino beležijo Radenska, Kmetijski kombinat in Kmetijska zadruha. Spričo tega bodo v občini za pospešitev izvoza zagotovili več kot 8 milijonov dinarjev sredstev, predvsem na račun manjše splošne in skupne porabe. Precejšnje breme so za gornjeradgonsko gospodarstvo investicije, saj znaša njihova skupna vrednost kar 576 milijonov dinarjev ali 24 odstotkov od celotnega družbenega proizvoda. Od tega jih 44 odstotkov odpade na industrijsko proizvodnjo, transport, trgovino in gostinstvo, ostalo pa na kmetijstvo in negospodarske dejavnosti. Začetne investicije so dokončane le 64-odstotno, ker pa v dobršni meri slonijo na bančnih kreditih, jih bo treba nekaj odložiti.

stev se je v celotnem prihodu povečal za 21 odstotkov. Izplačani čisti osebni dohodek je v prvem polletju znašal 9775 dinarjev, kar je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, ko je znašal 7899 dinarjev, več za 24 odstotkov.

Še nekaj podatkov za področje skupne porabe. Iz dohodka, doseženega v družbenem in zasebnem sektorju, je šlo za skupno porabo okrog 174 milijonov dinarjev ali za 38 odstotkov več kot v lanskem šestmesečju. Od tega je bilo razporejeno na republiške samoupravne interesne skupnosti 45,5 odstotka, na občinske 53,9 odstotka in za druge namene 0,6 odstotka.

PREMIKA SE, A LE ZLAGOMA

Naš gornjeradgonski dopisnik Vlado Paveo piše, da v tej občini ni pravega vzroka za optimizem, saj so dosežki v industrijski proizvodnji v prvem polletju bolj posledica zaposlitve dodatne delovne sile kot večje produktivnosti.

Najbolje jim je očitno šlo v tekstilni industriji in gradbeništvu, mnogo pa tudi ne zaostajajo pri proizvodnji kovinskih kontejnerjev, anten, pretvorniške tehnike, žaganega lesa (iglavci), proizvodnji krmil in svežega mesa. Zatika se v proizvodnji karoserij za tovornjake v kovinsko predelovalni industriji, izdelavi telekomunikacijskih kablov v elektroindustriji, proizvodnji trdega žaganega lesa, suhomesnati izdelkov in mineralne vode. Razlogov je več: nižja dinamika rasti proizvodnje karoserij za tovornjake je posledica zmanjšane plana in povpraševanja po teh izdelkih.

Podobno je s proizvodnjo telekomunikacijske tehnike in mineralne vode, saj je upadla kupna moč prebivalstva, v Radenski pa imajo še težave z dobavo steklenic, repromaterialom in distribucijo. Sploh so prav repromateriali največji problem delovnih organizacij, dve tretjini pa jih ima težave z dobavo osnovnih surovin.

Poglavje zase je področje izvozne dejavnosti. Ta je namreč realizirana le za nekaj več kot 36 odstotkov od načrtovanega. V prodaji svojih proizvodov na tuje posebej izstopajo: Murin tozdr Moda, Gorenje-Elrad in Marles Boračeva, ki so tudi edine presegle polovico izvoza za letošnje leto. Deficit v plačilni bilanci s tujino beležijo Radenska, Kmetijski kombinat in Kmetijska zadruha. Spričo tega bodo v občini za pospešitev izvoza zagotovili več kot 8 milijonov dinarjev sredstev, predvsem na račun manjše splošne in skupne porabe.

Precejšnje breme so za gornjeradgonsko gospodarstvo investicije, saj znaša njihova skupna vrednost kar 576 milijonov dinarjev ali 24 odstotkov od celotnega družbenega proizvoda. Od tega jih 44 odstotkov odpade na industrijsko proizvodnjo, transport, trgovino in gostinstvo, ostalo pa na kmetijstvo in negospodarske dejavnosti. Začetne investicije so dokončane le 64-odstotno, ker pa v dobršni meri slonijo na bančnih kreditih, jih bo treba nekaj odložiti.

Pripravi: BRANKO ŽUNEC

mala anketa

Pestra ponudba — dobra kupčija

Pred kratkim sklenjen 19. mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni je tudi tokrat privabil na svoje razstavne površine poleg skoraj vseh domačih proizvajalcev kmetijske mehanizacije in proizvajalcev mesno predelovalne industrije številne tuje razstavjalce. Tokrat se jih je zbralo okoli osemdeset iz dvanajstih držav, njihovo število pa bi bilo še višje, ko bi ne bilo že znanih uvoznih restrikcij. Kljub temu pa je bila njihova ponudba izredno pestra in zato ni izostal tudi poslovni uspeh. Vse to, pa še dobro počutje v našem obmejnem mestecu, so garancija, da pridejo tudi v prihodnje. Sicer pa več o tem sami.

Na gornjeradgonskem sejmu se sicer predstavljamo šele drugič, toda z ABC Pomurko že sodelujemo desetletje, še več pa z drugimi jugoslovanskimi republikami in AP Vojvodino, saj redno razstavljamo na Panoniji v Subotici. S Pomurko smo sklenili prodajo v vrednosti 30.000 dolarjev, toda ker smo tudi na tem sejmu opazili veliko zanimanje za naše izdelke, želimo, da se v prihodnje naša blagovna izmenjava s Slovenijo še poveča. Zato se bomo udeležili tudi prihodnjih sejemskih prireditev v Gornji Radgoni.

SAVERI ROŽIČ, direktor podjetja TERPIN iz Gorice: Že šest let se naše podjetje, ki zaposluje 19 rojakov iz zamejstva, udeležuje mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni. Ljudje, predvsem kmetje kažejo veliko zanimanje za našo drobno kmetijsko mehanizacijo in bomo vse stroje, vrednosti 186 milijonov lir, pustili na carinskem prostoru, kot smo se dogovorili z izvoznikom Kopeksport iz Zagreba. Menim, da je letošnji sejem izredno uspešen. Naša želja pa je, da se na 20. jubilejnem sejmu vsi zamejski razstavjalci iz Italije — letos nas je bilo prisotnih osem — predstavimo ob posebnem dnevu. Takrat bi obiskovalcem v sodelovanju s slovenskim gospodarskim združenjem ponudili še našo kulturo.

IVANA STRAŠEK, KONSUM iz Radkersburga: Najmanj deset let sem prisotna na gornjeradgonskem sejmu in vedno znova me preseneča njegov razvoj in število obiskovalcev. Mi sicer tukaj svojih izdelkov — špecerije in tehnično blago — ne prodajamo, marveč samo razstavljamo, vendar ni zaradi tega zanimanje obiskovalcev nič manjše. Nasprotno, izkušnje iz prejšnjih let kažejo, da se po tem sejmu prodaja poveča za okrog 30 do 40 odstotkov. Sicer za letos po novo sprejetih jugoslovanskih predpisih o omejitvi iznosa dinarjev izven vaših meja ne pričakujemo poslovnega uspeha kot v prejšnjih letih, toda tradicijo sodelovanja na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu bomo ohranili in na naslednjem ponudbo še razširili.

JOSEF PRASSL, podjetnik iz Radkersburga: Na sejmu sodelujem od vsega začetka. Dvanajst delavcev, kolikor jih zaposlujem, izdeluje vodovodne instalacije, razne materiale za centralno kurjavo, gospodinske pripomočke in posodo, opravljamo pa še montažo. Na sejmu prihajam z veseljem, saj so vaši ljudje odprti src, pa tudi mošnji. Zato je poslovni uspeh zagotovljen, čeprav opažam po novih carinskih predpisih, da nekoliko manj prodamo jugoslovanskim kupcem. Ker pa menim, da so ti ukrepi kratkoročni, bom na gornjeradgonskem sejmu sodeloval tudi v prihodnje, saj se zavedam, da s tem prispevam tudi k še tesnejšim prijateljskim vezem med mestoma.

PETAR GAJDOBRANSKI, predstavnik DO Interservis, TOZD OPREMA — generalni zastopnik V/O TRAKTOR-EXPORT Moskva: Že po tradiciji zavzemamo na sejmu vidno mesto in se predstavljamo z delom programa. To so slovenskim kmetijem že dobro znani traktorji T 25, T 40, MTZ 50/52... Kot vedno se bo prodaja sovjetskih strojev povečala tudi po letošnjem sejmu, saj so skoraj za 40 odstotkov cenejši od domačih, preko konsignacije, podkonsignacije in dobro razvejane trgovske mreže ter servisnih zastopnikov pa so zanje tudi zagotovljeni vsi rezervni deli. V nasprotju z ostalimi tujimi razstavjalci in izdelovalci pa jih je moč kupiti samo za dinarje. Na gornjeradgonskem mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu bomo sodelovali tudi v prihodnje.

V. Paveo
Foto: A. Ábrahám

ZA KRUH IN SLADKOR VEČ DOMAČE PŠENICE

Letos smo se zopet soočili z nujnostjo uvoza pšenice, ker je domači pridelek preskromen. Predvsem imamo premalo tržnih presežkov krušnega žita. Uvoz pšenice je seveda v naši plačilni bilanci zelo nezaželena postavka. Zato je v vseh republikah in pokrajinah široko zasnovana akcija, katere rezultat naj bo povečanje pridelka pšenice ob hkratnem povečanju tržnih presežkov zrnja.

V prizadevanja za večji pridelek pšenice se vključuje tudi Slovenija, čeprav površine pod pšenico v naši republiki niso velike. V zadnjih letih pridelujemo to poljščino le na dobrih petdeset tisoč hektarih. Kljub temu bi bilo zgrešeno, če si ne bi tudi na teh površinah resno prizadevali za zvečanje pridelka.

Sedanji hektarski pridelek se v Sloveniji giblje v poprečju med dva tisoč pet sto in tri tisoč kg pšenice na hektar. To je zelo malo in močno pod hektarskim pridelkom, ki bi ga z nekoliko skrbnejšo agrotehniko lahko dosegli. Če bi sedanji hektarski pridelek povečali samo za četrtino — kar je brez nadaljnega izvedljivo — bi skupni pridelek pšenice v Sloveniji povečali za trideset tisoč do štirideset tisoč ton. To pa je količina, ki je enaka predvideni tržni proizvodnji v tekočem srednjeročnem planu.

Pri nas je sorazmerno malo kmetij, ki ne bi sejele pšenice na večji ali manjši površini. Zato je z gledišča kmeta in interesa družbene skupnosti, da na teh površinah povečamo hektarski pridelek. To je mogoče doseči predvsem:

- s pravilno obdelavo zemlje
- s sodobno in pravočasno setvijo kakovostnega semena rodovitnih sort
- z uravnoteženim gnojenjem posevkov
- z zatiranjem plevela v posevkih.

Ob velikem številu traktorjev pri nas ne bi smela biti vprašljiva PRAVOČASNA IN PRAVILNA PRIPRAVA NJIV ZA SETEV PŠENICE. Treba je samo zemljo nepregledno preorati vsaj teden dni pred setvijo, da se zemlja primerno sesede. Zato tudi ne smemo odlašati s spravilom prejšnjega posevka z njive. Marsikje so vprašljivi strojni priključki za predsetevno pripravo njive. Zato je kar naj-

bolj treba izkoristiti razpoložljive predsetevnike.

S takojšnjim naročilom je nujno zagotoviti kakovostno seme. To pa pomeni, da SI MORAJO KMETJE OSKRBE TI POTRJEJENO, PREČIŠČENO in razkuženo seme, kajti setev na kmetiji pridelanega zrnja ne zagotavlja velikega in zanesljivega pridelka. Zagotovitev kakovostnega semena pšenice ni odvisna samo od kmetov, ampak predvsem od aktivnosti združne organizacije. Zelo je namreč vprašljivo, kako bodo izpolnile sprejete planske obveznosti tiste organizacije, ki so sprejele zahtevne setvene plane in odkup tržnih presežkov pšenice, hkrati pa niso zagotovile kakovostnega semena.

Setev je zahtevno opravilo, ki ga lahko dobro opravimo le z dobro SEJALNICO. Teh strojnih priključkov je pri nas zelo malo. Zato bi bilo potrebno storiti vse, da bi z razpoložljivimi stroji posejali čim več površin. Ne sme se zgoditi, da bodo sodobne sejalnice na družbenih posevkih ostale neizkoriščene, kmetje pa bodo pšenico sejali ročno.

Pri pridelovanju pšenice del RUDNINSKIH GNOJIL potrosimo že ob jesenski setvi, drugi del pa šele na spomlad. Vsak pameten gospodar si bo celotno potrebno količino gnojila (za jesensko in spomladansko uporabo) zagotovil že zdaj, kajti prepozna uporaba gnojil je manj učinkovita od pravočasne.

Zahtevne sorte pšenice, ki dajejo ob dobri negi zelo velik pridelek, so izpostavljene večji nevarnosti, da jih zamori plevel. Zato je v posevkih pšenice ZATIRANJE PLEVELA S HERBICIDI OBVEZEN UKREP. Pri tem velja omeniti, da je tudi herbicide treba pravočasno naložiti, zlasti tiste, ki jih uporabljamo jeseni.

Izboljšano pridelovanje pšenice in s tem v zvezi večji pridelek zrnja sta torej odvisna od večjega števila ukrepov. Težko je reči, kateri ukrep je pomembnejši. Zato ne smemo nobenega zanemariti. V vsakem takem primeru se nam bo zgodilo, da bomo dosegli le popravljen pridelek. Uspeh bo dosegel ob večjem prizadevanju kmetov, še zlasti pa združnih organizacij in njihove pospeševalne službe.

Bogato poplačano delo na kmetiji

Cesta, ki pelje iz Zenkovec proti Beznovcem, ni asfaltirana in najbrž še tako kmalu ne bo. Dokler pa bo pot pršna, kraji ob njej ne bodo kazali tako lepe podobe kot bi jo, ko bi se skoznje vil črni trak. Tako tudi odsek kolnika, ki vodi do domačije Rudolfa Kuzme in njegove družine, ni prekrit z asfaltom. No, kljub temu pa je še kar dobro utrjen, zato na to kmetijo lahko prideš ob vsakem vremenu.

Tokrat sem torej obiskal 54-letnega Rudolfa Kuzmo, njegovo 53-let staro ženo Sidiko in sina Dežija, ki je dopol-

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

nil 27 let. K njim sem se napotil zaradi tega, ker sem zvedel, da na svoji 6-hektarski kmetiji dokaj dobro gospodarijo.

»Res se ne moremo pritoževati, saj imamo vsega dovolj: dela in tudi zaslužek je primeren. Redimo 11 glav goveje živine, od katerih je 8 krav in 3 plemenske telice. Dnevno oddajamo v poprečju 50 litrov mleka, primerne dohodke pa nam dajo tudi plemenske telice; pred kratkim smo eno prodali za 54.000 dinarjev,« je v uvodu predstavil govedorejski del kmetije Rudolf.

»Jaz pa sem pretežno ukvarjam s svinjami,« je povzela besedo Sidika. »S kmetijsko združno panonko sodelujem pri pitanju bekanov. Trenutno jih imam 95 sicer pa jih letno prodam do 250. Sodelovanje z združno se mi zdi kar v redu, saj mi pitanci enega turnusa navržijo od 30 do 40 tisoč dinarjev, odvisno pač, ali jim pokladam le krmila (v tem primeru je zaslužek slabši) ali pa tudi domačo hrano. Prizadevam si, da vselej dam prašičem tudi nekaj hrane, ki jo pridelamo doma: peso, koruzo, krompir ...«

Kuzmova sta me popeljala ne le po dvorišču, ampak sta mi razkazala tudi hleve, silose, kmetijske stroje ... Med obhodom smo torej zavili ne le v goveji in svinjski hlev, kjer so bekoni, ampak tudi v hlev, kjer je 8 plemenskih svinj in merjasec.

»Da, tudi plemenske svinje imamo. Letno povržijo do 250 tekačev, ki jih prodajamo kmetijski zdruzi Panonka. Tudi s tem sodelovanjem smo zadovoljni,« sta skorajda v en glas povedala prijaza Kuzmova.

Tisti dan, ko sem obiskal Kuzmovo domačijo, so imeli pri hiši zidarje, ki so urejali steno na gospodarskem poslopiju. Sicer se v zidarstvo razume tudi gospodar Rudolf, vendar zaradi prezaposlenosti v kmetijski proizvodnji nima časa, da bi zidaril. Mojstrom je pomagal sin Deži, na pomoč pa je priskočila tudi snaha, torej žena sina, ki se je poročila v vas. Drugi sin je oženjen v Lemerje, Deži, ki pa je ostal na kmetiji, pa je še vedno samski. Mati Sikika si tako želi snaho, sin pa se nekam dolgo ne more odločiti, katero bi pripeljal. Dolgo čakati ne bo smel, saj materino in očetovo zdravje ni ravno najboljše, pa bo prej ali slej treba pri hiši mlajšo gospodinjno.

»Čeprav nimamo preveč zemlje, pa nekako še shajamo s pridelki. Njive izdatno gnojimo, globoko orjemo in izvajamo druge agrotehnične ukrepe. Največ, in sicer do 3 hektarje, sejemo koruze, katero pretežno siliramo, nekaj pa je tudi poberemo in zmeljemo v surovem stanju. Tudi krmno pese sejemo, pa nekaj pšenice. Lansko jesen, prvič v »zgodovini« naše kmetije, pa smo tri četrt hektarja namenili tudi sladkorni pesi. To pa ne le zavoljo tega, da nam ne bi kdo očital, da ne sledimo splošnim družbenim prizadevanjem, ampak iz prepričanja, da tudi ta nova poljščina mora dati primeren ostanek dohodka. Seveda je pomembna tudi zaradi ugodnejšega kmetijskega kolobarja in zavoljo možnosti pokladanja listov in pesnih rezancev živini.«

Tako torej Kuzmovi iz Beznovec. Trudijo se, da proizvedejo na svoji kmetiji kar največ mleka, goveda, svinj, poljskih pridelkov, vse to pa s ciljem, da bi na ta način kar se da okrepili gmočno stanje kmetije, kar bi še bolj omogočilo olajšanje še vedno težkega dela. Mnogi stroji, ki sem jih videl na dvorišču, služijo temu cilju, pa tudi tisti o katerih oče Rudolf, mati Sidika in sin Deži še »sanjajo«, postajajo vse bolj realnost. Te dni so dobili nov traktor, kupili so tudi dvoosno prikolico ... vse to z lastnim denarjem, torej brez kredita. Na to je gospodar Rudolf še prav posebej ponosen.

Dosežki Kuzmove domačije so veliki. Rudolf mi je posebej zatrdil, da je tako tudi zaradi tega, ker je on neke vrste mojster za vse, saj zna zidati, razume se na mizarstvo in kolarstvo, naredi sode, zna vihteti kovaško kladivo, če je treba je tudi mesar. To zanj prijetno opravilo opravlja čisto zlasti pozimi, tedaj pa ponavadi tudi oživi prostor, v katerem žge domačo skivovko. Letos so slive v Beznovcih izredno dobro obrodile in moj sogovornik se nadeja 150 litrov pristne domače slivovke.

Š. SOBOČAN

KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM V RADGONI

Kvalitetna vina

Kadar dobi strokovna komisija v ocenjevanje vzorec vina in ga oceni z več kot 16 točkami, štejemo tako vino za kakovostno. Na ocenjevanju vin v okviru prireditve na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni so kar 88 vzorcem vin prisodili 16 in več točk, kar je precejšen uspeh. Je dokaz, da vinogradniki vse bolj prodirajo tudi v skrivnosti kletarstva. Enologi namreč pravijo, da zasebno kletarstvo v primerjavi z vzrejo trte precej zaostaja.

Seveda nas najbolj zanimajo dosežki pomurskih vinogradnikov-kletarjev. Na radgonskem sejmu je vzorce vin predložilo okrog 25 zasebnih vinogradnikov. Največ točk je strokovna komisija prisodila vzorcu renskega rizlinga, ki ga je v ocenjevanje poslal Ivan Borko iz Gornje Radgone, in sicer 17,4. Tudi njegov vzorec belega pinota je dobil visoko oceno: 17,2 točk. Vina neka terih drugih vinogradnikov pa so bila ocenjena takole: Franc Kuplen, Kapela, 16,4 točk; Štefan Lazar, Lendava, 16,4 točk; Jože Gjuran, Lendava, 16,7 točk; Jože Lipič, Tešanovci, 16,2 točk; Jože Toth, Lendava, 16,3 točk; Nada Osterc, Bučečevci, 16,7 točk; Vinko Grosman, Radgona, 16,4 točk; Filomena Rojs, Radgona, 16,5 točk; Marija Gönc, Dobrovniki, 16,7 točk; Anica Kovač, Radgona, 16,1 točk; Bojan Pučko, M. Sobota, 16,6 točk; Mirko Rajh, Ljutomer, 16,8 točk; Štefan Frangež, Radgona, 16,5 točk.

Na tokratnem ocenjevanju vin v Gornji Radgoni so prevladovali vzorci zunaj pomurskih vinorodnih okolišev. Ker bodo na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni prihodnje leto spet pripravili ocenjevanje vin, bi bilo prav, da bi vzorce poslalo čimveč pomurskih vinogradnikov, saj obstoji upravičeno upanje, da bodo ob takratnem ocenjevanju dosežene višje točke, kajti letošnji pridelek bo kvalitetnejši od lanskega.

Š. Šobočan

MNENJE BRALCEV

Koliko semenske pšenice bomo porabili za jesensko setev

V pristojnih republiških organih so izračunali, da bi potebovali v Sloveniji za jesensko setev 7.800 ton semenske pšenice, če želimo vse površine, namenjene za to poljščino, zasejati s kvalitetno pšenico, to je sortami, ki jih predlagajo instituti. Slovenski proizvajalci — družbena posestva naj bi je imele na razpolago 800 ton, ostalih 7.000 ton pa naj bi nakupili v drugih republikah. Ti organi istočasno ugotavljajo in se sprašujejo, ali bomo sploh dobili količine semenske pšenice, in če jo bomo, nastaja vprašanje, kje dobiti denar. Kot kmetijski proizvajalec, poleg drugih poljščin tudi pšenice, se sprašujem o umestnosti nakupa tolikšnih količin semenske pšenice. Bojim se, da bomo, če bodo možnosti za nakup, kupili vse, kar nam bo kdo ponudil, ne glede na kvaliteto in sorto, od katere bi z optimizmom pričakovali visoke donose.

Kmetje v Pomurju, verjetno tudi v drugih rodnih predelih Slovenije, vsako leto v precejšnjih količinah zamenjujemo semensko pšenico in s tem uvajamo nove sorte, ki naj bi bile donosnejše. Znani so mi podatki za KZ Panonka, ki vsako leto dobavi za svoje območje 150 do 200 ton semenske pšenice. V letu 1978 je bilo razpečenih 700 ton sort, ki so jih priporočali instituti.

Kmetje ugotavljamo, da smo z uvedbo italijanskih sort, pozneje pa tudi z našimi visokordnimi sortami, dosegli vidne rezultate glede na hektarske donose. V vseh poznejših letih pa kljub novim sortam, ki so na razpolago in ki jih instituti in druge strokovne službe priporočajo, stopicamo na mestu, ne da bi ugotavljali, kakšne posebne otipljive rezultate. Sprašujemo se, zakaj to vsakoletno izpodriva nje ene sorte z drugo, preden se ta aklimatizira. Ali niso pristojni predvsem komercialni interesi vseh tistih, ki so navajeni zaslužiti na lahek način. Tak način zaslužka se ponuja pri nakupu omenjenih

7.000 ton semenske pšenice. Kot je slišati, naj bi družba regresirala razliko med ceno markentalne semenske pšenice, kar pa ni ravno malo. Čeprav je bil letošnji pridelek zelo skop, na odkupno meso se je steklo malo tržnih viškov, pa kmetje, vsaj večina, imajo pripravljeno pšenico za jesensko setev. To so sorte, ki jih predlaga institut. Mar ne bi bilo prav, da na nek način stimuliramo kmeta, ki bo posejal svoje seme priznanih sort in se zavezal (tudi za nakupljeno se bo moral vezati), da bo ob prihodnji žetvi oddal določene količine markentalne pšenice. S tem bi dosegli dvojce: dokupiti bi nam bilo treba dosti manj pšenice in bi lažje izbirali med sortami in kvaliteto, in drugič, za nakup ne bi bilo treba toliko denarja, ko pa vemo, da nam ga na vseh področjih primanjkuje. In nenazadnje, kaj bi bilo, če bi nakupljena pšenica ostala v skladiščih? Saj do tega trenutka še nihče ne ve, koliko površin bodo kmetje pripravili zasejati s pšenico.

V Sloveniji se pripravljamo na tako jesensko setev, ki naj bi omogočila pridelek okoli 40 stotov pšenice na hektar. Če kdo, potem si prav gotovo večina slovenskih kmetov to želi, saj se zavedajo, da do tega kampanjsko ni mogoče priti. Že samo dejstvo, da smo vsako leto zamenjavali toliko semenske pšenice, čeprav brez posebnih rezultatov, da uporabljamo primerne količine umetnega gnojila, čeprav sestavina dostikrat ni primerna, in da se večina pšenice poseje s sejalnicami, nam pove, da smo tudi do sedaj posvečali pridelovanju pšenice veliko pozornosti. Res pa je, da s hektarskimi pridelki pri pšenici in koruzi kot osnovnih poljščinah nismo zadovoljni. Kmetijski voz nam ne gre po pravi poti. In če ne gre, ni kriv samo konj, ki ga vleče, kriv je tudi voznik, ki ga vodi. Teh, ki obremenjujejo ta voz, pa pri nas ni malo.

Karel Franko, Puconci

Vse nared za pravočasno spravilo pese

M. Sobota, avgust — V Pomurju, kjer so letos v zasebnem sektorju zasejali 100 odstotkov več pese kot v letu 1980 oziroma 801 hektarjev, v družbenem sektorju pa 1239 hektarjev bodo s spravilom predvidoma prišli 20. septembra. Za spravilo pese z njiv kmetov kooperantov bo letos na voljo 23 novih kombajnov. Ob ugodnem vremenu bi peso morali pospraviti pravočasno za setev pšenice, saj bo zasebnemu sektorju na razpolago kar 44 kombajnov. Družbeni sektor bo peso s 1239 hektarjev pospravil s 7 velikimi Betacing kombajni in dvema kombiniranima linijama za strojno spravilo.

V Zagreb so že prispeli potrebni rezervni deli za kombajne Neptun s katerim pospravljajo peso z njiv zasebnikov. V Sloveniji je že 80 kombajnov te vrste. Rezervni deli bodo skladiščeni v centralnem skladišču v Ormožu. Na območju Pomurja bosta v času spravila dežurala dva serviserja Poljoobskube, za nove stroje, ki so še pod garancijo pa proizvajalec kombajnov.

Začeli so se tudi tečaji za nove kombajniste, tako računajo, da bo letos okvar manj kot preteklo leto, ko so nevešči vozniki kombajnov povzročili veliko okvar zaradi nepravilnega ravnanja s stroji. ABC POMURKA — DO Agroservis pa hiti, da bi do časa naredila čimveč od 80 potrebnih prikolice za spravilo pese.

Do septembra bo po zagotovilih predstavnika tovarne sladkorja zgrajenih osem novih zbirnih mest za peso.

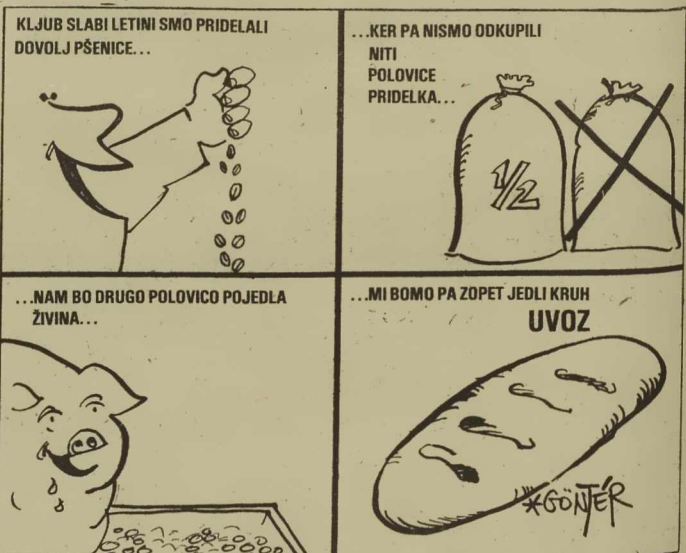
Odprijo pa ostaja vprašanje deponij na železniški postaji v Radenci, kjer za gradnjo na tej lokaciji niso dobili soglasja, isto velja še za železniško postajo v G. Radgoni in v Beltincih.

Pridelovalci bodo za kg pese z 12,5 odstotno sladkorno stopnjo prejeli 1,50 dinarjev, za vsako nadaljno stopnjo pa še 0,1612 dinarja. Za prevoz do deponij v razdalji 7 km bodo kmetom krili stroške v višini 0,7 din za kg prodane pese.

Proizvajalci, ki bodo oddali več pese, bodo za vsakih 10 ton dobili še 50 kg sladkorja po tovarniški ceni in 40 odstotkov suhih rezancev od oddane pese. Suhi pesni rezanci bodo letos veljali 7,45 din po kilogramu, sveži pa 0,30 dinarjev.

Pomurski kmetijski so se dogovorili, da bodo prihodnje leto s peso zasejali 2.655 od tega 1200 hektarjev kmetje kooperanti. Omenjene površine predstavljajo nekaj manj kot 50 odstotkov od 6005 hektarjev namenjenih pesi v letu 1982. Družbeni sektor SR Slovenije bo v letu 1982 s peso zasejal 3.425, združni pa 25800 hektarjev. Znana je tudi cena pese v letu 1982, in sicer bo kilogram pese veljal najmanj 2,50 dinarjev.

Boris Hegeduš

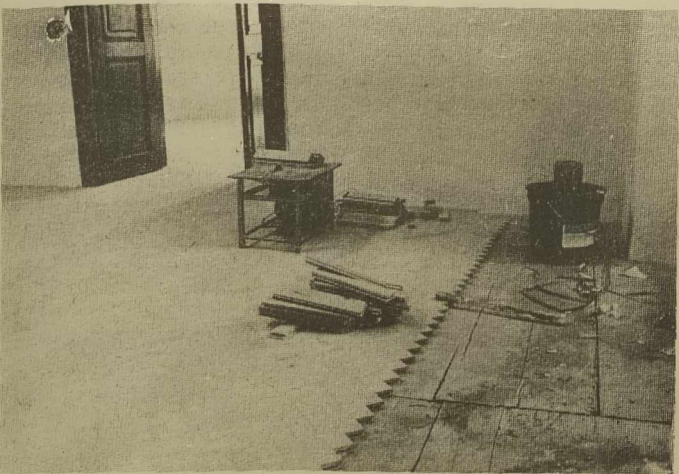
Komentirano s sliko

AFERA PARKET

O tem, če je bila odstranitev intarzijskega parketa v prostorih pokrajinskega muzeja v soboškem gradu, kjer je razstavljena etnografska zbirka — oddelek tkalstva in noš, umestna ali ne, o tem naj svoje poreko zato poklicani. Naši fotografiji sta zgovorni sami po sebi. Gornja jasno priča, da stari parket le ni tako trhel in neuporaben, kot trdijo tisti, ki so ga po hitrem postopku dali odstraniti in je zato bilo potrebno odšteti tudi dober kupček denarja. Vemo, da je slednjega v kulturi vedno premalo, posebej kadar je beseda o kvalitativnih gostovanjih gledališčnikov, predstavah domačih ljubiteljev gledališča in prireditvah nasploh. Še več sredstev pa bo očitno znašala položitev novega parketa ki je razvidna iz spodnje fotografije, posnete v času, ko je največ obiskovalcev pokrajinskega muzeja v Murski Soboti in si le-ti namesto zanimivega prikaza tkalstva in narodnih noš lahko ogledajo le prazni grajski sobani. Novi, ne še do kraja položen parket ju prej kazi kot polepša, škoda pa je dvojna, saj bo muzejska sezona prej mimo, kot bodo zdaj na podstrešju shranjeni eksponati spet na ogled. bb

Foto: Ivan Levanič

LIKOS se predstavlja

V Razstavnem salonu hotela Radin se izteka razstava likovnih ljubiteljev soboške občine, združenih v LIKOS. Kot sekcija kulturno-umetniškega društva Štefan Kovač v Murski Soboti deluje omenjena skupina že skorajda dvajset let, v tem času pa je dvajset likovnih ljubiteljev, ki jo sestavlja, opravilo pomembno kulturno poslanstvo v Pomurju. Člani LIKOS so namreč nekakšna vez med delovnimi ljudmi in likovniki, saj s svojimi, večinoma krajinskimi motivi, imajo odziv tudi med tistim delom prebivalstva pri nas, ki sicer zahtevnejših razstav ne obiskuje.

V Radencih so na ogled dela desetih likovnih ljubiteljev: Franca Bencaka, Kolomana Bezneca, Branka Borke, Draga Fiale, Karla Kosednarja, Adolfa Pena, Alojza Rousa, Vlada Sagadina, Pera Stojanoviča in Jožeta Vidonje. Večina se jih je udeležila otvoritvenega ogleda razstave v radenskem razstavnem paviljonu in takrat je stekla tudi

2. Koloman Beznec — naš naivec in predsednik skupine LIKOS

beseda o njihovem organiziranju in dejavnosti.

»Bilo je 9. julija 1963, ko smo se likovni ljubitelji v soboški občini poimenovali LIKOS in nadaljevali s tradicijo Kluba prekmurskih slikarjev — amaterjev, kjer smo bili združeni prej.« je za uvod pogovora dejal sedanjí predsednik LIKOS Koloman Beznec. Priletni mojster naiva pri nas se s slikanjem že dolgo ukvarja, med iniciatorji skupine LIKOS pa je bil tudi Vlado Sagadin, umetnostni zgodovinar in avtor številnih del, ki krasijo domove v po-

1. Krajina

murskem središču. Kot umetnostni zgodovinar, dolgoletni profesor in kasneje ravnatelj soboške gimnazije Juša Kramarja pa ima nemalo zaslug, da je veliko madih navdušenih za likovno umetnost. Generacijo za generacijo je namreč vodil v paviljon arhitekta Franca Novaka, v prostore pokrajinskega muzeja v gradu, kjer je razstavljena stalna zbirka pomurske likovne umetnosti in jim jo približeval. Vlada Sagadin aktivnost skupine LIKOS tako ocenjuje: »Letos smo bili nadvse dejavni. Organizirali smo delovni seminar, k se gaje udeležilo več kot petnajst naših članov, in pod vodstvom akademskega slikarja Franca Mesariča smo predelali celotno tehnologijo slikarstva, predvsem interno slikarstvo, figuro in ostalo.

O angažiranosti na seminarju pričajo prav slike na razstavi v Radencih, saj jih je dobršen del novejšega datuma, čeprav je razstava obenem tudi prikaz dolgoletnega dela na področju ljubitelstva v likovni umetnosti.

Drago Fiala na primer, ekonomist iz Murske Sobotice, slika že skoraj dvajset let, ves ta čas je vključen v LIKOS, riše pa v lastno zabavo. V Radencih, kakor tudi sicer, se predstavlja v glavnem s krajinami. Podobno velja tudi za Francja Bencaka, ki pa poleg slikanja velikih olj — krajin, oblikuje tudi mozaike. Jože Vidonja slika že štirideset let in je s svojimi deli nepogostljiv na razstavah likovnih ljubiteljev. Karel Kosednar, ki je bolj znan kot grafik, se v Radencih tudi predstavlja s krajinami,

grafika pa mu je bliže, zato pravi, ker je po poklicu retušer v tiskarni. Adolf Pen prihaja iz Ljubljane, kjer se je začel ukvarjati z likovno umetnostjo, v Murski Soboti pa je njegova vključitev v LIKOS logična posledica tovrstnega udejstvovanja. Vsem, ki smo jih našli, je skupna želja

3. Umetnostni zgodovinar in likovni ljubitelj Vlado Sagadin

po izražanju na platnu, poleg omenjenih pa so tudi ostali člani LIKOS potrjeni s številnimi razstavami in iskani deli.

Pred Radenci so likosovci razstavljali v Gornjih Petrovcih in dali svoj delež mladinski delovni akciji Goričko '81., po Radencih se bodo posamezniki med njimi predstavili v novi galeriji pri kulturnem centru v Murski Soboti, kjer jim bo ob dvajsetletnici ustvarjanja posvečena velika — samostojna razstava.

Brigita Bavčar

kulturni koledar

DOBROVNIK — Ob 19.30 gostuje v prireditveni dvorani Narodno gledališče iz Subotice. Vojvodinski gledališčniki se bodo predstavili z znanim delom ameriškega dramatika Tennessija Williamsa: Mačka na vroči pločevinasti strehi.

LENDAVA — V dvorani Nafta bodo gledališčniki iz Subotice, ki gostujejo na narodnostno rešanjem območju lendavske občine uprizorili uglasbljeno komedijo: Okrogle povesti. Predstava po Balzacovi literarni predlogi spotakljivih in razvpitih zgodb se bo pričela ob 19.30.

PETEK, 11. SEPTEMBRA
DOMANJSEVCI — V okviru gostovanja Narodnega gledališča iz Subotice bo tokrat ob 19.30 v prireditveni dvorani na sporedu Mačka na vroči pločevinasti strehi.

HODOŠ — V mestu ob meji bodo petkov večer pestrile Okrogle povesti. Vojvodinski gledališčniki jih bodo interpretirali v madžarskem jeziku, glasbena komedija pa se bo pričela ob 19.30.

SOBOTA, 12. SEPTEMBRA

LENDAVA — V dvorani Nafta bo ob 19.30 uprizoritev Mačke na vroči pločevinasti strehi, v izvedbi Narodnega gledališča iz Subotice.

DOBROVNIK — Ob istem času — ob 19.30 se bodo vojvodinski gledališčniki predstavili z Okroglimi povestmi ter zaključili gostovanje v Pomurju.

razstave

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin v razstavljajo likovni ljubitelji iz soboške občine, znani pod nazivom LIKOS. V petek, 11. septembra pa bo v galeriji znanega zdraviliškega mesta otvoritev razstave akademskega slikarja Dušana Lipovca iz Kamnika.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka je do sobote, 12. septembra na ogled razstava udeležencev dosedanjih likovnih kolonij imenovanih po ljutomerskem rojaku, konec tedna pa bodo s posredovanjem mariborskega oddelka muzeja NOB odprli razstavo pod naslovom Borbeni pete prekomorske brigade.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: **TAKO ZDRAVIMO ARTERIOSKLEROZO** (avtor Kurt Allgerier, založila Cankarjeva založba v Ljubljani), **UMETNOST STARANJA**, leta, predsodki in dejstva (napisal Hubert Požarnik založila pa ista — Cankarjeva založba) in **GAL V GALERIJI** (mladim namenjeno delo, ki ga je napisala Svetlana Makarovič ilustriral pa Kostja Gatnik, izšlo pri Mladinski knjigi v Ljubljani).

Kinematografi

KINO PARK v Murski Soboti predvaja danes (v četrtek 10. septembra), v petek in nedeljo znani ameriški film **V VRTINCU**. Repriža filmske uspešnice vseh časov, ki ima tudi rekordno dolžino — skoraj štiri ure traja projekcija s petnajstminutno pavzo v sredini — bo v omenjenih dnevih ob 18. uri.

OB OBLETNICI DR. AVGUSTA PAVLA

Zbliževalec in posredovalec kulture dveh narodov

Letos mineva 95 let od rojstva in 35 let smrti našega prekmurskega rojaka dr. Avgusta Pavla, prizadnega pospeševalca in posredovalca kulture med dvema narodoma — med Slovenci in Madžari. Tu se je Pavel izkazal kot odlični prevajalec, pesnik, etnograf, jezikoslovec in urednik.

Rodil se je 28. 8. 1886 na Cankovi, kjer je obiskoval osnovno šolo, nato nižjo gimnazijo v Monoštru, višjo pa v Szombathelyu, kjer je leta 1905 maturiral. Vpisal se je na univerzo v Budimpešti in končal latinščino, madžarščino in pri dr. Oskarju Asbothu še slovansko filologijo, službo srednješolskega profesorja pa opravil v Tordii (Erdeljko) in Dombrovu. Leta 1913 je doktoriral iz primerjalnega jezikoslovja z disertacijo o madžarskih tujkah v Prekmurju. Dobil je tudi povabila iz Ljubljane in Zagreba na razna kulturna srečanja, leta 1920 ga

je filozofska fakulteta v Ljubljani povabila na stolico za slovenščino in južnoslovansko-madžarske kulturne stike, a tega zaradi družbenih in družinskih razmer ni mogel sprejeti, čeprav je zelo hrepenel po domovini. Zato je nastopil službo profesorja v Szombathelyu, leta 1924 vodil muzej Zelezne županije (Vasvármegyei muzeum), kjer je bil ravnatelj-kustos in knjižničar.

Tu je veliko prevajal v madžarščino, znanstveno ustvarjal in bil v korespondenčnih in osebnih stikih s številnimi pomembnimi osebnostmi. Leta 1930 se je povezal z Vilkom Novakom in tako se je most med narodoma okrepil. Oba sta v sredstvih javnega obveščanja poročala o dogodkih teh dveh narodov na področju kulture. Leta 1941 je bil imenovan za docenta za južnoslovansko jezikoslovje in književnost na szegedinski uni-

verzi. Umrl je 2. januarja 1946.

Kot prevajalec je bil Pavel tisti, ki je oskrbel Madžarom prvi prevod slovenske knjige. To je bil Cankarjev Hlapec Jernej in njegova pravica, Potepuh Marko in kralj Matjaž (1937), leta 1941 pa je izšel še prevod Cankarjevega romana Na klancu. Prevedel je še več krajših tekstov, prevajal pa je tudi Levstika, Voranca, Župančiča in Aškercu. Prevodi so umetniško dovršeni in še dandanes jih Madžari ponatiskujejo.

Kot pesnik je pisal pesmi v prekmurščini in madžarščini. V madžarščini je izdal dve pesniški zbirki „Tako pojem psalme v objemu slepe doline“ (1933) in „Zažgani gozd“ (1936). Iz pesmi veje domotožje, protesti proti znakom sodobnosti, boj proti izkoreninjenju in pomoč bližnjemu v težavi.

Kot etnograf je poiskal

narodopisne stike med južnimi Slovani in Madžari v delih: Sorodstvo pravljice o Orfeju v južnoslovanskem narodnem pesništvi, Južnoslovanski viri lepe zgodbe v kralju Beli in Bankojevi hčeri, Hunyadyjci v južnoslovanskem narodnem pesništvu. Prekmursko narodopisje obravnava predvsem spisa Zbirka prekmurskih tekstov in zgodovina dosedanjega zbiranja in Odprta ognjišča v kuhinjah rabških Slovencev. Precej gradiva je ostalo neobdelanega, nekaj pa je bilo objavljeno po smrti.

Kot jezikoslovec je proučeval slovensko narečje v Prekmurju in napisal knjigo Glasoslovje cankovskega slovenskega narečja. Pripravil je tudi slovnico prekmurskega jezika. Jezik najnovejše prekmurske literature je primerjal z živim govorom. Raziskal je madžarske tujke v prekmurščini in drugo.

Kot urednik je od leta 1933

urejal „Vasi s zemle“, poznejši Dunantuli szemle. Prizadeval si je, da dosežki kulture „naj ne bodo dostopni samo strokovnjakom, temveč jih naj uživa širok krog ljudi, ki se za njih zanimajo.“ Zavzemal se je torej za demokratično znanost in narodove prosvete. Revija je prodirala tudi v čezdonavski prostor in se lepo razširila ter s tem dosegla tudi svoj namen.

Naj bo dovolj. Na Pavla smo lahko ponosni Slovenci in Madžari. Kulturno je zblížal dva naroda in pokazal, kako se lahko živita v sožitju. In še po „tolikih letih življenja in smrti znanstvenika in pesnika moramo priznati, da je prav on prvi prinesel velik delež k vzpostavitvi mostu med Madžari in Jugoslavlani na kulturnem področju, predvsem v spoznavanju duha in kulture Slovencev med Madžari.

F. KUZMIČ

Poravnalni sveti odpovedali

V ENOTAH TEMELJNEGA SODIŠČA DOBE LETNO 30 TISOČ ZADEV

Od 3. septembra, dnevu slovenskega sodstva, so na temeljnem sodišču v Murski Soboti pripravili tiskovno konferenco. Predsednik sodišča Stefan Toth s sodelavci je pojasnil sedanjo organiziranost temeljnega sodišča, ki ima v vseh štirih pomurskih občinah svoje enote, s čimer je sodstvo kar najbolj približano občanom. V okviru temeljnega sodišča deluje tudi gospodarski oddelek, kar je prav tako velikega pomena, saj je bilo v prejšnji organizacijski obliki za razsojanje gospodarskih zadev in registracijo organizacij združenega dela pristojno gospodarsko sodišče v Mariboru. Ko govorimo o sodstvu, nikakor ne smemo prezreti tudi sodišča združenega dela, to je samoupravnega sodišča, kjer delovni ljudje razrešujejo probleme iz delovnih in drugih razmerij.

Logično bi bilo pričakovati, da se bo z ozirom na vse večjo osveščenost ljudi, torej s tem povezano manjšo nagnjenost za pravljanje, število zadev, ki jih dobiva sodišče, zmanjšalo. Pa temu ni tako! Na enotah temeljnega sodišča v Murski Soboti namreč število vlog nenehno narašča. Letni pripad vseh zadev znaša kar 30 tisoč, od katerih jih je 20 tisoč pomembnejših. Seveda se vse te ne nanašajo na poslastno-lastniške spore, nasprotno, število zadev te vrste se zmanjšuje, po drugi strani pa je čutili porast odškodninskih zahtev kot za povzročeno škodo v prometni nesrečah, sodišče obravnava tudi precej storilcev kaznivih dejanj, zlasti tatvin. Čutili je tudi več primerov nasilniškega obnašanja, po drugi strani pa, kar je seveda razveseljivo, na pomurskem območju v zadnjem obdobju ni več veliko primerov neupravičenega dviga denarja s tekočih računov, v stagnaciji je tudi mladinski kriminal, ni primerov nasilnih vselitv v stanovanja. Sodniki temeljnega sodišča in njegovih enot v Murski Soboti, Lendavi, Radgoni in Ljutomeru se trudijo za ažurno sodelovanje zato bi lahko zaostale zadeve rešili v šestih mesecih, seveda, če se jim ne bi pridruževale nove vloge. Pomurski sodniki so po storilnosti na prvem mestu med slovenskimi temeljnimi sodišči. To je ugotovitev ustreznega republiškega organa, zapisana v biltnu.

Ko govorimo o sodstvu, ne mislimo samo na redno sodstvo, ampak tudi na samoupravno. V naši pokrajini se je zelo uveljavilo sodišče združenega dela, ki je po številu zadev takoj za Mariborom. Delovni ljudje torej dobro vedo, kam naj se obrnejo v primeru kršitev njihovih pravic. Največkrat terjajo pravico zaradi nesreč pri delu. Nekatere organizacije združenega dela pač svojim delavcem oporekajo izplačilo odškodnine, zato prizadetim pač ne preostane drugo, kot da se bore za pravico na sodišču združenega dela. Tožiti torej morajo lastno podjetje, kar je sicer nerodna zadeva, vendar večkrat edini izhod. Velikokrat se delavci obrnejo na sodišče združenega dela tudi zaradi denarnih terjatev, ki se nanašajo na izplačilo regresov za dopust, jubilejnih nagrad, kaže pa tudi, da v nekaterih organizacijah ne vrednotijo pravilno delovnih nalog in opravil, torej dela, saj je veliko pritožb, ki zadevajo nagrajevanje po delu. Iz nekaterih podjetij dobijo po deset in več pritožb delavcev, ki so nezadovoljni z nagrajevanjem. Sodišče združenega dela v Murski Soboti posluje zelo ažurno, saj sproti rešuje vloge.

Tako na temeljnem sodišču, kakor sodišču združenega dela, pa bi bilo manj vlog, ki bi bolj zaživeli poravnalni sveti v krajevnih skupnostih in večjih organizacijah združenega dela. Družbenopolitične organizacije bi morale nekoliko pregledati (ne)aktivnost in nekako spodbuditi to obliko neposrednega reševanja sprih strani. Tako bi prav gotovo prišlo pred profesionalne sodnike manj zadev, le-ti bi se lahko temeljiteje posvetili študiju težjih primerov in ustreznemu odločanju. To pa je pravzaprav nuja, saj je skrajni čas, da zmanjšamo letni pripad na sodiščih, sicer bo tudi v pravosodju nastalo »ozko grlo«, torej se bo nagomilalo še več nerešenih zadev. V sedanjih in tudi v bodočih razmerah pa si seveda ne moremo privoščiti nadaljnje krepitve sodstva, saj vendar težimo za tem, da bi ljudje čim manj prihajali na sodišče.

Š. ŠOBOČAN

LENDAVA

Koristno sodelovanje z MURO

Ob skoraj stoletni tradiciji izdelovanja dežnikov v Lendavi, se je pred dvema letoma pojavil nov proizvodni program v sodelovanju z delovno organizacijo Mura. Delavci INDIP so si tako zagotovili stabilnost, saj ob letošnjih 200 tisoč dežnikih uspešno izdelujejo tudi vetrčve in drugo konfekcijsko blago in si tako posredno zagotavljajo tudi potrebna devizna sredstva za surovine. Pred nekaj več kot dvema letoma je delovna organizacija INDIP prišla v težave, ki so bile na prvi pogled nepremostljive,

vendar pa je s pomočjo Mure ponovno našla sebe in od takrat dosega lepe rezultate. V delovni organizaciji je ta čas zaposlenih že 300 delavcev, in če k temu dodamo, da so to v glavnem ženske, je uspeh te tovarne pomemben za lendavsko občino tem bolj, ker se v tej tovarni lahko zaposli več žena, ki sicer do dela ne bi prišle. Tesno sodelovanje z Muro bo tudi v bodoče osnovno vodilo tega delovnega kolektiva, seveda pa se bo tradicija dežnikarstva v Lendavi nadaljevala.

Jani D.

Stopnja razvitosti samoupravljanja in celotnega delegatskega sistema zahteva še bolj aktivno vključevanje mlade generacije v sistem obveščanja, ki omogoča izražanje ne le njihovih specifičnih interesov, ampak mnogo širše. Mladinska organizacija je že doslej storila veliko za boljše informiranje svojega članstva, ki se kaže v neposrednih pogovorih in sestan-

kih v osnovnih organizacijah zveze socialistične mladine in objavljanju prispevkov v glasilih in sredstvih množičnega komuniciranja. Vendar pa z doseženim še vedno ne morejo biti povsem zadovoljni, saj bi z različnimi metodami dela v informacijskem sistemu morali odigrati večjo vlogo kot doslej. Posebej še prek številnih informativnih skupin v organizaci-

jah združenega dela in krajevnih skupnostih, kjer so navzoči mladi.

Takšno je bilo mnenje članov predsedstva občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti, kjer so spregovorili o mestu in vlogi INDOK centra v delegatskem sistemu in sistemu obveščanja. Samokritično so ugotovili, da so doslej še v premajhni

meri koristili obširno gradivo iz omenjenega centra, ki ima nadvse pomembno vlogo v procesu delegatskega odločanja, katerega del so tudi mladi. Zavzeli pa so se tudi za večjo navzočnost v skupnem delegatskem glasilu občine Murska Sobotna in angažiranost centra za obveščanje in propagando pri občinski konferenci zveze socialistične mladine.

Člani predsedstva OK ZSMS pa so sprejeli tudi poročilo o delu sboškega kluba mladih, ki se je v zadnjem obdobju dokaj uveljavil. Letošnje republiško priznanje jim je gotovo močna spodbuda za naprej, ko bi naj v klubsko življenje pritegnili čim širši krog mladih, ki imajo raznolike možnosti za koristno preživljanje prostega časa. Govor je bil tudi o kadrovskih pripravah na oktobrsko volilno-programsko konferenco občinske mladinske organizacije. Med drugim so evidentirali 19 mladih v predsedstvo občinske konference zveze socialistične mladine, nadalje vodje centrov in posameznih komisij, opredelili pa so se tudi za novo vodstvo mladih v Murski Soboti. Tako so za novega predsednika občinske konference ZSMS evidentirali Stanka Kerčmarja, zdajšnjega upravnika kluba mladih, za neprofesionalnega podpredsednika Emila Erjavca, dijaka 4. letnika sboške gimnazije, poklicni sekretar pa bi naj bil ostal Ivan Smodiš.

Milan Jerše

NOVO IZ RADENSKE

RAČUNALNIK IBM 4341

Povečanje učinkovitosti poslovanja in s tem potreba po nemotenem prenosu informacij je narekovala delavcem v sektorju za avtomatsko obdelavo podatkov v DO Radenski, da so se odločili zamenjati staro, iztrošeno in preobremenjeno računalniško opremo FACOM 230+15 s 24 KB centralnega pomnilnika, ki s težavo sledi organizacijskemu, poslovnemu in samoupravnemu razvoju delovne organizacije in ožje regije, z novo računalniško opremo IBM 4341.

Kljub temu da nova investicija ni poceni, saj znaša 41.482.000 dinarjev — za njegovo nabavo združujejo sredstva vsi uporabniki, in sicer 80 odstopkov vse TOZD in obe DSSS znotraj DO

in 20 odstopkov zunanji koristniki: Avtoradgona, KK Gornja Radgona, Pomurski zdravstveni center in Imgrad Ljutomer — pa je vsekakor upravičena. Sedanja oprema je namreč stara že osem let, zato nastopajo težave pri njenem vzdrževanju in že pravzaprav onemogoča nadaljnji razvoj avtomatske obdelave podatkov. Prav posebej kritično pa bi bilo ob sedanjih obremenjenosti — računalnik je zaseden 23,4 ure dnevno, oz. 6 dni v tednu — v letu 1983, ko poteče desetletna garancija prodajalca.

In zakaj so se v Radenski odločili za nakup računalnika tipa IBM? Zato, da zadovoljijo potrebam izgradnje enotnega informa-

cijskega sistema v Pomurju s poenoteno računalniško opremo, kakor so se z drugim nosilec v regiji — Muro — dogovorili. Omeniti velja, da je ta regijski dogovor, sklenjen med obema delovnima organizacijama, prvi primer v naši republiki.

Nova računalniška tehnologija in višji nivo obdelave podatkov, pa zahtevata tudi visoko kvalificiran kader. Zato bo potrebno intenzivno izobraževanje že obstoječih delovnih moči in pridobiti še nekaj ustreznega strokovnega kadra iz ostalih delovnih procesov v DO. To pa bo omogočilo šolanje v šolskem centru IBM v Radovljici.

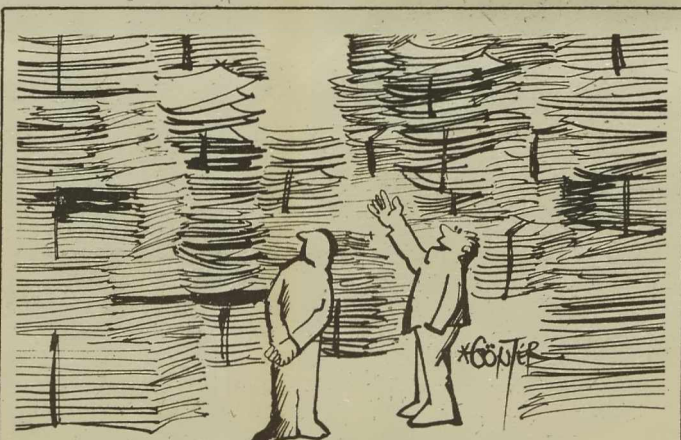
vp

MURSKA SOBOTA

Delegati zahtevali temeljito analizo poslovanja

Na zadnjem zasedanju skupščine občinske zdravstvene skupnosti v Murski Soboti so delegati namenili osrednjo pozornost razpravi o polletnem poslovanju. OZS Murska Sobotna je namreč sklenila poslovanje z izgubo v višini 26.127.000 dinarjev. Po vsestranski razpravi so delegati

poslovno poročilo sprejeli le kot informacijo in jo bodo dokončno sprejeli na naslednji seji skupščine, ki bo predvidoma konec meseca septembra. Posebna delovna skupina, v kateri so predstavniki PZC, strokovne službe OZS in planke službe IS SO Murska Sobotna, pa mora predhodno

V našem podjetju smo vse to storili za stabilizacijo, a še vedno ne gre najbolje.

LENDAVA

O socialni politiki tokrat drugače

V zadnjih letih so sindikati posvetili premalo pozornosti socialni politiki in zagotavljanju socialne varnosti delavcev pa tudi kmetov. To ugotovljajo v lendavski občini sindikati sami in že dosedanje razprave o tej pomembni problematiki kažejo nekatere slabosti, ki bi jih lahko rekli, da so bile tudi doslej znane, a ne posredovane javnosti.

V manjših organizacijah združenega dela pozabljajo, da je socialna politika sestavni del življenja in dela v delovni organizaciji. Se vedno so prevelike razlike v osebnem dohodku delavcev, tudi po 2000 dinarjev za enaka opravila. Eni še vedno trdijo in zagovarjajo teorijo enakih žolodcev, drugi pa se za socialno politiko sploh ne zmenijo. Zasebni delodajalci od neto osebnega dohodka odtegujejo bruto, tako da dobijo neto od neto osebnega dohodka, sami torej sploh

niso prikrajšani. Stabilizacijski programi so vezani le na delavčevo delo in njegova prizadevanja (drugače menda to ni možno). To je le nekaj doslej zaznavnih ugotovitev, veliko več jih bo še prav sedaj, ko se sindikalne organizacije pripravljajo na 3. konferenco sindikatov Slovenije, ki bo govorila prav o problematiki socialne politike. Eno izmed poglavitnih smernic 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije pravi: Povsod kjer se ugotovi, da so za težave v uresničevanju politike stabilizacije krivi ljudje, jih je potrebno zamenjati, na njihova mesta pa postaviti tiste, ki bodo pripravljeni in sposobni odločno izpeljati družbene opredelitve. Sindikati lendavske občine pravijo, da brez dela, reda in odgovornosti ni napredka samoupravljanja, torej bo potrebno ukrepati.

Jani D.

ŠIBKO POŽARNO VARSTVO V LENDAVSKIH OZD

MALOMARNOST IN NEZNANJE

Požarna inšpekcija je pred nedavnim govorila o stanju in problematiki požarnega varstva v lendavski občini. Ocena je takaka, da vzbuja strah pred morebitnim požarom, ki bi lahko nastal, saj stanje požarnega varstva v delovnih in drugih organizacijah ni zadovoljivo, še več, v mnogih delovnih organizacijah se ne zavedajo, da je požarna varnost eden glavnih elementov družbene samozaščite.

Odnos do požarnega varstva je slab, to pa se kaže predvsem v zastarelosti samoupravnih aktov o varstvu pred požarom, v njih niso opredeljeni konkretni ukrepi niti naloge, še manj pa odgovornost posameznikov. Odpadna in izrabljena olja so v raznih posodah, razmetanih po vseh objektih, skladiščni prostori so zatrpani v taki meri, da v njih ni nobenih prehodov, zakriti so celo gasilski aparati in hidranti. Naprave za gašenje požarov zelo slabo vzdržujejo, še slabše pa je z zidnimi ali podzemnimi hidranti, ti so ali nedo-

stopni ali pa neoznačeni. Izvor vode za gašenje skoraj v vseh delovnih organizacijah bi naj bil mestni vodovod, ta pa seveda nima zadostnih zmogljivosti, ob izpadu električnega toka pa je neuporaben. Strokovenemu izobraževanju delavcev ne namenjajo dovolj pozornosti, predvsem pa niso seznanjeni z nevarnostmi in postopki ob morebitnem požaru. Z gasilnimi aparati ve rokovati le malo delavcev. Vse te ugotovitve zgovorno kažejo na dokajšnjo malomarnost, kljub temu da smo iz dnevnega časopisja seznanjeni o velikih materialnih izgubah, ki jih povzročajo požari. Lendavsko gospodarstvo pa je še posebej izpostavljeno požarom, ne le v petrokemičnem kompleksu, temveč skoraj v vseh delovnih organizacijah. Izvršni svet, ki je bil pred dnevi o stanju požarnega varstva informiran, bo v kratkem moral storiti odločne korake, da se stanje na tem področju izboljša.

Jani D.

VEČ KOT PARTNERSTVO

„Sodelovanje med mestom Ljubljana, oziroma samoupravno interesno skupnostjo za preskrbo našega glavnega mesta, in pomurskim kmetijstvom, konkretno SOZD ABC Pomurka, ki je že od ustanovitve član te samoupravne asociacije, pomeni pomemben korak v prevladovanju klasičnih kupoprodajnih odnosov in zgolj partnerstva, ter svetel primer samoupravnega in dohodkovnega povezovanja, ki temelji na dolgoročnih in obojestranskih interesih. Seveda pa še obstajajo možnosti za razširitev že dosedaj izjemno plodnega sodelovanja, in sicer tako v pogledu razširitve asortimenta, ki ga lahko Pomurje zagotavlja Ljubljani, kot tudi v poglobitvi že obstoječih odnosov. Tu pa ima pomembno nalogo predvsem naše glavno mesto, ki bo tako s svojo odprtostjo lahko prispevalo k razširitvi stikov s Pomurjem — kot manj razvitim predelom naše republike — tudi na zbirnem

področju.”

Te besede Marjana Rožiča, predsednika skupščine mesta Ljubljane na nedavnem srečanju izvršnega sveta samoupravne interesne skupnosti za preskrbo Ljubljane s predstavniki SOZD ABC Pomurka na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni, najbolje ilustrirajo pravilnost poji, po kateri so že pred leti krenili proizvajalci in potrošniki. To kažejo tudi rezultati, doseženi v prvem polletju.

SOZD ABC Pomurka je v tem času dobavila Ljubljani že 1200 ton svežega mesa, za letos so načrtovali 1850 oziroma 37 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Tudi SIS sproti poravnava svoje obveznosti do prekmurskega kmetijstva. Tako so že zagotovili del sredstev za izgradnjo farme bekonov v Nemščaku (6,5 milijona dinarjev) in rekonstrukcijo farme v Podgradu (4 milijone dinarjev),

čez 9 milijonov dinarjev pa so že nakazali na račun kompenzacije. Na ta način bi se kapacitete v Nemščaku povečale na 80.000 bekonov v prihodnjem letu, kasneje pa celo na 110.000, v Podgradu pa od dosedanjih 20.000, na 40.000 komadov letno. Za to in še več teh živali, ki bodo iz Pomurja prihajale tudi na ljubljanski trg, pa je nujno pridobiti še dodatne obdelovalne površine. V preteklih petih letih je SOZD ABC Pomurka z melioracijami že pridobila 4.000 hektarjev družbenih površin, v tem srednjeročnem obdobju jih načrtujejo še dodatnih 4.500, za potrebnih 14.000, ki bi v celoti pokrile potrebe po koruzi, sladkorni pesi in ostalih poljščinah, ki jih zagotavlja Vojvodina, pa bo potrebno vložiti še mnogo dodatnih sredstev.

Obstajajo pa še široke možnosti nadaljnjega sodelovanja, predvsem v plasmanu mleka in mlečnih izdelkov iz Pomurja v

republiško metropolo (siri in maslo, kjer doslej prekmurski mlekarji niso bili zastopani dovolj), kot tudi v prodaji mesnih proizvodov, ki so doslej zastopani samo 30-odstotno, saj kar 70 odstotkov odpade na plasman svežega mesa.

Naše glavno mesto je doslej pokazalo obilico zanimanja za vlaganje v primarno kmetijsko proizvodnjo v Pomurju, toda situacija se je letos nekoliko spremenila. Kar dve tretjini sredstev je namenjenih za kompenzacije. Zato bo naše glavno mesto poskusilo zbrati sredstva za vlaganje v nove kmetijske naložbe in agroživilsko industrijo v združenem delu. Odnosi in razmerja pa bodo še dodelana s podpisom samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za razvoj kmetijstva in preskrbe Ljubljane 1981—1985, ki je že v osnutku in bo predvidoma sklenjen v letošnjem novembru.

Vlado Paveo

Prodor ZGEP Pomurski tisk v izvoz

„Kljub težavam, s katerimi smo se soočali v preteklem obdobju, so polletni rezultati gospodarnosti sorazmerno ugodni, saj smo na nivoju delovne organizacije povečali celotni prihodek za 37 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, planirani celotni prihodek pa presegli za en odstotek. Ustvarili smo tudi za 16 odstotkov več dohodka, kar je za 7 odstotkov nad planiranim, medtem ko so v celotni masi osebni dohodki višji za 22 odstotkov. Z dokajšnjim ostanom dohodka pa v mnogočem presegamo planske naloge”, je med drugim dejal o letošnjih poslovnih rezultatih Bela Pavlič, glavni direktor Založniškega, grafičnega in embalažnega podjetja Pomurski tisk iz Murske Sobote. Vse spodbudnejši pa so tudi podatki o izvozi usmerjenosti tega velikega kolektiva, ki je s kvaliteto svojih izdelkov pridr tudi na zahtevna zahodnoevropska tržišča, zlasti še v Zvezno republiko Nemčijo.

USTREZNI PAPIR JE NAJVEČJI PROBLEM

Seveda pa so pokazatelji uspešnega poslovanja različni od ene do druge temeljne organizacije združenega dela, ki si vsaka po svojih močeh prizadeva, kar najbolj izpolniti predvidevanja, zapisana v planskih dokumentih za letošnje leto, kakor tudi za zdajšnje srednjeročno obdobje. Tako ugotavljajo, da so zmogljivosti stalno izkoriščene v TOZD Kartonaža, kar jim omogoča bistveno preseganje načrtovanih ciljev gospodarnosti.

Problemi pa so izrazitejši v TOZD Tiskarna, kjer ne dosega načrtovane proizvodnje, predvsem zaradi pomanjkanja ustreznega reprodukcijskega materiala. V mislih imamo zlasti kvaliteto papirja, ki je bila, kot zatrjujejo, mnogokrat vprašljiva. Pa čeprav imajo s posameznimi papirnicami celo pogodbene obveznosti in sovlagajo sredstva za njihov razvoj. Zato so morali dobavljene količine papirja in drugega materiala, potrebnega za nemoteno proizvodnjo plačevati z devizami. Navzlic temu pa se je zgodilo, da nekaj časa v letošnjih

mesecih marcu, april in neko-liko tudi v maju prav zaradi slabše kvalitete papirja niso mogli opraviti načrtovanih del. Velja pa pripomniti, da se s takšnimi problemi ubadajo v celotni grafični industriji, in ne le v ZGEP Pomurski tisk. Sicer pa so vzpostavljene nadvse dobri poslovni stiki s kolektivi Radenske, Zita v Ljubljani, Kolinske, Donita iz Medvoda in drugimi, za katere izdelujejo etikete za njihovo embalažo.

Tudi v temeljni organizaciji Založba se srečujejo z določenimi težavami, predvsem zaradi manjše prodaje knjig, kar je v sedanjem stabilizacijskem obdobju razumljivo. Sicer pa do konca letošnjega leta pričakujejo ugodnejše rezultate na tem področju bogate založniške dejavnosti.

LETOS JE 10 MILIJONOV DINARJEV IZVOZA

Močna odvisnost od reprodukcijskega materiala, za kar so potrebna znatna devizna sredstva, jih je primorala resneje razmišljati o možnostih za izvozne posle. To velja še zlasti za zadnja leta, dejansko pa so zakorakali v izvozno dejavnost šele v letošnjem letu, čemur namenljajo veliko pozornost. „Tudi tu so se pojavile začetne težave, predvsem v zvezi s proizvodnjo in opremo, vendar beležimo, že v prvem polletju letošnjega leta sorazmerno ugodne rezultate. Dosegli smo namreč nekaj čez 3 milijone dinarjev izvoza. Vendar to še ni v okviru planiranega, predvsem zaradi tega, ker ob pomanjkanju ustrezne opreme nismo mogli izdelati toliko, kolikor smo načrtovali. Predvidevamo, da bomo do konca letošnjega leta ta zaostanek nadoknadili, s čimer bi ustvarili za 10 milijonov dinarjev celotnega prihodka v izvozi dejavnosti. Izvažamo predvsem v zvezno republiko Nemčijo, saj tja plasiramo celoten program reklamnih kock, ki jih proizvajamo za firmo Riter iz Darmstadta. Veliko pa je tudi posrednega izvoza v sodelovanju z odjemalci naših etiket”, nam je povedal glavni direktor Pomurskega tiska Bela Pavlič.

MILAN JERŠE

DELOZA, TOZD KONFEKCIJA VELIKA POLANA

Izvozili 38 tisoč delovnih oblek

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je TOZD Konfekcija Velika Polana v šestih mesecih tega leta celotni prihodek povečala za 30 odstotkov, dohodek je narasel za 31 odstotkov, čisti dohodek pa za 18 odstotkov. V sklade so namenili za 7 odstotkov več sredstev kot v šestih mesecih lani. Ker so imeli v Konfekciji v Veliki Polani dolgo časa nižje osebne dohodke kot pa v drugih organizacijah združenega dela enake dejavnosti, se zdi, da 33 odstotno povečanje osebnih dohodkov ni destabilizacijsko. Sicer pa je v Konfekciji v Veliki Polani zaposlenih 109 delavcev. Poprečni osebni dohodek znaša 8.028,45 dinarjev.

V TOZD Konfekcija Velika Polana so v prvem polletju izdelali 113.357 raznih delovnih plaščev in zaščitnih oblek. Fizični obseg proizvodnje je za dva odstotka manjši, to pa iz razloga, ker so se v tem kolektivu odločili, da bodo poslej šivali oblačila, ki zahtevajo večji izdelovalni čas. V Veliki Polani so se odločili, da bodo vsako leto povečevali izvoz. Tako so v prvem polletju prodali na tuje 38.069 kosov različnih delovnih oblačil, kar je sicer manj kot pa so si zadali s planom, vendar ne po njihovi krivdi. Nekoliko se je namreč zataknilo pri inozemskem dobavitelju reprodukcijskega materiala. V drugem polletju bodo izpad skušali nadoknaditi.

Š. S.

BELTINCI

Dobro gospodarili

TOZD Beltinka iz Beltince, tovarna otroških pletenin in dobavitelj letošnjega republiškega priznanja zveze sindikatov za uspehe pri oblikovanju, razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, je kljub nekaterim težavam, zlasti zaradi pomanjkanja nekaterih vrst materialov, v letošnjem prvem polletju dosegla sorazmerno dobre rezultate. V drugi polovici meseca junija zaradi pomanjkanja materiala, niso obratovali štirje pletilni stroji, kar predstavlja za 22 odstotkov zmanjšane proizvodne zmogljivosti. Kljub temu pa so napletli za 9 odstotkov več kot so

načrtovali. Sivalnica je izdelala zaradi pomanjkanja polizdelkov za en odstotek manj kot je bilo planirano, vendar pa komadno presegla plan za 7 odstotkov. V prvem polletju so tudi uspešni zmanjšali odstotek proizvodov z napako za 1,5 odstotkov. Od skupne količine proizvodov so v prvem polletju namenili za izvoz okrog 100.000 komadov. Kljub sorazmerno dobrim rezultatom pa so se ob analiziranju polletnega poslovanja zavzeli za še boljše gospodarjenje v drugem polletju.

F. M.

ŽIVLJENJE NA MURI

Dve desetletji z veslom v rokah

Franc Pintarič iz Melinec že 20 let vozi brod

Dvajset let življenja na Muri, z veslom v rokah, je dolga doba. Franc Pintarič, melinski brodar, pa pravi, da sta ti dve desetletji pravzaprav hitro minili. Dela namreč na takem mestu, kjer ima stalno stik z ljudmi; zdaj pripelje traktor, potem pride kak pešec, ne manjka pa tudi turistov, ki obiščejo brodarja iz radovednosti, se popeljejo s tem plovnim objektom z ene na drugo stran obale... Svojtčas, ko je bila reka še bolj čista in je bilo v njej veliko rib, so prihajali tudi ribiči in namakali trnje.

Brodar ni več roso mlad. Žena Marija ga ne zanemara, saj dobiš denarja preživi pri njem: pride opoldne, ko prinese kosilo in nekaj časa posedi pri njem, odide domov in se vrne spet pozno popoldne, ko prinese južino. Navadno potem ostane pri možu tja do 19. ure, ko gresta skupaj domov. V pogovoru mi je zaupala, da jo za moža skrbi, da ne bi padel v nemirno reko.

„Koliko pa zaslužite z brodarstvom?”

— Toliko, da z ženo lahko shajava. Tod je slab zaslužek, saj kmetje z leve strani Mure, torej Melinci, in drugi, nimajo na drugi strani reke več toliko zemlje kot so jo imeli nekoč. Velika večina je polja prodala. Ko namreč Mura naraste, brod ne vozi, in tako niso mogli priti do svojih njiv, zato so

rajši prodali. Zdaj, ko imamo nov brod, ki ima kovinske kumpe, je seveda precej boljše: nič nisem v skrbeh, da bi ga deroča voda raztrgala.

Takole je pripovedoval brodar Franc Pintarič, ki mu leta minevajo na nemirni reki. Čeprav je videti nekam slab, pa je vendarle dovolj močan, da brod prikrvari od enega brega k drugemu. Tudi tedaj, ko je bilo treba plovilo razstaviti, sicer bi ga narasla reka odplavila, ni držal križem rok skupaj s člani vaške skupnosti je pomagal razstavljati, da bi pozneje, ko se je gladina nekoliko znižala, spet poprijel za krmilo.

— Je to vaš brod?

„Kje pa! Brod je last krajevne skupnosti. Ta je tudi omogočila nakup kovinskih kumpov. Menda je vse stalo 480 tisoč dinarjev. To plovilo je izdelal mojster iz Vešče. Jaz pa imam brod le v najemu; letno plačam vaški skupnosti 5.000 dinarjev, ostalo, kar pač ostane, pa je moje. Ni veliko! Toliko, da nama z ženo zadostuje za življenjske potrebe.”

Poslovil sem se od enega izmed zadnjih pomurskih brodarjev, mu stisnil roko in zaželel, da bi na brodu dočkal upokojitev. Mož mi je odvrnil, da se to verjetno ne bo nikoli zgodilo.

Š. SOBOČAN

Franc Pintarič iz Melinec, ki že dve desetletji vozi brod po nemirni reki.

Foto: Š. S.

ALI BOMO IZKORIŠČALI PREMOG?

Premog že v globini 50 metrov

Nova globoka vrtina, ki te dni vrta na petišovskem polju, sicer ni namenjena za raziskavo premoga, vrtalce predvsem zanimata nafta in plin, vendar pa so dosedanja rezultati že pokazali, da se pod nami nahajajo tudi plasti premoga. Tako so vrtalci zaznali premog že v globini 50 metrov. Nanj so sicer naleteli tudi pri prejšnjih vrtanjih, vendar mu niso posvečali nobene pozornosti. Premog se je pojavljal na različnih globinah od 180 do 420 metrov in v še večjih globinah na drugih lokacijah, kaže pa, da mu bodo sedaj namenili večjo pozornost. Stari zapisi pravijo, da so kakovosten premog pridobivali nekoč iz reke Mure, v njenem dolnjem toku pri Podturnu in drugih vaseh. Še danes reka Mura tu in tam naplavi velike kose premoga, ki ga prebivalci rabijo za kurjavo. Premog je torej tudi na petišovskem polju, vredno bi bilo ugotoviti, koliko ga je, in če bi se eksploatacija izplačala energetski krizi ne bi bilo odveč razmisлити tudi o tem.

Jani D.

STRELJANJE NA GLINASTE GOLOBE

Pokal LD Križevci

Tudi na letošnjem že tradicionalnem tekmovanju v streljanju na glinaste globe za pokal Pomurskega sejma se je zbralo lepo število lovcev iz pomurskih lovskih društev. Najbolj mirno roko in ostro oko so imeli lovci LD Križevci, ki so osvojili prvo mesto

med ekipami in pokal. Druga je bila ekipa LD iz Benedikta, tretja pa lovci iz Ormoža. Med posamezniki je zmagal Aleksander Gregor pred Karlom Pojbičem in Zdenko Ratek.

vp

ZAKAJ TAKO?

Pasti blokovskih dvorišč

Zgodilo se je pred dnevi. Bilo je na enem od številnih parkirišč, utesenjenih med bloke v Murski Soboti. Lahko bi se tudi danes, celo ta trenutek in ni nujno, da ravno v Murski Soboti. Lahko bi se primerilo v Gornji Radgoni, Ljutomeru, Lendavi in nemara v še katerem od večjih — zapredenih v asfalt in beton — krajevnih ali mestnih središč. Skratka tam, kjer so zelenice in drugi podobni, domnevno varni prostori in prostorčki za odih in razvedrilo, nemara pa še rekreacijo, sila redki.

Naključni sprehajalec in opazovalec je bil priča navidez drobnih, a zaskrbljujoči prigodi, ki bi se znala nesrečno, če ne celo tragično končati. Med na gosto parkiranimi štirikolesnimi pločevinkami je vladal nepopisen živžav. Otroci iz bližnjih in daljnjih blokov so vpili, se kregali, smejali, nabijali žogo, dirkali s kolesi in koleščki in počeli vse mogoče. V neposredni bližini glavna mestna, vedno prometna žila.

Kakšna nevarna brezskrbnost! Je pomislil mimoidoči. Znenada je med živopisno gručo otrok ugledal fantiča, ki se je z vso močjo zapodil ob vrsti parkiranih vozil. Z druge strani, skoraj do zadnjega »boksa« zasedenega parkirnega prostora, je skoraj v istem hipu »startal« s kolesom drobčkano dekletce. Na koncu vrste sta se »srečala«. Toda kako?

Zla slutnja je obšla opazovalca, ki je videl in slišal, kako je zahreščalo in zaropotalo in sta najprej boleče pristala na asfaltu otroka, takoj za tem pa sta se nanju zvalili še kolesi. Hotel je priskočiti na pomoč, vendar se je očitno vse k sreči dokaj dobro končalo.

Najprej se je še kar korajžno pobralo dekletce in držema oštevalo »udeležence prometne nesreče«, ki si je, ves skremžen in solzen, sede otipaval udarjeno koleno. Šele, ko je opazil, da nista brez gledalcev, se je dvignil in s kolesom odšel proti bližnji kolesarnici.

Tokrat se je pa res srečno končalo, je razmišljal mimoidoči. Hkrati pa mu ni dalu miru cela kopica vprašanj. Kaj res ni moč bolje poskrbeti za otroke v mestnih središčih? Ali bi pri tem lahko kakorkoli pomagale šole, vzgojno varstveni zavodi. Krajevne skupnosti in morda celo številne komisije, odbori in sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu? Kaj pa sami starši? In nemara še kdo?

B. Žunec

V Otovcih zagnano lovijo napredek

Se nedolgo tega so veljali Otovci na Goričkem za odmaknjen in nerazvit kraj. Danes tega prav gotovo ne bi mogli reči. Zdaj pelje namreč v vas asfaltna cesta, pitna voda, ki so jo morali nositi iz studencev, priteka sedaj po vodovodnih ceveh, in celo telefon so dobile nekatere domačije.

VODOVOD, ASFALT IN TELEFON

Tako velik napredek so Otovčarji dosegli skoraj čez noč, saj na začetku lanskega leta niso imeli ne enega ne drugega ne tretjega.

Najprej so se lotili izgradnje vaškega vodovoda za okrog polovico domačij. Drugi del vasi si je namreč pred leti že zgradil skupinski vodovod. No, dela niso tekla tako, kot so si želeli, pa so jih v celoti končali šele pred dobrim mesecem. Vsako gospodinjstvo je opravilo okrog 270 ur prostovoljnega dela, poleg tega pa morajo prispevati še po 30 tisoč dinarjev. To je vsekakor veliko, kajti marsikdo je kje drugje prišel do vodovoda tudi za tri-

krat nižjo ceno. Toda drugače ni šlo.

Kljub vsemu so se ogreli tudi za telefon. Vsak interesent je moral skopati štiri jame in postaviti vanje svoje sohe, prek krajevnih skupnosti Mačkovci pa še prispevati po 6 tisoč dinarjev.

Tudi pri modernizaciji občinske ceste niso stali ob strani. Vsak bi naj sicer prispeval denar po svojih močeh, tako da bodo zbrali okrog 100 tisoč dinarjev.

ŠE ZBIRALNICO

Se letos načrtujejo novo akcijo. Zgradili bi radi zbiralnico za mleko, ki bi bila bolj priročna za večino kme-

Od lanskega leta pelje tudi v Otovce na Goričkem asfaltna cesta.

(Foto: J. G.)

tovalcev, kajti do sedanje so nekateri oddaljeni tudi blizu 4 kilometre. Čaka jih torej postavitve manjšega objekta v surovem stanju, za ureditev notranjosti in opremo pa bo

poskrbela Tovarna mlečnega prahu iz Murske Sobotice.

Zagnani in trdovratni so ti Otovčarji, kajne?

JOŽE GRAJ

PO DOLINI LEDAVSKI

V LEDAVI VSE MANJ ŽIVLJENJA

Tistega dne so kmetje izkopavali krompir, mi pa smo nadaljevali s potovanjem po dolini ledavski. Kot ponavadi nam je čas hitro mineval, saj smo se tokrat napotili v zares zanimive kraje: Renkovce, Turnišče, Nedelico in Brezovico, zavili pa tudi v Dobrovnik in druge tamkajšnje kraje. Žal nam sreča ni bila mila in v beležnico, na magnetofonski trak in v objektiv fotoaparata smo uspeli ujeti le delček tistega, kar bi sicer lahko. Če bi namreč ljudi dobili doma, kajti večina jih je bila po opravih in drugod. Tako nam je pač marsikaj ušlo, a je navsezadnje še bolje. Bo pa zato zanimiveje takrat, ko bomo v ledavski občini iskali »uradne« podatke o stanju potoka Ledava.

ŽE PETI POGIN RIB

Nekaj otipljivega pa vendarle imamo. Resda se je primerilo že pred meseci, navzlic temu pa je še vedno sila aktualno. Ni še namreč dokončno raziskano. Sicer pa preidimo k stvari!

murski tisk ali Panonija. Pravega je — kot zatrjujejo na občinskem izvršnem svetu v Lendavi — težko ugotoviti. Seveda je to povezano s premajhno zmogljivostjo čistilne naprave v Murski Soboti, o čemer smo pisali v prejšnjem nadaljevanju.

V tem primeru pa za pogin

nam po telefonu zagotovili, da še vedno niso dobili ugotovitev iz laboratorijskih analiz, da pa jih bodo imeli še ta teden.

Seveda se ob tem samo-umevno sprašujemo: čemu gre pripisati tako zamudo?

Kaj bo doletelo krivca (ali krivce) ali pa se bo nemara izmaknil roki pravice? Če vemo, da je poprečna kazen za to kaznivo dejanje okrog 35 tisoč dinarjev, ki jo plača pravna oseba, in od 1000 do 2000 dinarjev, ki jo plača odgovorna oseba, potem res ne bi smeli puščati krivcev nekaznovanih. Se pa spet poraja vprašanje, če bosploh kaj zalegla. No, ampak v podrobnosti se bomo spustili kdaj drugič.

Takih jezerc in gramoznic je okrog Turnišča in bližnjih krajev vse polno. Žal gre za prej nevarne kot varne naravne privlačnosti.

Sredi letošnjega maja so v tej občini v potoku Ledava znova zabeležili pomor ribjega zaroda. Šlo je za že peto veliko zastrupitev rib v tem, razen Mure, največjem pomurskem vodotoku v zadnjih petih letih na istem mestu in skorajda v istem času.

Lanskega pogina rib so bili krivi cianidi, ki sta jih menda spustila v mestno kanalizacijo soboški Po-

rib niso bili krivi cianidi, marveč najverjetneje močna koncentracija fekalij, ki naj bi se izlile v Ledavo iz mestne kanalizacije v Murski Soboti. Kot je znano, so taka ugižanja zaposleni pri soboški čistilni napravi zanimali. Dejanski krivec za zadnji pogin rib v Ledavi, hkrati pa tudi za uničenje rastlinja, ostaja še vedno neodkrit. Na ledavskem občinskem izvršnem svetu so

NEVARNE PRIVLAČNOSTI

Ko smo ob poti kramljali s prijaznimi domačini, so nam ti znali kar precej povedati o nekaterih naravnih privlačnostih, ki jih skriva tamkajšnja pokrajina. Mednje prav gotovo sodijo idilična jezera, ribniki ali — kot jim tudi rečemo — gramoznice,

kjer se v poletnem času radi namakajo tisti najbolj razgreti. Eno od teh si lahko ogledate tudi na naši fotografiji. Škoda, da so ti, bolj ali manj skriti kotički, neza- varovani in zato nevarni, posebej za mlajše kopalce.

Slišali smo tudi, da jih je že nekaj utonilo, kar le še potrjuje potrebo po načrtnejšem ukvarjanju s temi, da jih tako imenujemo, nevarnimi naravnimi privlačnostmi.

Pri eni od teh smo se — kot že omenjamo — za nekaj časa ustavili in se malce razgledali. Kaj vse nismo videli? V nekdanjem čistem in nedotaknjenem gozdičku se zdaj valja na kile smeti in odpadkov, kar domaćinom ne more biti ravno v čast. Kot vse kaže, se tudi tu ubadajo z organiziranim in skupnim odlaganjem nerabnih surovin in odpadnih snovi, do katerega pa se očitno ne morejo dokopati. In če je tako, kam potem s tem nujnim zlom.

Bržčas se sprašujete, zakaj se vedno znova spravljamo na problem o(ne)snaževanja in o(ne)snaževalcev. Odgovor je na dlani: če smo pred meseci zagnali pravo kampanjo glede varstva delovnega in življenjskega okolja, je prav, da zdaj, ko je bolj ali manj lagoden dopustniški dremež za nami, spet potipamo pomursko društvo za varstvo okolja in tovrstne komisije po krajevnih skupnostih in skratka vse, ki jim ni vseeno in niso ravnodušni do teh nadlog.

Tokrat smo se torej zadrževali na območju med Dobrovnikom in Turniščem, tam, kjer se potok Ledava, kot bi jo potegnil z ravnilom, vleče proti Lendavi. Da je onesnažena, je že kar odveč modrovati. In zagotovo ne bo kaj dosti bolje pri Polani, Lendavi in še niže, kamor se bomo napotili v prihodnjem popotovanju po dolini ledavski.

BRANKO ŽUNEC
Foto: Milan Skledar

V KS Bogojina uspešno uresničujejo program

V krajevni skupnosti Bogojina, ki vključuje štiri naselja: Bukovnico, Filovce, Ivance in Bogojino, letos niso mogli planirati večjih investicij. To pa zaradi odplačevanja anuitet za kanalizacijo v Bogojini ter asfaltnih prevlek v Bogojini, Filovcih in Ivancih. Asfalta še nimajo na Bukovnici, ki pa z ureditvijo ceste ima dobro povezavo z Motvarjevci in Bogojino. Kljub temu pa so ob velikem razumevanju in sodelovanju krajanov vseh štirih naselij dosegli nekatere vidne delovne uspehe.

TELEFONIJA IN ULIČNA RAZSVETLJAVNA

Med pomembnejše pridobitve v letošnjem letu v krajevni skupnosti Bogojina sodi ureditev telefonskega omrežja v naselju Bogojina in Filovci ter namestitve 100-številčne telefonske centralne, s čimer se je izpolnila

potekajo komasacijska dela. Gre za okrog 230 hektarjev zemljiških površin. Doslej so že bili izkopani odvodni kanali in zakoličeno komasacijsko območje. Nadaljevali bodo z analiziranjem zemlje, nato pa zbirali želje udeležencev, ki sodelujejo s svojimi zemljišči v komasaciji, da bi lahko izvedli dokončno razdelitev zemljišč. Komasacijska dela bodo predvidoma kon-

Naselje Bogojina. Foto: F. Maučec

Janez Čarni in Pavel Horvat — zelo aktivna družbenopolitična delavca v Bogojini. Foto: F. Maučec

dolgoletna želja krajanov. Žal so v prvi fazi ostali še brez telefona v naselju Ivanci in Bukovnici, vendar pa so za obe naselji rezervirali telefonske številke in se bodo lahko nanje priključili kasneje. Nadalje so v Bogojini in Filovcih uredili sodobno ulično razsvetljavo, ki je skupno veljala okrog 370.000 dinarjev. V Ivancih pa bodo uredili ulično razsvetljavo v letu 1983. Rekonstruirali so električno omrežje, ki bo skupaj s transformatorjem, ki ga gradijo v Bogojini, veljal okrog štiri milijone dinarjev. Do elektrike pa so tokrat prišli tudi domačije na filovskem bregu. V Filovcih sta bila zgrajena nov objekt za potrebe gasilcev in vaška tehnična. V Bukovnici so izkopali jarek, dolg en kilometer, s čimer so rešili problem zamaženih travnikov in obdelovalnih površin. Krajanje Bukovnice pa so tudi veselili, da je v njihovem naselju organiziran odkup mleka. V letošnjem letu so tudi uredili poljske poti v vseh štirih naseljih, kar je stalo 150.000 dinarjev. V Bogojini so nadaljevali z izgradnjo novega nogometnega igrišča in pripravili dokumentacijo za gradnjo slačilnic ob igrišču, za kar so porabili okrog 250.000 dinarjev. Sredstva so prispevali: društvo Partizan, KS in ZTKO Murska Sobota. Igrišče pa urejajo tudi pri vrtcu v Filovcih. V kulturnem domu v Bogojini pa so obesili zavese na odru in oknih, tako da je možno predvajati tudi filme.

SREČUJEJO SE TUDI S PROBLEMI

V krajevni skupnosti Bogojina se srečujejo tudi z nekaterimi problemi. Tako po besedah Janeza Čarnija — predsednika skupščine KS in Pavla Horvata — tajnika KS Bogojina — s katerima smo se pogovarjali, predstavlja problem makadam-ska cesta Bogojina — gramoznica pri Ivancih, ki je izredno obremenjena in zaradi težkih tovorov obstaja celo bojazen, da se zamaši občestni jarek in s tem onemogoči normalen odtok vode iz vaše kanalizacije v Bogojini. Krajanje tudi niso zadovoljni, da se gramoznica širi na kmetijska zemljišča, ki so zaščiteni, namesto da bi jo širili na travniške ali gozdne površine.

Težave imajo tudi s trgovino, saj trgovska lokala v Bogojini in Filovcih ne ustrezata potrebam, medtem ko so krajanje Ivanec in Bukovnice celo brez trgovine. Še vedno pa ostaja tudi neresen problem telovadnice pri osnovni šoli v Bogojini, katere gradnja je izpadla iz tega srednjeročnega obdobja.

KOMASACIJA NA 230 HEKTARJIH POVRŠIN

Na območju katastrskega okoliša Bogojina in deloma Filovce

F. Maučec

Z NAČRTNIM DELOM DO ZAŽELJENIH USPEHOV

RAZGOVOR S STANISLAVOM PETROVIČEM — UPRAVNIKOM SOBOŠKEGA AERO KLUBA

V soboškem aero klubu namenajo posebno skrb športni dejavnosti. V ta namen tudi načrtno usposablja potrebnne kadre, kajti zavedajo se, da brez načrtnega dela tudi ni zaželenih uspehov. Kaj so letos dosegli, o tem smo se pogovarjali s Stanislavom Petrovičem — upravnikom aero kluba Murska Sobota.

— Kako torej skrbite za šolanje novih kadrov?

Letošnjem letu je aero klub Murska Sobota šolal osem jadralnih pilotov. V polletnih mesecih skupaj z gojenci vojaške gimnazije maršala Tita iz Mostarja, ki vsako leto prihajajo k nam, smo usposabljali štiri kandidate, od katerih so trije uspešno končali šolanje. V mesecu avgustu pa smo šolali še štiri kandidate. To je bil praktični del, medtem ko s teoretičnim delom šolanja začnemo že v zimskih mesecih in traja okrog štiri mesece v popoldanskem času.

— Večina letošnjih tekmovalcev je že končana. Kakšne rezultate ste dosegli?

»V jadralnem letenju smo se v glavnem udeleževali vseh tekmovalcev in dosegli nekaj odličnih uvrstitev. Na republiškem prvenstvu, ki je bilo v Slovenj Gradcu, je Petrovič zasedel 15., Pfeifer pa 22. mesto. Moram pa povedati, da mi nismo navajeni leteti nad hribovitim območjem, kar je vplivalo tudi na rezultate. Kljub vsemu pa smo glede na zelo močno konkurenco zadovoljni z doseženimi rezultati. Tudi na državnem prvenstvu smo imeli dva predstavnika. Velik uspeh je dosegel Vlado Pfeifer, ki je med 58 tekmovalcev, med katerimi jih je okrog 25 vrhunskih tekmovalcev, osvojil 15. mesto. Petrovič je bil 30. predvsem zaradi tega, ker je en dan ostal brez točk. Padalci so letos delali nekoliko manj, ker so ostali brez trenerja in je njihova vadba bila odvisna od trenerjev, ki so prihajali iz drugih klubov ali pa so oni hodili v njihove klube, zlasti v Ptuj. Kljub temu pa so na republiškem prvenstvu v Ptuj ekipno osvojili četrto mesto. Med posamezniki je bil Jože Pojbič 7. Helena Žitek pa 9. V skokih v vodo je bila najuspešnejša Helena Žitek, ki je osvojila 7. mesto. Izreden uspeh pa sta dosegla Ivan Vogrin in Vlado Pfeifer na mednarodnem tekmovalstvu motornih pilotov za 4. pokal Branka Ivanuša v Portorožu, kjer je sodelovalo 64 tekmovalcev. V disciplini natančno pristajanje sta osvojila prvo mesto, kar je izjemen dosežek, v skupni uvrstitvi pa sta zasedla sedmo mesto.

— KAKŠNI PA SO VAŠI NAČRTI ZA NAPREJ?

»Naša prva naloga je, da si na vseh področjih zagotovimo, potreben kader. V motornem letenju trenutno nimamo nobene učiteljice, imamo pa dva kandidata, ki bosta že jeseni polagala izpite. V programu imamo tudi usposobiti dva kandidata za učitelja jadralnega letenja in enega kandidata za učitelja padalstva. Z usposobitvijo teh potrebnih kadrov lahko pričakujemo tudi boljše tekmovalne rezultate.« Feri Maučec

NAMIZNI TENIS

Pred začetkom sezone

Po dvomesečnem odmoru se bodo spet pričela takmovanja za zeleznimi mizami, ker je pred vrati nova namiznoteniška sezona 1981/82. Prav v Murski Soboti bo 12. septembra s prvim republiškim selekcijskim turnirjem uradni začetek sezone, od katere si Sobočani obetajo dobre rezultate v pionirski konkurenci, solidne v mladinski, v članski konkurenci pa si letos ne obetajo mnogo — posebno to velja za tekmovalce v prvi zvezni ligi — saj bo kompletna lanska ekipa v JLA. Sicer pa, kakšna bo videti ekipa Sobočanov v prvi zvezni ligi v novi sezoni kdaj drugič, ko bodo dokončno razčiščene vse nejasnosti glede formiranja selekcij v republikih.

Sobočani so se pričeli pripravljati na novo sezono že pred dobrim mesecem, najprej v Murski Soboti, potem pa so odšli najperspektivnejši mladinci in pionirji na enotedenske priprave na Pohorje. Vodil jih je Borut Veren, ki je žrtvoval en teden svojega rednega vojaškega dopusta. Priprave so odlično uspeli, med najboljšimi pa so bili D. Kovač, Zadravec in najmlajši Kuzma.

V času od 12. do 22. avgusta so bile v Murski Soboti republiške priprave najboljših slovenskih mladincev in pionirjev, skupaj z najboljšo hrvatsko mladinsko ter pionirsko selekcijo. Od Sobočanov so na pripravah sodelovali Močan, D. Kovač in Veren. Strokovno vodstvo je bilo izredno zadovoljno z delom in napredkom Kovača ter Močana. Odigrana sta bila tudi dva dvoboja med pionirskima reprezentancama Hrvatske ter Slovenije in v ekipi Slovenije, ki je obakrat zmagala s 5:4 oziroma 6:3, sta bila najboljša prav Sobočana Kovač in Močan, ki sta imela rezultat 4:2. Uspeh pa sta dosegla tudi na sklepem turnirju, ko sta se v konkurenci najboljših slovenskih in hrvatskih mladincev uvrstila med osmerice.

Tudi najboljši slovenski igralec — kandidat za državno člansko reprezentanco — Stefan Kovač ni počival, kljub temu da v začetku oktobra odhaja v JLA. Na poziv zveznega kapetana Osmanagića je bil v času od 26. julija do 12. avgusta na pripravah državne reprezentance v Kranjski gori. V času od 16. do 26. avgusta pa je bil na republiških pripravah najboljših igralcev SRS skupaj z igralci Vjesnika Jurčičem, Juhasom in Basaričem. Ob koncu priprav je bil odigran sklepni turnir, kjer je Kovač zmagal prepričljivo in brez poraza.

Prav pridno pa je v mesecu avgustu treniral pionirsko selekcijo Sobočanov, ki je pod vodstvom trenerjev Sinica in Ungerja trenirala dvakrat dnevno vsak dan ter odigrala številna prijateljska srečanja z vrstniki iz Lendave, Ptuja, posebno pa še z igralci iz Doboja, ki so bili na pripravah v Murski Soboti. V srečanjih z Lendavo se je končal prvi dvoboj 9:7 za Lendavo, drugi 10:6 za Sobotu in tretji neodločeno 8:8. Prav zanimiva so bila srečanja z igralci iz Doboja, ko je prva ekipa najmlajših Sobočanov (Unger M., Lazar, Unger S.) zmagala v vseh 12 srečanjih z vrstniki iz Doboja, druga ekipa (Benkovič, Mekicar, Kuzma, Gazdag) pa je zmagala v dveh srečanjih ter bila desetkrat poražena. Mladinska vrsta (Zadravec, Veren, Benko) je bila obakrat poražena s 4:5 in 3:6, članska ekipa (Močan, Kovač D., Zadravec) pa je enkrat zmagala s 5:4 ter drugič izgubila z istim rezultatom.

Na koncu še naj zapisemo, da je Sobočanom uspelo dobiti profesionalnega trenerja, in tako zapolniti veliko vrzel v strokovnem delu kluba. To delo bo odslej opravljal bivši igralec Olimpije Matjaž Šercer iz Ljubljane.

M. U.

MOTOKROS

ZMAGAL PREDAN — MLINARIČ ŠELE 26.

Minulo nedeljo je blizu 30 tekmovalcev sodelovalo v 8. dirki za državno prvenstvo v motokrosu v razredu 125 ccm. Na 1400 m dolgi progi je imel največ uspeha lanski državni prvak Drago Predan iz Orehove vasi, ki je v Mačkovcih samopodril letošnjo dobro formo in šesti zaporedni naslov državnega prvaka.

Na tekmi državnega prvenstva je bil najbolj nesrečen tekmovalac Janez Mlinarič (Murska Sobota), ki je v prvem nastopu bil vse do sedmega kroga na odličnem 3. mestu. Nato mu je ponagajala veriga in je v uvodni vožnji pristal šele na 14. mestu. V 2. vožnji Mlinarič spet ni imel sreče z motorjem, kajti po treh prevoženih krogih je moral zapustiti progo. Ob koncu je Mlinarič osvojil šele 26. mesto, zbral pa je samo 7 točk.

V Mačkovcih pa je tokrat poleg državnega prvenstva v razredu 125 ccm veljalo precej zanimanja gledalcev tudi za prvi nastop prikoli-

čarjev v Pomurju. Štirje Avstrijci so prikazali prave mojstrovine prikoličarskega motokrosa in gledalci so bili navdušeni. Sicer pa je v lepem vremenu prireditve v Mačkovcih spremljalo blizu 5000 gledalcev. Organizatorji so se potrudili, da je dirka uspela, pa čeprav je bila proga precej prašna, toda trud organizatorjev se je obrestoval, kajti gledalcev je bilo veliko in na koncu so zadovoljni odhajali.

Rezultati: 1. Predan (Orehova vas) 40 točk, 2. Urbanija (Lukovica), 3. Zdovc (Orehova vas) oba 38 točk, 4. Mežnar (Tržič) 35, 5. Mirković (Savski Marof) 30.

Vrstni red po 8. dirki državnega prvenstva: 1. Predan 337, 2. Zdovc 285, 3. Mulej (Bled) 258, 4. Mežnar 216, 5. Urbanija 214.

Prikoličarji: 1. Rudolf Löbel s sovoznikom Walterjem Eignerjem (motor znamke Norton), 2. Gregor Hammer s sovoznikom Antonom Wangerjem (westlake).

Tonček Gider

— SNL —

ZMAGA LJUTOMERA IN REMI MURE

V slovenski nogometni ligi je bilo odigrano tretje kolo. Mura je v Ljubljani proti Slovanu iztržila točko. Tekma se je končala z 1:1. Gol za Muro pa je dosegel Cener. Lendavska Nafta je gostovala v Trbovljah in izgubila z Rudarjem z 1:2. Gol za Nafto je dosegel Gašpar. V tekmovalni vzhodni skupini slovenske nogometne lige je Ljutomer doma premagal Fužinar z 2:0. Gola za Ljutomer sta dosegla Osterc in Herga.

V naslednjem kolu igra Mura doma s kranjskim Triglavom, Nafta doma z Ilirijo iz Ljubljane, medtem ko Ljutomer gostuje pri Proletarcu.

— SRL —

ZMAGA POLETA IN BAKOVEC

V prvem kolu tekmovalja slovenske moške rokometne lige je Polet v Murski Soboti premagal Rudarja iz Trbovelj s 25:24. Največ golov za Polet sta dosegla: Benko 11 in Horvat 6. Bakovci pa so v prvem kolu druge slovenske rokometne lige premagali Šenpeter 24:19. Največ golov za Bakovce je dosegel Smodiš.

V prvem kolu slovenske ženske rokometne lige pa je Kočevje premagalo Polano z rezultatom 21:16. Največ golov za Polano sta dosegli: Hozjanova 5 in Viragova 4. V naslednjem kolu igra Polet v gosteh z ekipo Mokerc, Polana pa doma z Eto.

— KOŠARKA — ŽENSKI TURNIR

POMURJE DRUGO

Košarkarski klub Pomurje iz Murske Sobote je pripravil tradicionalni ženski košarkarski turnir, na katerem je sodelovalo šest ekip. Lep uspeh so dosegle košarkarice Pomurja, ki so osvojile drugo mesto.

Rezultati: Pomurje : Drava 75:23, Marles : Volan 78:47, MAV—NTE : Drava 77:40, Ježica : Marles 90:78, Pomurje : MAV—NTE 72:41, Ježica : Volan 90:54, Volan : Drava 40:26, Marles : MAV—NTE 83:37 in Ježica : Pomurje 73:47. Vrstni red: 1. Ježica, 2. Pomurje, 3. Marles, 4. MAV—NTE (Zalaegerszeg), 5. Volan, 6. Drava.

— NAMIZNI TENIS

PRVO MESTO SOBOČANOM

Na tradicionalnem mednarodnem turnirju v Freisingu v ZRN je sodelovalo 10 ekip, med njimi tudi dve ekipi Sobočanov. Sobočani, ki že vrsto let sodelujejo na tem turnirju in so doslej že dvakrat zmagali, so tudi tokrat slavili predvsem po zaslugi odličnega Kovača, ki je bil edini igralec brez poraza.

V predtekmovalju je prva ekipa Sobote, za katero sta igrala Kovač in Šercer, premagala Freising s 3:0, Soest s 3:0, Limburg II s 3:1, Radolfzell s 3:0 in se kot zmagovalce skupine pomerila z zmagovalcem druge skupine Limburgo m I ter po veliki borbi zmagala s 3:2 in osvojila 1. mesto. Druga ekipa v postavi Pavič in Fridrih je osvojila 6. mesto. M. U.

— NOGOMET

DINAMO V LJUTOMERU

Nogometaši Dinama iz Zagreba, ki je član prve zvezne lige, bodo v ponedeljek, 14. septembra 1981, gostovali v Ljutomeru in odigrali prijateljsko tekmo z novim članom vzhodne skupine slovenske lige Ljutomer. Tekma bo ob 15.30 uri na stadionu v športnem parku. Ker zagrebški plavi že več kot dvajset let niso nastopili v Pomurju, je za srečanje med ljubitelji nogometa veliko zanimanje. Prav zato pričakujejo tudi veliko število obiskovalcev. To pa je tudi edinstvena priložnost, ki je ne bi kazalo zamuditi.

I. MNL M. Sobota

REZULTATI — 2. KOLO
Radgona : Veržej 3:1
Rogašovci : Lipa 1:0
Čarda : Bakovci 4:0
Pušina : Dokležovje 1:1
Tünceli : Rakičan 3:3
Tešanovci : Beltinka 3:1

II. MNL M. Sobota

REZULTATI — 1. KOLO
Ižakovci : Bogojina 3:2
Grad : Gančani 4:1
Salovci : Vrelec 4:0
Apače : Pušča 5:0
Melinci : Romah 0:2

III. MNL M. Sobota

REZULTATI — 1. KOLO
Filovci : Selo 3:1
Bratonci : Prosenjak 3:1
Serdica : Cankova 3:2
Tromejnik : Križevci 7:0
G. Slaveči Prosti

I. ONL Lendava

REZULTATI — 3. KOLO
Panonija : Nedelica 3:2
Dobrovnik : Olimpija 5:0
Hotiza : Nafta 0:2
Črenšovci : Turnišče 3:3
Petišovci : Borba 2:3
Graničar : Mladost 8:1

SPEEDWAY — FINALE SVETOVNEGA PRVENSTVA V RADGONI

V RADGONO POSEBNI VLAKI

Finale svetovnega prvenstva v speedwayu na dolgi stezi, ki bo 20. septembra 1981 na stadionu Bratstva in enotnosti v Gornji Radgoni se naglo bliža. Gre za eno največjih športnih prireditev pri nas, katere organizacija je že drugič bila poverjena prizadevnemu in zelo delavnemu radgonskemu avto-moto društvu. V priprave na finale so Radgončani vložili veliko truda in z uspehom opravili vsa potrebna dela na stadionu, kakor tudi na vseh ostalih področjih, ki so potrebna pri tako zahtevni organizaciji. Tako mirno pričakujejo najboljši speedwayiste sveta, kakor tudi številne obiskovalce od blizu in daleč. Na dirki bo nastopilo kot smo že poročali 18 tekmovalcev iz šestih držav, med katerimi so veliki mojstri speedwaya. Med njimi pa se bosta kosala tudi najboljša jugoslovanska tekmovalca, to sta domačina Vlado Kocuvan in Stefan Kekec.

Organizatorji letošnjega finala svetovnega prvenstva v speedwayu na dolgi stezi so si organizacijo zastavili mnogo širše kot pri prvem finalu leta 1975. Zelo zgodaj so že dali v prodajo vstopnice, ki so v predprodaji mnogo cenejše, saj stanejo le 100 dinarjev, medtem ko bodo na dan prireditve veljale 150 dinarjev. Prav gotovo bi kazalo izkoristiti to ugodnost. Prav tako so že v prodaji spominčki, ki so zelo mikavni in bodo za udeležence finala lep spomin na Radgono. Te je mogoče kupiti ne samo v Gornji Radgoni, temveč širom Slovenije. Organizator pa je skupaj s podjetjem za turizem, transport in gostinstvo (TTG) priskrbel posebne vlake, tako da si bo lahko finalno dirko v Gornji Radgoni ogledalo kar največ ljubiteljev tega športa. Prvi vlak bo vozil na relaciji Brežice—Gornja Radgona—Brežice (povratna vozovnica iz Brežic 200). Drugi vlak Ptuj—Gornja Radgona—Ptuj (Ptuj 80, Ormož 60, Ljutomer 55, Križevci 50 in Radenci 20 dinarjev). Tretji vlak pa bo vozil na progi Ljubljana—Gornja Radgona—Ljubljana (Ljubljana 230, Celje 150 dinarjev). Vozovnice so na voljo na železniških postajah, turističnih birojih in poslovalnicah Integrala. Prireditve v Gornji Radgoni ob finalu pa se že začnejo v petek s potrošniškim sejmom, kjer bo bogata izbira izdelkov uglednih delovnih organizacij. Tridnevni potrošniški sejem bo v veliki hali kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni. Organizatorji pa so poskrbeli tudi za zabavne prireditve. Tako bodo že v soboto zvečer, ko bo uradni sprejem, nastopili Veseli planšarji. V nedeljo zvečer pa bo slavnosten konec z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo odličij.

F. Maučec

— ATLETIKA

Balek republiški prvak

V Novi Gorici je bilo posamično atletsko prvenstvo Slovenije za člane, k člerem sta se udeležila tudi člana AK Pomurje iz Murske Sobote: Milan Balek in Alojz Flisar. Balek je nastopil v hitri hoji na 20 km in s časom 1 ura 38 minut 55 sekund in 20 stotink presenetljivo osvojil prvo mesto. Tako je v svoji športni karieri že četrčič osvojil republiški naslov. Med drugimi je premagal udeleženca BAI v Sarajevu Kolarja (Kladivar). Doseženi čas je pomurski rekord in peti letošnji rezultat v državi. Alojz Flisar se je prav tako dobro odrezal. V teku na 10.000 metrov je s časom 32:38,77 zasedel peto mesto. V teku na 3.000 m ovire pa je s časom 9:41,21 zasedel osmo mesto. Z doseženimi rezultati Baleka in Flisarja smo lahko zelo zadovoljni.

— KOLESARSTVO

Borut Kapun v reprezentanci SRS

Osemnajstletnik ljutomerske gimnazije Borut Kapun iz Veržaja je letos najuspešnejši pomurski kolesar, ki tekmuje v konkurenci sta-

rejših mladincev. S kolesarstvom se je začel ukvarjati pred šestimi leti in je doslej dosegel vrsto solidnih rezultatov. Predani je bil med mlajšimi mladinci na republiškem prvenstvu peti in deveti na državnem prvenstvu. Lani je na Veliki nagradi Aste v konkurenci starejših mladincev, na dirki Po Medžimurju in Okrog Pohorja zasedel četrta mesta. Letos je bil na državnem prvenstvu osmi, na dirki za Veliko nagrado Dola in na Kriteriju narcis v Ljutomeru tretji. Sicer pa je na vseh dirkah, kjer je sodeloval, zasedel mesto med prvimi desetimi. Je vzoren športnik, ki je lahko za vzgled drugim. Tudi v prihodnje se namerava ukvarjati s kolesarstvom med člani B, seveda če ga to ne bo preveč oviralo pri nadaljnjem študiju. Kolesarstvo namreč zahteva veliko vadbe, saj mora tedensko prevoziti tudi do 500 kilometrov. Letos je že prevozil okrog 16.000 kilometrov.

Na osnovi letošnjih rezultatov je bil Borut Kapun uvrščen v slovensko mladinsko reprezentanco (starejši mladinci), ki bo od 11. do 13. tega meseca sodelovala na mednarodni dirki Po Istri, na njej pa bo nastopilo okrog 20 reprezentanc. To je tretji pomurski kolesar, ki je uspel priti v slovensko reprezentanco. Pred njim je to uspelo Cirilu Škafarju in Danilu Ivančiču. Prepričano smo, da se bo Borut Kapun tako pošteno boril v republiškem dresu, kakor se je to doslej v klubskem.

F. Maučec

NEVSAKDANJA UGRABITEV

PIRATI

BREZ

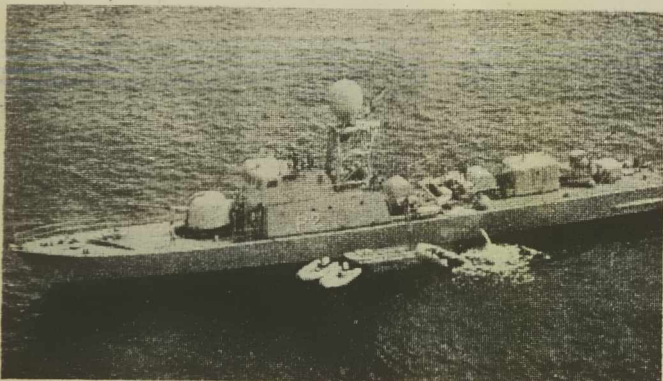
PRISTANIŠČA

Zgodba se je začela v noči med 1. in 2. avgustom. Francija je pristala, da Iranu preda tri nove vojaške patrolne čolne, ki jih je Iran naročil in plačal že leta 1974, vendar se je kupčija zapletla zaradi dogodkov okrog ameriških talcev v Teheranu. Ker je Pariz ponudil politično zatočišče nekdanjemu iranskemu predsedniku Bani Sadru, je bil francoski predsednik Mitterrand mnenja, da je treba onemogočiti ponovitev afere z ameriški talci, tokrat s Francozi v Iranu, ki jim je po pobegu Bani Sadra ukazal, da se vrnejo v domovino.

V Cherbourskem pristanišču so predali iranskim mornarjem, med katerimi so bili tudi čuvarji islamske revolucije — pazdarani, patrolne čolne »Tabarzin«, »Hancar« in »Nejzeh«, oboje rožene tudi z raketami. Med ljudmi, ki so ladje prevzeli, smo imeli svoje somišljenike, je kasneje

»OPROSTITE, NISMO MOGLI DRUGAČE!«

V nekoliko zamegljenem jutru je kapitan remorkerja zagledal tri bele, neznane ladje. Ni bilo nevarnosti, da bi trčil z njimi, vendar se je kapitan remorkerja odločil, da spremeni smer vožnje. V trenutku je najstarejši turist, možakar pri 40 letih, ki je veljal za vodiča, potegnil revolver. »Oprostite, nismo mogli drugače,« je mirno dejal in kapitanu ukazal, da ne spreminja smeri vožnje. »Saj ste ponoreli,« je ugovarjal kapitan, »s to starino nikoli ne boste dohiteli tako hitrih ladij.« Medtem so ostali »turisti« ukazali vsem petim mornarjem remorkerja, da poležejo po palubi. Bele ladje so hitele pred njimi, toda »Tabarzin« je začel zaostajati. Remorker ga je kmalu dohitel in »turisti« — ugrabitelji so se povzpeli na krov, prvi »vodič«, v resnici admiral Kamaledin Habibolahi, bivši glavni komandant iranske

povedal eden od ugrabiteljev, »zato smo poznali pot teh ladij.« Znak za ugrabitev naj bi bil trenutek, ko bodo Iran zapustili vsi francoski državljani.

Potem se je pričela tekma s časom. Drugega avgusta so bile ladje v El Ferolu ob severozahodni španski obali, sedmega pa že na jugu španske obale...

Zarotniki so preko radia lovili vesti o dogodkih s francoskimi državljani v Iranu in se pri tem zavedali, da bo akcija veliko bolj nevarna, če ladjam uspe priti skozi gibraltarsko ožino v Sredozemsko morje.

Desetega avgusta je iz Irana v Pariz prispela prva skupina, ostalo jih je še šestdeset, med njimi tudi francoski veleposlanik. Dva dni kasneje so prispeli tudi ti.

Ladje so bile medtem v Cadizu: mornarjem, ki so sodelovali z zarotniki je uspelo povzročiti nekaj manjših okvar, da bi tako pridobili na času. V sredo, 12. avgusta, se je v Cadizu pojavila skupina mladih turistov. Iskali in našli so neki stari remorker, ki naj bi jih popeljal na izlet po morju.

Iranske ladje so medtem izplule iz pristanišča. Kapitan remorkerja so turisti nagovorili, da naj pokaže, kaj ta njegova barkača zmore, kar je možakarju celo prišlo, zato je dodal plin. Zarotniki so se namreč bali, da hitrih patrolnih čolnov nikoli ne bodo dohiteli.

mornarice in bivši minister za prosveto in kulturo v vojni vladi leta 1978.

Admiral je takoj prevzel poveljstvo nad »Tabarzinom«. Zarotnikom na ostalih dveh ladjah ni uspelo, da bi pričakali »turiste« z remorkerja, kajti s »Tabarzinom« je eden od pripadnikov islamske republike preko radia poslal ladjama »Hancar« in »Nejzeh« sporočilo: »Pazite, izdani smo!« Homeinijevi ljudje so takoj storili vse potrebno, da bi somišljenikom ugrabiteljev preprečili to, kar so namerali. Prepozno je s »Tabarzinom« prispelo radijsko sporočilo admirala Kamaledina: »Ladja je v naših rokah, pridružite se nam!« Islamsko zastavo na »Tabarzinu« so zamenjali s staro carsko trobojnico in se odpeljali v neznano. Računali so, da se v maroškem Tangerju oskrbijo s hrano in gorivom. Toda kralj Hasan ni dovolil pristanka. Prav tiste dni je bil v Maroku saudijski premier Fahd in Maroko ni tvegalo spora z Iranom.

Naslednjega dne se je »Tabarzin« pojavil pred francosko obalo. Posadka je zagrozila, da bodo ladjo uničili, če ji ne dovolijo pristanka. Francoska vlada je vztrajala pri svojem, zato so se ugrabitelji predali oblastem.

Kako je »Tabarzin« preplul gibraltarsko ožino, ne da bi ga odkrili, in kako je prišlo do tega, da so na njem našli celi arzenal granat in drugega orožja, tega pa niso znali razvozlati. (Po »Ilustrovani politiki«)

Naslednja ledena doba po naši krivdi?

Naši predniki so trošili kisik še na kile, človek moderne industrijske družbe pa že na tone. Temu odgovarajoče se tvorijo tudi velikanske količine ogljikovega dioksida in monoksida. Vendar zaradi tega življenje na naši zemlji ni uničeno. Nevarnejša za podnebje v prihodnosti sta dim in saje.

Pri vsakem gorenju se troši kisik. Že neandertalec, ki je svoj lovski plen cvrl na ognju, je s tem po kemični poti posegel v svoje okolje. Kljub temu pa je temeljna razlika v postopkih sežiganja, ki so danes običajni. V minulih stoletjih in tisočletjih je vzel človek le to, kar mu je ponudila narava. Če neandertalec ne bi bil spekel plena, bi živali kljub temu strohnele in torej tudi oksidirale. Tudi vejevje, s katerim si je naš prednik kuril, bi navsezadnje strohnelo samo od sebe in se tako vrnilo v naravni krog. Potemtakem je dolgo v sedanji čas obstajala harmonija med nastajanjem in minevanjem: zelene rastline so s fotosintezo iz ogljikovega dioksida, vode in soli ustvarjale svoje hranilne snovi, pri čemer se je sproščal kisik. Količina kisika v atmosferi pa je ostajala enaka, ker so rastline, živali, trohnenje in oksidacija skrbele za vezanje kisika. Asimilacija in dihanje sta bila dva velika regulatorja v naravnem dogajanju.

To pa se je z začetkom industrializacije spremenilo. V prejšnjih milijonih let je bil del organskih snovi »vedno potegnjeno iz prometa«. Odsotnost zraka, nalaganje sedimentov in drugi vplivi so konservirali ostanke rastlin in živali deloma kot premog, deloma kot nafto. Te rezerve je zdaj začel izkoriščati sodoben človek. Rastoča mesta in energije lačne tovarne so v vedno večji meri sežigale fosilne substance, ki niso bile »programirane« v sedanji obtoč.

Za kaj gre, lahko pokažemo s primerom. Stoletna bukev, visoka 25 metrov, odda s fotosintezo na uro okoli 1,7 kilograma kisika. Toliko kisika potrošijo na dan trije ljudje. Drevo in človek sta postala v neskončno dolgi zemljini zgodovini odlično uigrana. Reaktivno letalo pa porabi pri preletu Atlantika 35 ton kisika. Ta količina se pokaže kot deficit v bilanci sedanosti. Kajti pogonski material so pridobili iz nafte in nafta je rezervna snov iz minulega zemeljskega časa. Z našimi zalogami kisika gospodarimo zelo roparsko.

Kemično vzeto, lahko vse postopke izogrevanja spravimo na skupni imenovalec. Bencin, les, premog, špirit ali hrana — vse te snovi preidejo po oksidaciji (dihanje, trohnenje) ob po-

rabi kisika v vodo in ogljikov dioksid, kajti večinoma so sestavljeni iz ogljikovodika. Iz ogljikovodika in kisika nastane voda in ogljikov dioksid.

Pri tehničnih izogrevalnih procesih v industrijskih napravah ali pa v sodobnih pečeh se tvori razen tega še prah in strupeni plin ogljikov monoksida. Ti dve snovi bomo upoštevali pri našem razmišljanju, žveplovega dioksida pa ne bomo upoštevali.

Iz kemičnega temeljnega postopka oksidacije ogljikovodikovih snovi lahko najprej izpeljemo dve vprašanji:

1. Ali se da dokazati, da naši atmosferi ropamo kisik?

2. Ali količina ogljikovega dioksida narašča?

Ob pomembnosti teh problemov ni čudno, da so strokovnjaki v zadnjih letih opravljali praktične in teoretične raziskave. Najprej so meritve pokazale, da se količina kisika v zraku ne zmanjšuje. Malo pozneje je profesor W. S. Broecker s Kolumbijske univerze teoretično pojasnil, da je bilo pričakovati takšne rezultate. Vzrok je v izredno velikih količinah kisika v zraku. Zrak je sestavljen iz 21 odstotkov kisika. Nad vsakim kvadratnim metrom zemeljske površine leže tako ogromne mase kisika, da ga lahko še tako intenzivno

izogrevanje potroši samo delček. Prav tako kot gladina ribnika ne pade, če zajamemo kozarec vode, ostane tudi količina kisika v atmosferi zaradi velikanskih količin konstantna.

Broecker je predpostavljala, da bomo še naprej trošili velike količine fosilnih goriv. Če pomislimo, da jih bomo porabili vsako leto za 5 odstotkov več, bomo do leta 2000 porabili okrog 0,2 odstotka zaloga kisika. Z drugimi številkami bi to pomenilo, da bomo od 10.000 kisikovih molekul spremenili 20. Lahko bi računali še dalje in ugotovili, kakšne izgube bi utrpel kisik, če bi romale v peči vse zaloge premoga in nafte. Tudi če bi res šli tako daleč, kar pa praktično seveda ni mogoče, bi bilo v atmosferi še zmeraj 18 odstotkov kisika. Torej nikakor ne bi zašli v težave.

Tako lahko ugotovimo, da se nam ni treba bati, da bi zaloge kisika v zraku izginile. Tej ugotovitvi ne nasprotuje dejstvo, da je ponekod v Ameriki produkcija kisika, ki se sproti sprošča z zelenimi rastlinami, manjša, kakor poraba kisika. Pri meritvah se to ne pozna, kajti kroženje atmosfere poskrbi za to, da se iz neskončnega rezervoarja vsega plinskega prostora primanjkljaj nadomesti, seveda za opazovalca neopazno.

(Konec prihodnjic)

stare koprive najbolj pečejo

2

Zares neugnani in inventivni so bili nekdanji naši kolegi. V letu 1962 so kar precejšen prostorček v Pomurskem vestniku namenili pismom bralcev in ga preprosto naslovili: Uredništvo posreduje. 23. avgusta so poleg drugega objavili tudi dve pismi, opremljeni z odgovoroma. »Ze večkrat sem namerala napisati za Pomurski vestnik nekaj vrstic o soboških mesnicah. Sodim, da so tri mesnice v mestu, ki ima menda že čez 7 tisoč prebivalcev, premalo. K temu je treba pristeti še najmanj 2 tisoč potrošnikov iz bližnjih okoliških krajev, ki prav tako kupujejo v soboških mesnicah. Kadar koli pridem v mesnico (pri tovarni mesnih izdelkov na Lendavski cesti), me je kar strah, ker že vnaprej vem, da bom morala čakati. In tako tudi je. Negodovati sem slišala tudi druge gospodinje. Zato prosim, tovariši urednik, zanimajte se in nam v Pomurskem vestniku odgovorite, kako je to, da v Soboti ne uredijo še ene mesnice, ali pa vsaj povečajo kapaciteto obstoječih mesnic.« (Podpis: D. K. M. Soboti) Odgovor: »Predvsem nameravajo povečati kapacitete sedanje mesnice na Lendavski cesti.

V INSTITUTU COMMONWELTHA V LONDONU so razstavili enega od treh najlepših safirjev na svetu. Da bi ga zavarovali, so ga namestili v stekleno skrinjo, zraven pa dali strupeno kraljevsko kobro.

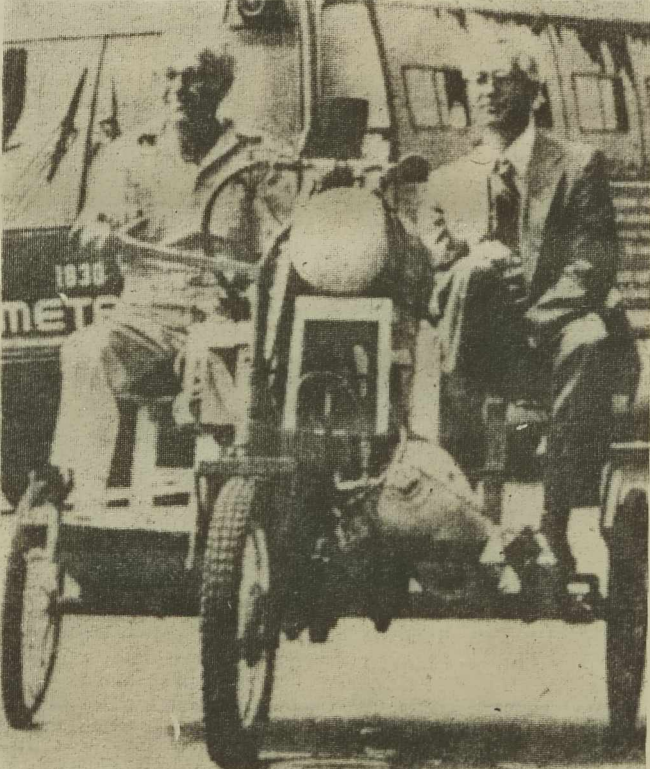
NA FLORIDI V ZDA izhaja neki časopis, ki ga dobijo bralci zastoni, ko je v kraju njegovega izhajanja oblačno ali pa deževno več kot 24 ur. V 71 letih se je to zgodilo 232-krat.

DRUGJE SMO PREBRALI

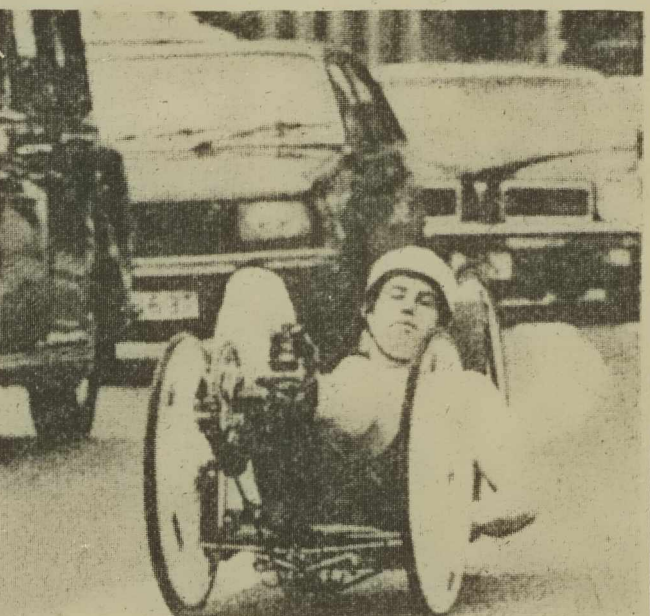
VOJAK PHILIP HYRE se je znašel pred vojaškim sodiščem. Iz vojaške baze v južni Angliji se je k svojemu dekletu odpeljal kar s 30-tonskim tankom. Dobil je leto dni...

NEKI 20-LETNI BRITANSKI MORNAR je Rokovski kanal preplul kar v navadni — kadi. Ker po navodilih francoske morske policije »nekonvencionalnim plovilom« ne dovolijo pristanka ob francoski obali, je iznajdljivi mornar dal registrirati svojo kad pri Lloyd kot — prekooceansko ladjo.

Odziv energetske krizi

Američan Terry Miller (na sliki levo) si je omislil »avtomobil« na zračni pogon. V vozilo so namesto tanka za gorivo nameščene posebne bombe, v katerih je zrak pod pritiskom 21 megapascalov (210 atmosfer). Hitrost 75 km na uro, stroški na kilometer okrog dinar in pol. Sedaj išče kakšnega petičneža, ki bi začel serijsko proizvajati ta novi avtomobil.

Nekdanji kolesarski as David le Grys hoče še dalje. Z vozilom, ki ga poganja moč človekovih mišic, hoče postaviti rekord 100 kilometrov na uro. Z vozilom, ki ga vidite na sliki, se vozi po Londonu, toda nič več kot 66 kilometrov na uro.

ZA SPREMEMBO: RIBE

RECEPT

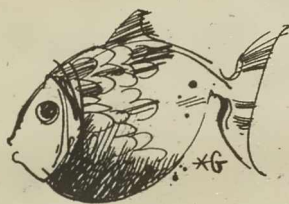
Jugoslovani, čeprav smo bogati z morjem, rekami in potoki ter jezeri, torej tudi z ribami, pojemo premalo rib.

Preveč radi namreč posegamo po govejem in svinjskem mesu, radi imamo tudi piščančje. Odkar pa so cene tem vrstam mesa vratolomno narasle, marsikatera gospodinja, zlasti pa tista, ki ima manj denarja, začneja tuhtati, kako za enako vsoto denarja dobiti vsaj toliko ali pa morda več mesa druge vrste.

Ribe so seveda cenejše, zato vam predlagamo, da jedilnik vaše družine popestrite z ribami.

Na maslu pečene postrvi. Sestavine: 4 manjše postrvi (približno 1 kilogram), sol, pol litra olja, maslo). Očiščene postrvi osolimo, jih zložimo na razgreto olje in spečemo. Ko smo jih obrnili in je tudi druga stran skoraj že pečena, damo na ribe kose masla in jih pečemo do kraja. Zraven postrežemo s krompirjevim pirejem. Ta količina rib vsebuje 1160 kalorij.

Nadeta ščuka. Sestavine: 1 ščuka približno 1 kilogram, 2 žemlji, 5 dekagramov masla, 2 jajci, 1 manjša čebula, poper, za nožev konico rdeče

paprike, korenček, peteršilj, sol, zelen peteršilj. Ribo očistimo, odstranimo škrge in ji previdno snamemo kožo. Odpremo jo, očistimo, in operemo znotraj.

Poberemo kosti in jo zrežemo. Zmeljemo jo skupaj z namočeno ožeto žemljo in čebulo. Primešamo jajce, sol, poper, rdečo papriko in sesekljan zeleni peteršilj.

To maso dobro zmešamo in z njo nadenemo ribjo kožo.

Položimo na kolesca zrezano zelenjavo, malo solimo, prilijemo malo vode in počasi skuhamo. Na mizo damo toplo ali mrzlo ščuko. Sok se strdi. Jed lahko pripravimo tudi tako, da nadeto ribo zavijemo v pergamentni papir, povežemo in spečemo v

ne prevroči pečici. Sok zgostimo z 1-2 žlicama smetane, žlico moke in koščkom masla, začnimo še z rdečo papriko in poprom ter solimo. Sok zlijemo na ribo.

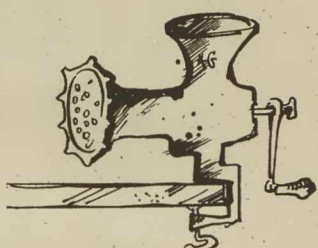
Ščuko lahko ocvremo, pečemo na ražnju, lahko jo kuhamo in polijemo z maslom in podobno. Kalorična vrednost: 1830 kalorij.

Ocvrte ribe. Sestavine: približno 1 kilogram rib (krap, som, smoj), 2 jajci, moka, drobtine, olje ali mast, sol. Ribo zunaj in znotraj očistimo, jo po dolgem razpolovimo in narežemo širše rezine, ribi lahko poberemo tudi kosti. Solimo in pustimo, da nekaj časa stoji. Nato paniramo kose v moki, stepenem jajcu in drobtinah ter na dobro razgretem olju ali masti ocvremo na obeh straneh, da so kosi zlato rumeni. Serviramo s krompirjevo solato. Če je ostalo kaj ocvrtih rib, jih damo v solato oziroma njeno polivko. Ko so se kvasile nekaj ur, jih lahko serviramo hladne. Tako lahko pripravimo tudi morske ribe ali zmrznjene morske ribe, če jih prej v mleku malo namočimo. Kalorije: 3075.

DOBER TEK!

Nasveti za gospodinjo

Če imate zvečer goste in zadnji hip pripravljate mizo, priča tako ravnanje o slabem planiranju. Zaupamo vam nasvet, kaj storiti, če ob taki priložnosti opazite, da so konice srebrnih vilic vse črne od jajc. Zdrgnite potemnela mesta z vlažno krpo, namočeno v sol. Drugič pa se spomnite svojega srebrnega pribora, dokler je še čas! Koščene držaje nožev očistimo in zbelimo z limono, ki jo pomakamo v sol.

Pod stroj za mletje mesa postavimo kos smirkovega ali peščenega papirja s hrapavo stranjo navzgor, nato pa z vijakom stroj privijmo na mizno ploščo. Strojček tako ne bo opletal sem ter tja. Enako pomaga tudi kos avtomobilske zračnice. Sadje in paradižnike lahko

nareže na lepe rezine, če za to porabimo žagasti nož za rezanje kruha.

Če nimate kuhinjskega valjarja, lahko sežemo po večjem kozarcu za vlaganje ali steklenici za kislo vodo. Pomokajte dve večji poli povojenega papirja. Mednji dajte testo in ga s kozarcem ali steklenico enakomerno zvaljajte do potrebne debeline.

Vsak komplet jedilnega pribora imejte shranjen, zaviti v staniolu. Kadar pridejo gostje, boste že vedeli, koliko pribora potrebujete in koliko kompletov bo treba odpreti. Nerabljen pribor bo ostal lep in bleščeč.

Preden se lotite kuhe, pogrnite okoli štedilnika časopisni papir. Prihranil vam bo precej čiščenja.

Večina gospodinj ve, da škarje dobro nabrusimo, če nekajkrat zarežemo z njimi v ne pregrob smirkov papir. Dober brus za nože napravimo tako, da nalepimo trak smirkovega ali peščenega papirja na staro ravnilo.

Mleka, ki se nam je skisalo oziroma zakuhalo, ne vržimo proč. Razen tega, da ga lahko porabimo za kuho kot sir, nam je lahko v prid tudi

drugače. Srebrnina, ki jo za nekaj ur namočimo v skisano mleko, jo potem operemo in posušimo, dobi takoj lep sijaj.

Napokan porcelan bo videti lepši, če ga kuhamo 45 minut dolgo v mleku. Vroče mleko potegne iz drobnih razpok vso nesnago.

Kuhinjska sol in vroča voda nam pomagata očistiti steklenico, v kateri je bilo kislo mleko. Treba jo je seveda dobro pretresti in nato izprati s hladno vodo. Ščepec jedilne sode v vodi nam pomaga očistiti stekleno posodo, v kateri je bilo mleko ali smetana.

Kadar pomivamo posodo, ki je prišla v dotik z ribami, dodajmo vodi kuhinjsko žlico amoniaka. Po pomivanju dobro izperimo in obrišimo. Duh po ribah bo izginil brez sledu.

Tudi ves kristal in brušeno steklo pomivajmo v vodi, ki smo ji dodali malce amoniaka. Dobro izprana in posušena steklenina bo dobila lepši sijaj.

Polovica limone, ki jo postavimo na polico hladilnika, bo vsrkala vase vse neprijetne vonje, ki se radi zadržujejo v hladilniku.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Poplave in požari

NA TEJ STRANI ČASOPISA SMO VAS ŽE OPOZORILI, KAKO SE JE TREBA VESTI V PRIMERU POTRESA, SEDAJ PA NEKAJ NASVETOV ZA PRIMER POPLAV IN POŽARA.

Poplave nastanejo najpogostejše zaradi dolgotrajnega dežja, naglega topljenja snega ali izredno hudega naliva. Poplave zaradi dolgotrajnega dežja ali naglega topljenja snega ne nastanejo nepričakovano, zato je časa za reševanje navadno dovolj, treba je le pravočasno začeti. Da vas poplava ne bo presenetila, spremljajte radijska poročila o padavinah in naraščanju rek.

Iz nižjih prostorov, ki jih lahko zalije voda, še zlasti pa iz kleti, prenesite hrano in premičnine v višje dele zgradbe ali tja, kamor voda ne more. Z ogroženega predela se morajo pravočasno umakniti tudi prebivalci, odstraniti pa je treba tudi živino.

Z umikom ne čakajte dotlej, ko vam voda že zapre pot, kajti reševanje v deroči vodi je nevarno, zlasti ponoči.

Če ste ostali na poplavljenem območju, ko vas je voda presenetila, izključite vse napeljave v stavbi ali stanovanju in na primeren način kličite na pomoč, ponoči pa si pomagajte s primernimi svetili, da vas bodo reševalci lažje našli.

Ob izredno močnih nalivih nastane poplava zelo hitro, zato za reševanje ni veliko časa.

Deroča voda je nevarna zlasti v ozkih dolinah in ob hudournikih, kjer hitro naraste in ima veliko rušilno moč. Zato se ob hudih nalivih pravočasno umaknite iz ozkih

dolin v višje ležeče predele. Pri tem iz ogroženih stavb umaknite le najnujnejše in živino, pomagajte pa tudi tistim, ki so pomoči potrebni. Pred odhodom izključite električni tok v stavbi.

Ko voda iz poplavljenih stavb odteče, jo je treba izčrpati tudi iz kleti. Pri tem pomagajo gasilci ali štab za civilno zaščito. Nato je treba vse prostore temeljito očistiti.

Vode iz vodnjakov, ki še niso razkuženi, ne smete piti in uporabljati za prehrano, ker je lahko okužena.

Če zdravstvena služba po poplavi organizira cepljenje proti nalezljivim boleznim, poskrbite, da boste cepljeni tudi vi in vaša družina.

Požari so pogosta nesreča in povzročajo veliko škodo posameznikom in družbi, še posebej v vojni.

Da bi preprečili požar, kar je laže kot pogasiti ga, upoštevajte tale navodila:

— ne dovolite otrokom igranja z vžigalicami;

— pregorelih varovalk ne popravljajte, ampak jih zamenjajte z novimi;

— prepričajte se, če ste po uporabi zaprli dovod plina in izključili električne naprave;

— vnetljivih čistil ne uporabljajte v bližini grelnih naprav in za pranje, zlasti ne v zaprtih prostorih;

— ne kurite v gozdu ali v

bližini gozda, posebej ne, če so tla suha in če piha veter.

Majhen začetni požar lahko pogasite z enostavnimi pripomočki, kasneje, ko se razširi, ga lahko pogasijo le dobro izurjene gasilske enote. Najprej gasite predmete oziroma snovi, ki najbolj gorijo, nato pa druge, ki gorijo z manjšim plamenom.

Z enostavnimi pripomočki se gašenja požara lotite le tedaj, če ocenite, da ga boste z njimi lahko pogasili. Po potrebi pritegnite h gašenju še koga iz bližine. Če se je požar že razširil ali če ste ga poskušali pogasiti, pa vam to ni uspelo, pokličite takoj gasilce. Preden zapustite prostor, v katerem gori, morate izključiti vse napeljave ter zapreti vsa okna. Tako boste požar zavirali in mu preprečili hitro širjenje po stanovanju ali stavbi. Če so v nevarnosti ljudje, rešite najprej njih.

Če se znajdete v prostoru, v katerem je veliko dima ali morate v tak prostor, pazite, da vas dim ne bo zadušil. Na usta in nos si dajte vlažen robec ali kako drugo tkanino, v prostor pa stopite v pripognjeni drži čim nižje k tlu. Zapomnite si, da v požarih umre več ljudi zaradi plinov in dima kakor opeklin!

Za gašenje začetnih požarov najpogostejše uporabljamo vodo, vendar ne vedno. Z vodo nikakor ne smete gasiti električnih naprav in napeljav, če so pod napetostjo, ker je to smrtno nevarno. Prav tako vode ne smete uporabljati za gašenje lahko vnetljivih tekočin, kot so kurilno olje, nafta, bencin...

Za gašenje požara z vodo je najpreprostejši pripomoček

vedro ali kaka druga posoda, s katero polivamo vodo na goreče predmete ali površine.

Če bi pri takem gašenju voda preveč poškodovala predmete, katere gasite, uporabljajte metlarico. Metlarico si napravite sami, tako da metlo ali omelo ovijete s primerno veliko krpo. Metlarico namakajte v vedro z vodo, ki ga morate imeti poleg sebe, in z njo udarjajte po gorečih predmetih oziroma površini.

Če je zadosti blizu, uporabljajte za gašenje hidrant.

Ta je ponavadi na stopnišču v hidrantni omarici, v kateri stali spravljen cev in ročnik.

Uporabljajte ga tako, da razbijete steklo na omarici, odprete ventil in curek vode usmerite v ogeaj.

Za gašenje začetnega požara so primerni tudi pesek, pepel in drobna zemlja, če jih imate pri roki. Uporabljajte jih tako, da jih z lopato mečete na gorečo površino ali predmet.

Z odejo, rjuho, prtom ali podobno gosto tkanino pogasite začetni požar tako, da jo namočite v vodi in vržete na goreči predmet.

Začetni požar zelo učinkovito pogasite z ročnim gasilnim aparatom, če je v bližini. Na vsakem aparatu je navodilo za uporabo.

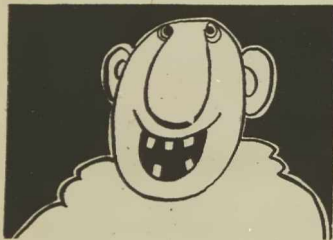
Tudi začetni gozdni požar lahko pogasite s preprostimi pripomočki. To je gosta in dovolj velika veja, ki jo odsekate na kraju požara, lopata ali kovinska metla. Z njo udarjajte po gozdnih tleh, ki jih je zajel požar.

Sestavi Marko Napast	Vlada tehnike	Dekor, olepšava	Pravoslavni višji duhovnik	Južno-ameriška domača žival	Trak za izolacijo	Najhujšanje tujih besed ali citatov	Čist vinski cvet
Kopališče s toplo vodo, terme							
Močan eksploziv							
Paraliza							
Redko moško ime							
Žuželka, ki boleča pika				Reka v južnem Cadu			
Kalj		Luka pa jugu Čila (Punta...)	Molitev v hinduizmu	Oranje, zorana zemlja			
Odbodnavsko mestece v Srbiji				Neznanec Prvi gen. tajnik OZN (Trygve)			Letalo
Sobna lončnica							
Ocenjevanje, določanje cene							
Znan italijanski nogometni klub						Rimska enojka Pritrdilnica	
Južno-afriška republika				Moško ime (glasbenik Darian)			
Staro-židovski kralj				Mongolski vladarski naslov			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: dvorana, rokomet, Alabama, Ahil, Re, Tanec, Uranija, R, Anet, gem, Kra, Ibar, In, Jamaica, Anastas.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Na soboškoj avtobusnoj postaji nikom ni moglo biti drugi čas. Buleg drugi zamislivost, malo gor obetljivosti tudi dveji vori od sleri vsakea svoj čas kaže. Potnik samo ležko vgunjavle, ci edna kaže zimski, drugi ga ležni čas. Mogouče je pa edna na stabilizacijske baterije, drugi ga mej. Sou ležko potnik tak dolgo vgunjavle, ka njemu avtobus pred nosom odprela.

BREZ BOJAZNI

Mira in Milan med obje-
manjem v baru:

— Milan, kaj bi ti rekel
tvoj oče, če bi prišel v tem
trenutku?

— Prosil bi me, naj mami
ne povem, kje sva se sre-
čala.

ZDRAVNIKOVA DILEMA

— Odkrito vam povem, to-
varišica, da po tem pregledu
nisem prepričan, če ste noseči
ali imate kihavico.

— Doktor, povedala vam
bom odkrito: kihavice nisem
mogla dobiti od nikogar ...

— Čujte, tovariš, pri
slikanju želodca smo
ugotovili, da ste skoraj
polni žličk.

— Nisem kriv jaz,
ampak vi. Rekli ste, da
moram zaužiti tri na
dan.

PRVA STOPNICA V UME- TNISKE VRSTE

— Brada, brki ... pa še
dolgi lasje zraven. Pojdi k
frizerju.

— Bom šel, vendar bi
rad, da bi me prej umetniki
sprejeli v svoje vrste.

SLIKARSKA

— Draga, res si mi pozirala
gola, naslikal pa sem te v na-
jlepši obleki.

— Zakaj?

— Če že v denarnici ni dovolj
cvenka za novo obleko, sem ga
zbral vsaj za barve na moji pa-
leti.

RIBIŠKI PREPLAH

Pepi in Draš — oba se
ponašata kot izredna »ri-
bolovca« — sta imela neko
jutro izredno srečo. Pepi je
najprej potegnil na suho
lonc, Draš pa obešalnik.
Pepi je imel prednost in s
trnka hitro strgal staro
nogavico, Draš pa je nekaj
časa vlekel in nategoval,
ko pa je zagledal škorenj,
je odvrget ribiško palico in
med bežanjem zavpil:
»Pepi, beži, tu spodaj
nekdo stanuje!«

GOBAR PO DEŽJU

»Ko sem imel jaz, so imeli tudi
sosedje. Tako je bilo tudi pri
gobah, saj sem strokovnjak in
poznam najmanj 40 vrst gob.
Pri eni pa sem se verjetno
zmotil — trije sosedomi so že v
bolnišnici, zdaj pa še mene
nekaj črviči po prebavilih.«

MALA REKLAMA ZA DEIT

— Natakar, tri litre deita
prosim.

— Tri litre nameravate
popiti?

— Kaj morem. Zdravnik
mi je svetoval naj denar, ki

ga vsak dan zapravim za
vino, raje porabim za deit.

PO BRITJU

— Veš kaj, po vsakem britju
se počutim dvajset let mlajši.

— Potem pa je zares škoda,
da se ne briješ zvečer ...

INOVATOR

— Ženska, danes sem izna-
šel nekaj pomembnega. V
podjetju bodo s tem veliko pri-
dobili in prihranili precej denar-
ja.

— Za vraga, da te niso od-
pustili ...?

RIBIŠKA

— Manci, mami povej, da
sem šel na ribolov.

— Spet boš moral lagati.
Izbral si si nepravilno dan.
Danes so ribarnice zaprte.
V prihodnje pa pazi še na
to — morskih rib domov ne
nosi. Mami že nekaj
sumi ...

UGOTAVLJANJE STAROSTI

— Morda veš, kako se da
ugotoviti starost piščanca?

— Po zobeh.

— Piščanci vendar nimajo
zob!

— Oni ne, imaš jih pa ti.

NOVINARSKA

— Čuj, zakaj pa ima ta
novinar obvezan nos?

— Preveč pogosto ga je
vtikal v vroče teme. Tule
povoji so zaradi previ-
dnosti. Spet je po nečem
»zadišalo«.

LETEČI KROŽNIKI

— Odkrito mi povej, Miha, a
verjameš v leteče krožnike?

— Seveda.

— Kdaj si videl zadnjega?

— Nekaj dni pred ločitvijo v
domači kuhinji. Zadnji je bil
šesti po vrsti.

anekdote

Varaždinski novinarji so pred
Vestnikovim vlakom obiskali
pomurske kolege. Domala vsi so
bili izredno zadovoljni z bujto
repo iz Villijeve kuhinje. Eden je
celo dejal:

— Še preden bom šel v nebesa,
bi rad zaužil še en takšen obrok,
kolega pa ga je takoj potolažil in
opozoril hkrati:

— Na nebesa pozabi, torej tu-
di z bujto repo ne računaj.

Arpija so vprašali, če mu ni
žal za sorazmerno dobro ohran-
jene stavbe, ki jih v mestu
podirajo zaradi novih gradenj in
za nje razmetavajo veliko denar-
ja. Arpi je odgovoril na kratko:

— Če bi za našo hišo plačali
vsaj tristo starih milijonov,
potem me rušenja in nove grad-
nje več ne bi motile ...

V malo stanovanje sorazmerno
številne družine je nenajavljen
prišel še sorodnik s podeželja,
zato so mu uredili zaslonno ležišče.
Zjutraj jih je seveda zanimalo,
kako spal.

— Ne pritožujem se. Od časa
do časa sem vstal in si malo
odpočil.

V prometni nesreči sredi me-
sta ni bil nihče huje poškodovan,
le avtomobil je precej zveržen
čakal na nadaljnjo usodo ob
kandelabru. Millčnik jih je — v
avtomobilu so bili trije — poto-
lačil, češ, da so imeli srečo,
potem pa ga je za zapisnik zani-
malo, kdo je bil za volanom. Pr-
vi na majavih nogah je malo hiki-
nil, nato pa dejal:

— Ne vem, kdo je vozil. Mi
trije smo bili na zadnjem sede-
žu ...

Gospa Müller je bila tako
ponosna na svojega moža, viso-
kega inšpektorja, da ni na druž-
bni srečanjih nikoli izostala.
Celo najglasnejša je bila in ga ta-
ko hvalila, da mu je bilo včasih
že nerodno, zato je enkrat dejal:

— Vse bi bilo lepo in prav, če
bi takšne laskave besede včasih
slišal tudi doma ...

dopisniki so zabeležili

Lovska prizadevnost

Dobrovniški lovci so nam povedali, da bo-
do kupili fazane od gojitvenega lovišča »Fa-
zan« iz Beltincev. Nekaj jih bodo pustili za
odstrel, ostale pa za razmnoževanje. Doslej
so lovci pri gradnji ograje pomagali s pro-
stovoljnimi delom, stala pa jih bo 50 tisoč
dinarjev.

Lovska družina Dobrovnik združuje 60
članov, lovišča pa imajo na 6.300 hektarjih;
od tega je 2.300 hektarjev gozda.

„Ujeli“ smo jih pri delu ... J. Ž.

Črešnjevski tamburaši na televiziji

V času pomurskega sejma je ljubljanska
televizija posnela enourno oddajo o kme-
tjstvu »Ljudje in zemlja«, v kateri so nasto-
pali tudi črešnjevski tamburaši pod vod-
stvom Alojza Folfa. Za tamburaški ansam-
bel je to nedvomno veliko priznanje.

Ta in nedavni nastop na srečanju v Av-
striji, kjer so zastopali Jugoslavijo, je dokaz,
da je ansambel dosegel kvaliteto. L. K.

MOSTJE

Gasilci so aktivni

Gasilci v Mostju so pred kratkim v stari
osnovni šoli uredili novo orodjarno za dve
motorni brizgalni in drugo opremo.

Gasilci pa se ukvarjajo tudi z delom, ki
ni povsem povezano z njihovimi obve-
znostmi. Lotili so se žaganja drv za zimo,
pet hidrantov pa so opremili z napisi J. Ž.

GORNJA RADGONA

Le malo nezaposlenih

Da bi zvedeli, kako je z zaposlenostjo v
gornjeradgonski občini, smo obiskali svetovalec za
zaposlitve pri občinski skupnosti za zaposlovanje
Franca Puharja.

„Moram povedati, da je pri naši službi prijav-
ljenih le 135 nezaposlenih, a tudi od teh jih bo v
kratkem precej dobilo delo. Med nezaposlenimi je
35 moških in 100 žensk. Trideset se jih že priučuje v
šolskem centru Mure v Murski Soboti za potrebe
radgonske Mode. Na priučevanju je tudi nekaj inva-
lidnih oseb. Poleg tega bo tudi delovna organizacija
Gorenje-Elrad zaposlila 18 delavcev, v glavnem žen-
ske, od teh 8 za nedoločen čas in deset za določen
čas.“

Ob koncu nam je Franc Puhar povedal, da za
nekatero od srednjih kadrov zaposlitve že zagotav-
ljajo in da glede nezaposlenosti, razen pri medicins-
kem in vzgojiteljskem kadru, ne bo večjih težav.

Ludvik Kramberger

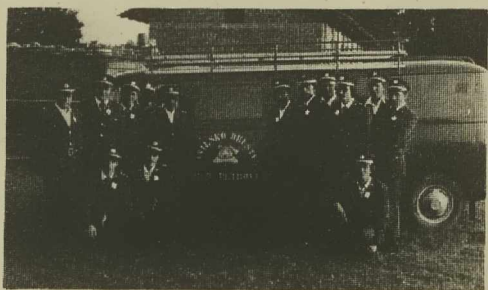
Knjižnico na Tišini, ki deluje v okviru KUD Ludvik
Rogan, so po počitnicah spet odprli. Bralcem je na
voljo nad 700 knjig, ki si jih lahko sposojajo ob pet-
kih od osemnajstih do devetnajstih in ob nedeljah
od osmih do devetih.

frku

TURNIŠČE

Ureditev sejmišča

Pred kratkim so pričeli z urejanjem znanega
sejmišča pri bivši mostni tehtnici. Sejmišče je
znano širši okolici po sejmu pujskov. Okolico
tehtnice in sejmišče so zavozili z gramozom in tla
pripravili za asfaltiranje. Kot je znano, je na tem
kraju tudi zbirno mesto za odlaganje sladkorne
pese, ki v tem delu Pomurja dobro uspeva. Asfal-
tna prevleka bo tako olajšala kasnejši transport te
dragocene surovine do predelovalne industrije.
Olajšan bo tudi dostop kupcem in prodajalcem na
sejmišču. F. V.

Gasilsko društvo Murski Petrovci je mi-
nulo nedeljo na krajši slovesnosti prevzelo
gasilsko vozilo. Kupili so ga na licitaciji in
zanj odšteli 155 tisoč dinarjev. Po preureditvi
so ga primerno opremili. Zdaj to mlado dru-
štvo rabi še novo motorno brizgalno in nekaj
druge opreme.

Televizija Koper vidna tudi v Radgoni?

Pred časom so imetniki televizijskih spre-
jemnikov v okolici Radgone lahko nekaj dni
spremljali koprski televizijski program. Za to
so poskrbeli strokovnjaki radgonskega El-
rada, ki so s pomočjo specialnih naprav
»pričarali« signal. Toda že po nekaj dneh
poizkusnega prenosa je signal izginil. Mnogi
so mislili, da so se jim pokvarili televizorji ali
je kaj narobe z antenami. Naprave, ki pre-
tvarjajo sliko, namreč čakajo na vsa dovo-
ljenja od strani tistih, ki so odgovorni za
razporeditev pretvorniške mreže v naši re-
publiki.

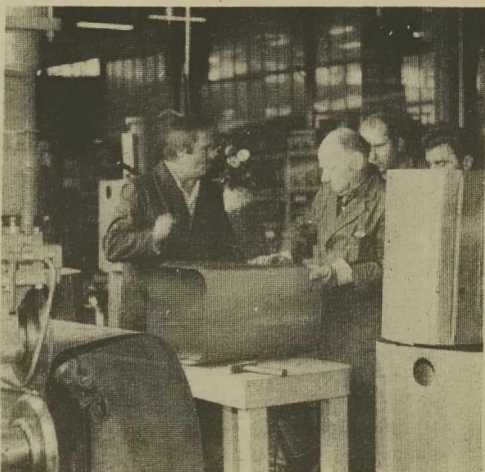
Ludvik Kramberger

TURNIŠČE

Veseli večer

Osnovna organizacija ZSMS Turnišče je
pripravila »Veseli večer«. S pestrim progra-
mom so se mladi predstavili domačemu ob-
činstvu, ki jih je sprejelo z navdušenjem.
Nabito polna kinodvorana in topel aplavz sta
dala nastopajoči skupini priznanje za vložen
trud in spodbudo za nadaljnje delo. Takih
prireditev si krajani Turnišča še želijo, kajti te
so v tem delu Pomurja sila redke. S progra-
mom pristnega domačega humorja so po
predstavitvi v domači kinodvorani gostovali
še v Kobilju. V načrtu imajo tudi gostovanje
v Veliki Polani in Črenšovcih. Program je
popestril tudi domači ansambel Veseli fan-
tje.

V Panoniji v Murski Soboti so začeli izde-
lovati rezervoarje za traktorje Zetor, v sode-
lovanju s češkoslovaškimi strokovnjaki. Dela
so se lotili zavzeto, zato bodo lahko prvo
pošiljko natovorili v teh dneh.

frku

Alojz Verban, član ribiške družine Rad-
gona — TE Tišina, je v tem poletju v Muri ujel
dva soma. Eden je tehtal enajst, drugi pa
sedem in pol kilogramov. Dve lepi trofeji po
devetih letih.

— frku —

Doklej izsiljevanja prednosti?

31. avgusta ob 14. uri se je voznik kolesa z motorjem 28-letni Alojz Kavaš iz Noršinec peljal po Titovi cesti proti Kidričevi ulici in se pred križiščem pravilno razvrstil za zavijanje v levo.

Kljub temu je prišlo do prometne nesreče, kajti s parkirišča hotela Diana je pripeljal z osebnim avtom 45-letni Mehmed Hušić iz Kroga in izsilil prednost. Ob trčenju je Kavaš padel in se poškodoval, zato so ga odpeljali v bolnico.

Istega dne, vendar ob 21.50 uri se je zgodila nesreča na Dolnji Bistrici. 27-letni Ivan Vuk iz Dolnje Bistrice se je peljal skozi domačo vas in zaradi neprimerne hitrosti pri domačiji številka 31 zapeljal na bankino, nakar je z motornim kolesom padel in se poškodoval. V bolnici so mu odvzeli kri za analizo.

3. septembra se je pripeti-

la prometna nesreča v Ljutomeru. ob 14.10 uri je voznik motornega kolesa 39-letni Jože Majerič iz Veščice 9/b vozil po regionalni cesti skozi mesto. Ko je pripeljal do Tehnostroja, mu je s parkirnega prostora izsilil prednost z osebnim avtom 30-letni J. Cerovič iz Ivanjkovec. Majerič se je zaletel v njegov avto in se hudo poškodoval. Nastala je tudi gmotna škoda za 10 tisoč dinarjev.

Franc Mihaelič, star 18 let, iz Stroče vasi se je 3. septembra peljal s kolesom z motorjem iz Stroče vasi proti Ljutomeru. Ko je pripeljal v križišče cest Stroča vas-Pristava, je zavil v desno tedaj pa mu je nasproti pripeljal s kolesom 11-letni S. D. iz Stroče vasi. oba voznika, kakor tudi Mihaličev sopotnik 19-letni Stan-ko, sta padla. Prva dva sta se tudi nekoliko poškodovala.

6. septembra ob 22.45 uri

je voznik osebnega avta z avstrijsko registracijo Adolf Kramberger iz Maribora, Taborska 22, vozil po cesti Sebeborci—Murska Sobota. Kaže, da je preveč pritiskal na plin, sicer ne bi pri Sebeborcih zapeljal v jarek in se prevrnil. Med prevračanjem avta je voznik zletel iz vozila in se hudo poškodoval. Nastala je tudi precejšnja materialna škoda.

Zakaj je pravzaprav padel 65-letni Alojz Koren iz Lendave, Mlinska 1, še ni znano, dejstvo pa je, da se je 4. septembra ob 14.05 uri, ko je nenadoma padel s kolesa, hudo poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

5. septembra ob 23.50 uri se je vozniku motornega kolesa 20-letni Ivan Režonja

iz Ivanjcev peljal z motornim kolesom. Ko je pripeljal v levi ovinek pri gostilni Gorčan v Martjancih, je zaradi prevelike hitrosti izgubil oblast nad vozilom, kar je imelo za posledico, da je zapeljal na bankino, nato pa v občestni jarek, kjer je obležal s hudimi poškodbami. Zdravi se v bolnici.

28. avgusta se je zgodila nesreča v bližini železniškega prehoda v Vegovi ulici. Tega dne je vlak zadela 80-letnega Mihaelka Bransbergerja, upokojenca iz murske Sobote, ki se je menda češče sprehajal ob progi. Posledice nesreče so bile hude in je zaradi njih 1. septembra v soboški bolnici umrl.

Š. S.

Aktivno delo tudi brez volana

Združenje šoferjev in avtomobilstov Lendava sodi med aktivnejše organizacije v občini, njihova prisotnost je opazna ob vseh praznikih, seveda pa tudi drugega dela ne manjka. Združenje šteje 300 članov, poglavita naloga pa je strokovno usposabljanje članov, saj opravljajo pomembno delo v cestnem prometu. Skrbijo tudi za družbeno-politično vzgojo svojih članov, ena od najvažnejših nalog pa je delovanje na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozastite.

Člani s svojim strokovnim znanjem lahko veliko pomagajo tako v krajevnih skupnostih, kjer živijo, kot delovnih organizacijah, kjer

delajo. Vsakoletne akcije preverjanja znanja s področja splošnega ljudskega odpora, kažejo, da so šoferji in avtomobilisti še kako pomemben del pri krepitvi varnosti, zlasti pa pri izobraževanju mladih. Kljub dokaj dobremu delu v lanskem letu pa se ne morejo pohvaliti z aktivnostjo vseh članov tudi zaradi tega, ker nimajo svojih društvenih prostorov, pa tudi sredstev, saj ne dobivajo nobene pomoči. V prihodnje bodo posvetili še več pozornosti strokovnemu izobraževanju, saj je naloga, ki jo opravljajo, zelo odgovorna, cestni promet pa čedalje večji.

Jani D.

BREZHIBNO VOZILLO JE VARNO VOZILLO

Brezplačni pregledi motornih vozil

V okviru akcije Brezhibno vozilo je varno vozilo organizirata svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in zveza šoferjev in avtomobilistikov v soboto, 12. septembra, od 6. do 13. ure brezplačni pregled motornih osebnih vozil. Lastnike jeklenih konjičkov torej vabijo, naj pripeljejo čimveč osebnih avtov na Agroservis v Mursko Soboto, kjer bodo vozila mehaniki temeljito pregledali, hkrati pa odpravili manjše napake. Če pa bodo našli kako večjo reč, bodo lastnika na to posebej opozorili in bo napako lahko dal odstraniti po normalni poti, torej v okviru rednega delovnega časa mehanikov.

V soboškem svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa so pomislili tudi na voznike tovornih vozil. Le-ti so vabljeni, naj pripeljejo tovornjake na brezplačni tehnični pregled v soboto, dne 19. septembra, prav tako v času od 6. do 13. ure, in sicer v delavnice Certusa.

Tehnično neoporečno vozilo omogoča varno vožnjo. Zdej se nam ponuja prilika, da damo pregledati svoj avto, ne da bi nam bilo treba pregled plačati. Torej je pred nami ugodnost, ki je ne kaže prezreti. s tem, da imamo na prometnem dovoljenju zapisan čas, dokler velja tehnični pregled, še nimamo nobenega poročila, da je avto brezhiben, saj je lahko nastala na njem, recimo na zavorah lučeh itd, kaka napaka že drugi dan po tehničnem pregledu.

Če boste torej v soboto pripeljali na brezplačen tehnični pregled svoj avto in bodo ugotovili, da le ni tako brezhiben, kot ste morda mislili, bodite pravzaprav veseli, da ste pravočasno opozorjeni na napako. In če jo boste dali čimprej odpraviti, imate spet nekaj več možnosti za varno vožnjo.

Š.S.

Skromen program, a še skromnejše rešitve

Ko so v lendavski občini leta 1978 sprejeli program sanacije življenjskih razmer Romov, je kazalo, da bodo ta problem vendarle začeli reševati v takšni meri, da bi odpravili večje probleme. Ko pa danes pregledujemo storjeno, ugotovimo kažejo, da program ni realiziran, oziroma ne tako, kot bi bilo zaželeno in potrebno. V preteklem obdobju so v lendavski občini predvsem želeli dati več možnosti vključevanju predšolskih otrok v vzgojno-varstvene ustanove, uspeh pa je bil dosežen v novem vrtcu v Dolgi vasi. Druga nič manj pomembna naloga je bila vključevanje romskih otrok v vzgojno-učni proces, da bi preprečili begavost otrok.

Zaposlovanje in usposabljanje delazmožnih in nezaposlenih Romov naj bi dalo prve rezultate pri njihovi socializaciji, vendar pa je od 93 zmožnih za delo redno zaposlenih le 17. Sicer pa je po najnovejših podatkih v lendavski občini 267 Romov v naseljih Črensovci, Dobrovniki, Dolga vas, Gomilice, Lendava in Trnje. Se vedno starši ne pošiljajo otrok v šolo, to storijo le zaradi pritiska, pri zaposlovanju pa je opaziti, da Romi kaj hitro zapuščajo delovno mesto in se izogibajo dela. V minulih letih se je zaposlilo le malo Romov, tu pa verjetno tiči vzrok za pohajkovanje in tatvine. Rešitve torej niso kdo ve kakšne, to pa verjetno zaradi tega, ker se problem vse preveč prepušča le socialnim službam, čeprav je v programu zapisano, kdo vse mora sodelovati pri reševanju problematike Romov v občini.

Jani D.

BELEŽKA ŠE ENKRAT STARI PROBLEM

Zgodba o mostu v Timlinih je dolga že tri leta, toliko je namreč minilo odkar so delegati te vasi pa tudi krajevne skupnosti Lendava na seji občinske skupščine zastavili vprašanje, kdo naj popravi most, ki ga je močno načel zob časa. Most je danes seveda v še slabšem stanju, del mostne ograje (lesene) je porušen, namesto nje pa so napeli vrvice z opozorili, ki seveda nikakor ne morejo preprečiti morebitne nesreče. Tisti, ki vedo, da most leži na prometni cesti Lendava—Petiševci, na cesti, ki pelje v industrijski kompleks INA

Nafte, se lahko čudijo, zakaj mostu vendarle nihče ne popravi. Ali morda čakamo, da se bo nekega dne zgodila nesreča, ki nas bo, oziroma tiste, ki bi morali za most poskrbeti, streznila? Ob mostu stoji tudi opozorilo, da je njegova nosilnost le eno tono. Vse v redu in prav, toda ali bo opozorilo dovolj, da prepreči nesrečo? Čas bi torej bil, da bi nekaj vendarle storili, da torej delegati iz Trimlinov dobijo končno pravi odgovor na svoje vprašanje, zastavljeno pred tremi leti.

Jani D.

TURNIŠČE: cene pujskov

Tudi pretekli četrtek (3. septembra) so se cene gibale od 2.500,00 do 3.500,00 dinarjev za par pujskov. Rejci so jih sicer pripeljali 110, prodali pa okrog 90. Sejsem se še vedno začelja ob 6.00.

KRVODAJALCI

Branko Rajnar (3), Štefan Rotonja (13), Karel Gjerek (5), Irena Drvarič (3), Janez Zelko (6), Ludvik Lukač (11), Anica Šabjan (5), Emil Šabjan (12), Kalman Perkič (16), Branko Gregor (7), Franc Drvarič (6), Franc Mesarič (4), Branko Temlin (3), Apolonija Košar (7), Alojz Domjan (3), Metka Žizek (3), Jože Farič (3), Zinka Lukač (4), Franc Nežić (7), Marija Peterka (7), Frančiška Kuzma (5), Franjo Pilaj (3), Katica Rogač (5), Emilija Kalamar (4), Anica Bahun (1), Marina Katona (1), Olga Premoša (1), Antonija Zver (2), Hedvika Pucko (7), Milan Lah (19), Ivanka Škerget (3), Ceda Rihar (5), Katarina Meleš (13), Olga Čuk (6), Elizabeta Kuzma (3), Vera Fridrich (3), Avgust Horvat (5), Alojz Lapoš (11), Leopold Černela (14), Aleksander Pucko (11), Nada Činč (5), Jože Obal (3), Marija Belovič (3), Blanka Barbarič (6), Helena Šebjanič (5), Marjeta Berden (6), Metka Vogrinec (1), Zdenka Žužek (1), Jože Titan (3), Miroslav Pivar (32).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Celec (12), TMI M. Sobota; Ignac Raščan (7), Karel Kovač (4), oba Podjetje Sobota M. Sobota; Janez Drvarič (33), Mlinopek M. Sobota; Janez Hladen (8), Štefan Rituper (2), oba Panonija M. Sobota; Anton Vrečič (39), Jeklo-tehna M. Sobota; Vinko Brumen (2), Črešnjevci 2.

MURA — Marta Cigut (10), Milan Ošlaj (11), Bela Makari (13), Cvetka Malašič (1), Valerija Dani (4), Milan Kovačič (4), Franc Berden (13), Stjepan Ivančič (11), Anton Rajnar (10), Štefan Serec (10), Marjan Markoč (2), Avgust Passera (3), Stefan Zver (3), Jože Ficko (6), Katarina Karoli (7), Stanka Kauter (7), Hedvika Sočić (10), Marija Novak (3), Marija Pintarič (3), Alojz Panker (5), Jolanka Karas (5), Franc Pelc (2), Martin Horvat (9), Vlado Horvat (5), Renata Fras (2), Majda Mahop (1), Bernarda Horvat (1), Branko Drvarič (3), Jože Ceiger (6), Terezija Forjan (5), Gizela Stefanec (3), Marija Mertuk (5), Marija Černela (4), Ljuba Ferbežar (3), Marija Konkolič (3), Marija Šumak (4), Miroslav Rajnar (5), Štefan Farič (3), Drago Kavaš (3), Marija Nežić (1).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Srečko Vojevac (3), Štefan Zelko (12), oba KIK Pomurka; Jože Kojek (7), Panonija M. Sobota; Anton Ropoša (8), Blisk M. Sobota; Mirko Gorjup (16), Puconci; Frančiška Ferenc (13), Turjanski vrh; Emerik Benko (9), Boris Stefanec —(4), Alfred Matiš (8), vsi temeljno sodišče v Murski Soboti; Žarko Bejek (2), Štefka Rožman (1), Živa Horvat (1), Branko Murmajer (3), vsi temeljno javno tožilstvo. M. Sobota.

HVALA ZA SODELOVANJE

ZADNJA VEST

Elektrika ubila 8 glav govedi

Franc Poš iz Stogovca je oškodovan za 300 tisoč dinarjev. Toliko bi namreč dobil za 8 glav govedi, če bi ga prodal. Zdej pa tega ne more storiti, kajti 6. septembra se je zgodila huda nesreča: električni tok je namreč goveda ubil. Delavci uprave za notranje zadeve in izvedenec za elektroko so ugotovili, da je pri Poševih prišlo do kratkega stika v električni instalaciji, in sicer v vtičniku kabla, po katerem je tekla elektrika do vodovodne črpalke in razsvetljave v hlevu. Električni tok je stekel tudi na kovinsko ogrado v hlevu, ki je živali ob dotiku stresel in končno ubil. Po mnenju izvedencev so najhujše ne bi zgodilo, ko ne bi bil pretrgan ozemljitveni kabel. Tega pa so poškodovali pri gradnji hiše.

To ni prva taka nesreča v Pomurju, saj smo v naši rubriki že pisali o nepravilno speljanih električnih instalacijah v hlevih in posledicah. Ali ne bi bilo pametneje, da bi prepuščali napeljavo elektrike kvalificiranemu električarju, namesto da se tega večkrat lotimo sami?

Š. S.

ARCEOMURKA

OD PONEDELJKA
DNE 14. 9. 1981
BOMO PONOVO POSLOVALI

V PRENOVLJENI
IN RAZŠIRJENI

POSLOVALNICA
TEKSTIL
NA KIDRIČEVI 7 (pri sodišču)
V MURSKI SOBOTI

Z BOGATO PONUDBO PERILA
PLETENIN IN METRSKEGA BLAGA

PO TOVARNIŠKO
ZNIŽANIH CENAH

Veletrgovina

Potrošnik

TOZD IZBIRA
TEKSTIL
MURSKA SOBOTA

Premiki tudi na komunalnem področju

Čeprav veljajo različne družbene dejavnosti za dejavnosti posebnega družbenega pomena, saj so nujno potrebne za hitrejši razvoj določenih območij ali krajev, pa jim v praktičnem življenju marsikdaj ne namenimo ustreznih pozornosti. Niso redki primeri, da neke od komunalnih dejavnosti enostavno potisnemo na rob našega zanimanja. Vemo pa, če se zadržimo samo ob dejstvu, da so infrastrukturni objekti, ki omogočajo gospodarsko dejavnost določene skupnosti — v mislih imamo največkrat krajevno skupnost — temeljne naprave, brez katerih si ni mogoče zamisliti hitrejšega razvoja. V Pomurju, kjer se za zdaj še vedno ne moremo pohvaliti z razpredenostjo komunalnih naprav, so zato občani toliko bolj dovzetni za vsakršni problem na tem, zagotovo pomembnem področju.

Spriču tega zlasti veliko pričakujejo od novega osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah

zakona o komunalnih dejavnostih, ki bo sprejet še to jesen. Z njim bi naj v prihodnje odpravili nekatere tako imenovane avtomatizme pri zbiranju sredstev za komunalno, ki smo jim priča v vsakodnevnem življenju. Na ta način bi se izognili tudi nepopolnemu dvigovanju cen komunalnih storitev, kar zahtevajo komunalne delovne organizacije, potrdijo ga delegati samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost v posameznih občinah, narkar roma vse do skupnosti za cene. Slednja pa ga lahko v skladu s pooblastili sprejme ali pa tudi ne. V bodoče bi torej z dopolnitvami zakonom tudi na tem pomembnem področju družbene dejavnosti zagotovili čim več možnosti za samoupravne odločitve, česar se v Pomurju še posebej dobro zavedajo.

To pomeni, da ne bi smeli več zapletati odnosov pri zagotavljanju enostavne in razširjene reprodukcije na področju številnih komunalnih dejavnosti. Ta-

ko predvidevajo, da bi enostavno reprodukcijo, k temu prištevajo zlasti vzdrževanje objektov in naprav, poslej uravnavali s cenami posameznih proizvodov in storitev. S tem bo prišla do izraza svobodna menjava dela, za kar se zavzemajo na vseh nivojih. Predvsem z združevanjem dela dohodka temeljnih organizacij združenega dela oziroma čistega dohodka delavcev, kot uporabnikov različnih komunalnih storitev, bi zagotovili potrebna sredstva za nove naložbe. Ne moremo pa se znebiti občutka, da osnutek zakona o komunalnih dejavnostih v glavnem govori o enostavni reprodukciji, ne pa tudi o pristojnosti posameznih krajevnih skupnosti pri vzdrževanju komunalnih naprav. Na to problematiko opozarjajo tudi nekateri odgovorni dejavniki v pomurskih občinah.

Ali bodo nove komunalne interesne skupnosti, ki bodo praviloma delovale na območju ene občine, pomenile dejansko rešitev iz določenih težav na

komunalnem področju? Vsekakor aktualno vprašanje, ki ga je moč zadnje čase dokaj pogosto slišati, pa ne samo v okviru komunalnih skupnosti, ampak tudi drugje. Še na eno novost, ki jo predvideva omenjeni osnutek zakona, je treba opozoriti. Iz natančno opredeljenih komunalnih dejavnosti bi naj izločili tiste, ki zadevajo bodisi prometno, obrtno ali energetske dejavnosti. Tako bo na tapeti le še osem komunalnih dejavnosti, na katere smo bili že itak navajeni. Gre za oskrbo z vodo, za čistočo, vzdrževanje javnih površin in poti v naselju, javno razsvetljavo, javni mestni promet ter za kopalisko in pogrebno dejavnost. Ob tem, da bodo posamezne občinske skupščine v zvezi s kakšno svojo posebnostjo lahko z odlokom določile med komunalne dejavnosti še kaj drugega. S tem bo odpravljena togost na določenem področju, s čimer je povezano enakopravnost uveljavljanje odnosov med izvajalci in uporabniki komunalnih storitev.

Milan Jerše

Za „dvojčka“ ni potrebno soglasje telefonskega naročnika

Sklep delavskega sveta delovne organizacije za PTT promet v Murski Soboti, ki so ga sprejeli ob navzočnosti predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, o uveljavljanju določil 7. in 8. člena pogojev pogodbenega naročniškega telefonskega razmerja, je naletel na dokaj različen odmev v javnosti. Z njim bi naj poslednji priključevali t. im. „dvojčka“ brez načelnega soglasja lastnikov posameznih telefonov.

Da bi o tej odločitvi zvedeli kaj več, smo za strokovno pojasnilo zaprosili inženirja Gezo Temlina, vodjo tehnične enote za investicije pri delovni organizaciji PTT promet v Murski Soboti. „Telefonsko naročniško razmerje je pogodbeni odnos, ki ga PTT organizacija in občan skleneta na osnovi prijave telefonskega naročnika. Na tej prijavi, izpolnjeni v dveh izvodih, so na sprednji strani formulirja navedeni vsi njegovi podatki, na hrbtni strani pa so v 15. točkah zapisani še pogoji za sklenitev tega razmerja. Točka sedem med drugim pravi: „Podjetje za PTT promet lahko iz tehničnih razlogov, na primer, ko pride do vključitve novega naročni-

ka na direktni ali dvojni priključek, spremeni klicno številko naročnika brez njegovega pristanka. V tem primeru pa je PTT podjetje dolžno najmanj 15 dni pred spremembo številke obvestiti naročnika, z navedbo njegove nove klicne številke, ki jo bo dobil po preteku določenega roka. In točka osem: „Podjetje za PTT promet lahko glavni naročniški telefon, ki je vključen v krajevno telefonsko centralo s posebnim vodom, priključi na dvojni priključek tudi brez soglasja naročnika.“

To pomeni, da imetniki telefonskega priključka doslej niso bili dovolj pozorni na omenjena navodila pogodbenega razmerja z delovno organizacijo za PTT promet. Saj, kot pojasnjuje tovarš Temlin, je navedeni obrazec v veljavi že desetletje, v preteklosti pa so dvojne priključke vključevali šele na osnovi izjave naročnika, in sicer v pisni obliki. „To nam je povzročalo vrsto težav, saj so si stari naročniki velikokrat na svojstven način pridrževali pravico do samostojnega telefonskega priključka. Tako pa je bilo telefonsko omrežje

v Pomurju dokaj slabo izkoriščeno.“

In kaj si obetajo v prihodnje od priključevanja „dvojčkov“ na telefonsko omrežje? „Na ta način bomo lahko letos vključili dodatnih 200 naročnikov, ki jih sicer ne bi mogli. V prihodnjih letih pa si obetamo še znatno intenzivnejše vklju-

čevanje dvojnih priključkov, kar bo brez dvoma za naše območje, kjer se srečujemo s problemom dokaj nizkega števila telefonskih aparatov, posebnega pomena. Mislim, da bo to lahko bistven prispevek naše delovne organizacije h gospodarski stabilizaciji,“ meni inženir Geza Temlin.

Milan Jerše

Lovski kvartet, ki je često gost na lovskih prireditvah pa tudi ob drugih priložnostih. Tako so nastopili tudi na nedavnem gasilskem slavu na Vaneči.

Foto: F. Maučec

Delali bi, a kaj?

Težave v gospodarstvu lendavske občine so vzrok, da se je v prvi polovici tega leta zaposlilo le 52 novih delavcev, kar je daleč od načrtovanega. Na seznamih skupnosti za zaposlovanje je menda ta ča že 480 iskalcev zaposlitve, med njimi tudi veliko mladih, ki so končali srednje šole, toda takšnih usmeritev, ki jih v lendavski občini ne potrebujejo (medicinske sestre). Ne vemo sicer, kdo so tisti, ki

zaposlila skupnost za zaposlovanje, naj ji pošlje več delavcev, ki bi jih zaposlili na podlagi preiskusa spretnosti. Prišlo je menda komaj 18 delavcev, toda večina od teh preiskusa ni opravila, čeprav menda ni bil prezahteven, med tistimi redkimi, ki so ga opravili, pa je na delo prišla le polovica, bolje rečeno le dva delavca. Tudi gradbeniki se čestokrat pritožujejo, da nimajo dovolj delovne sile in da jo morajo najemati v sosednjem Medžimurju. Mar našemu domačemu občanu, ki je kot nekvalificiran prijavljen pri skupnosti za zaposlovanje, ne diši gradbeno delo? Če je temu tako, in nedvomno bo res, saj so o tem govorili tudi na seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava, potem je število nezaposlenih res dvomljivo in je na seznamu verjetno veliko takih, ki bi sicer radi delali, a bolj „fina“ opravila.

Jani D.

BELEZKA

so na seznamu nezaposlenih, vendar pa na podlagi nedavnega dogodka v Varstroju lahko sklepamo, da je na teh seznamih veliko takih, ki jim je menda prav, da so nezaposleni, saj za vsako delo ne želijo prijeti. Kaj se je zgodilo v Varstroju? Delovna organizacija je

PREDLAGAMO

„Očiščevalni“ odlok

Saj priznam, ukradel sem ga. Porečete, kaj pa takega. Ja naslovni odlok vendar! Hočem reči, idejo zanj. Je namreč tako posrečena in dala bi se jo tudi pri nas, v Pomurju, sila koristno porabiti.

Da bi ohranili naša pomurska središča čista — po akciji Ohranimo našo deželo čisto — predlagamo, da občine Murska Sobota, Lendava, Gornja Radgona in Ljutomer oblikujejo in sprejmejo naslednji odlok:

— pred vsako samopostrežno trgovino, prodajalno pečene krompirja in podobnimi javnimi lokali obvezno namestiti koše (ne koške!) za smeti; to so dolžne storiti delovne organizacije oziroma prizadeti ponudniki;

— občine so dolžne, da na vseh najbolj prometnih javnih sprehajalnih površinah (pločniki, sprehajališča in podobno) namestijo javne pepelnike (s peskom ali vodo), na vsakih tisoč obiskovalcev mestnih središč odpro po eno javno stranišče (ki mora biti odprto do polnoči in ne do 20. ure); denar za te namene naj se zbere od uporabnikov;

— za vsak, po nemarnem odvržen cigaretni ogorek, naj plača storilec 300 dinarjev kazni;

— za vsak, na javnem prostoru odvržen kos papirja (ča-

sopis, papirnata vrečka in podobno), bo kršilec kaznovan s 500 dinarji — na mestu prekrška; denarni znesek je dolžan izterjati komunalni redar, kjer ga seveda premorejo;

— globa za vsako, na javnem prostoru v nemarno odvrženo plastično emalahžo (tetrapak, polovinilna vrečka, olupki sadja in podobno), naj bi bila tisoč dinarjev, ki bi jih plačal storilec takoj.

Osnutek predloga o trajnem očiščevanju pomurskih mestnih središč dajemo s tem v javno razpravo. Se pravi, da pričakujemo obilo pripomb, predlogov in konkretnih rešitev.

B. Žunec

Kmetijska zadruga, Prekmurec, Gornji Lakoš objavlja

razprodajo

osnovnih sredstev in drobnega inventarja.

Razprodaja bo 14. septembra 1981 ob 9. uri dopoldne na sedežu zadruge v Gornjem Lakošu št. 55. Kupljene predmete je potrebno plačati takoj ob dražbi.

Delovna skupnost uprave za družbene prihodke občine Ljutomer

OBJAVLJA

1. dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

REFERENTA ZA PROMETNE DAVKE IN PRISPEVKE

Pogoj: Višja šola ekonomske, pravne ali upravne smeri in 2 leti delovnih izkušenj s 70-dnevno poskusno dobo;

2. dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

DAVČNEGA IZVRŠITELJA

Pogoj: poklicna administrativna šola ali druga poklicna šola in 1 leto delovnih izkušenj s 30-dnevno poizkusno dobo;

3. dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

PISARNIŠKE DELAVKE ZA ADMINISTRATIVNA IN STROJEPISNA OPRAVILA

Pogoj: poklicna administrativna šola in 1 leto delovnih izkušenj s 30-dnevno poskusno dobo.

Kandidati naj pošljejo pisemne prijave kolkovane z upravno takso 4 din in priloženim življenjepisom ter dokazili o strokovni izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v roku 30 dni po preteku objave.

Lesnina
TOZD MIZARSTVO
Ljutomer, Prešernova 31

Po sklepu delavskega sveta TOZD razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo:

— silosa za lesne odpadke in žagovine,

izklicna cena 50.000,00 din in

— tovornega avtomobila
IMV-Combi,

nosilnost 1 tona, jakost 61 KS, letnik izdelave 1977; karamboliran, izklicna cena 45.329,10

Javna licitacija bo v petek, 18. 9. 1981 ob 10. uri, na dvorišču TOZD Mizarstvo Ljutomer, Prešernova 31.

Osnovna sredstva si lahko zainteresenti ogledajo uro pred licitacijo.

Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % izklicnega zneska v gotovini pri blagajni TOZD.

Prednost pri nakupu imajo družbeno-pravne osebe. Vse obveznosti iz sklenjene kupoprodajne pogodbe nosi kupec.

BLAGOVNO-EKONOMSKI ŠOLSKI CENTER
Murska Sobota, Titova 4

Obvešča kandidate,

da se v šolskem letu 1981/82 lahko vpišejo za izobraževanje ob delu v

trgovinski VIP — smer trgovinski poslovodja — 1. razred
trgovinski vip — smer komercialni tehnik
poslovno finančni VIP — smer ekonomski tehnik
— 1. in 3. razred

Prijave sprejema tajništvo centra. Rok za prijave 19. 9. 1981. Pričetek pouka 22. 9. ob 16. uri.

BLAGOVNO-EKONOMSKI ŠOLSKI CENTER
Murska Sobota, Titova 4

razpisuje

dela in naloge

kurjača

za čas od 15. 10. 1981 — 15. 4. 1982

Pogoj: opravljen izpit za kurjača.

Prijave sprejema tajništvo centra.

INA NAFTA LENDA
Razpisna komisija pri delavskem svetu
TOZD Strojne delavnice

RAZPISUJE

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti, družbenim dogovorom o temeljnih kadrovske politike v občini Lendava in sprejetim sklepom delavskega sveta TOZD prosta dela in delovne naloge

1. OBRATOVODJE PROIZVODNJE
2. OBRATOVODJE VZDRŽEVANJA
3. VODJE TEHNIČNE PRIPRAVE DELA
4. VODJE TEHNIČNO-PREVENTIVNE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višješolsko izobrazbo strojne smeri — za kandidate v točki 1 in 3, ter strojne ali druge tehnične smeri — v točki 2 in 4
- da imajo najmanj 3 leta ustrezne prakse na podobnih delovnih opravilih
- da imajo dokazane organizacijske sposobnosti in smisel za delo z ljudmi
- da so moralno in politično neoporečni in se aktivno zavzemajo za razvoj samoupravljanja

Kandidati bodo imenovani za dobo 4 let.

Pisemne ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA Nafta Lendava, Rudarska c. 1 — z oznako „za razpisno komisijo“, 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku objave.

Vsebina 8. številke Delegatskega vestnika

- Z gospodarjenjem v prvi polovici letošnjega leta ne moremo biti zadovoljni
- Ali bo odlok osnažil in ozaljšal naša naselja?
- Obrazložitev odloka o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov in zaključnega računa prispevkov za starostno zavarovanje kmetov v občini Murska Sobota za leto 1980

Predsednica zbora združenega dela in predsednik zbora krajevnih skupnosti občine Murska Sobota

SKLICUJETA

47. sejo Zbora združenega dela in
43. sejo Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Murska Sobota

Seja bo v

petek, 25. septembra 1981 ob 8. uri
v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobota

Za sejo predlagata naslednji začasni
dnevni red:

1. Izvolitev verifikacijskih komisij
2. Poročilo verifikacijskih komisij
3. Potrditev zapisa 42. seje Zbora krajevnih skupnosti, z dne 18. junija 1981 in 46. seje Zbora združenega dela, z dne 16. julija 1981
4. Informacija o gospodarskih gibanjih v 1. polletju 1981 in uresničevanju resolucije v občini Murska Sobota za leto 1981
5. Uresničevanje kmetijske politike
6. Poročilo o delu Skupščine Skupnosti pomurskih občin v preteklem mandatnem obdobju
7. Poročilo o delu delegatov iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFRJ za leto 1980
8. Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravnih interesnih skupnosti (otroško varstvo, vzgoja in izobraževanje, raziskovalna dejavnost, zdravstveno varstvo)
9. Periodični delovni načrt zborov občinske skupščine za IV. trimesečje 1981
10. Razdelitev sredstev za financiranje programov manj razvitih krajevnih skupnosti v letu 1981
11. Osnutek odloka o javni snagi in videzu naselij v občini Murska Sobota
12. Predlog dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda in
Osnutek odloka o spremembah odloka o odškodnini zaradi

spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča in gozdnega zemljišča v občini Murska Sobota

13. Osnutek odloka o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov ter zaključnega računa starostnega zavarovanja kmetov
14. Volitve in imenovanja
15. Delo zborov Skupščine SR Slovenije
16. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja
17. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

Gradivo za obravnavo 4. in 11. točke dnevnega reda je objavljeno v Delegatskem vestniku št. 8, z dne 10. september 1981.

Gradivo za obravnavo 3., 6., 7., 8., 9., 10., 12. in 14. točke dnevnega reda smo posredovali vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij.

Pod 5. točko bodo zbori obravnavali republiško gradivo, ki bo objavljeno v Poročevalcu.

Gradivo za obravnavo 13. točke je posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, informacija o stanju in problematiki s področja, ki ga obravnava ta osnutek odloka, pa je objavljena v Delegatskem vestniku št. 8, z dne 10. september 1981.

Informacija k 15. in 16. točki dnevnega reda bo podana na seji zborov.

določbe 8. točke 3. člena, 4. točke 8. člena, 1., 2. točke 9. člena in 11. člena odloka o javnem miru in redu mesta Murska Sobota (Ur. objave, št. 29/79) in 26., 40., 45. in 46. člena odloka o ukrepih za zdravo okolje ljudi v občini Murska Sobota.

78. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Obrazložitev:

Pravna podlaga za izdajo Odloka o javni snagi in videzu naselij v občini M. Sobota je podana v 165. členu statuta občine M. Sobota, ki določa, da zbori skupščine občine sprejemajo odloke, ki se nanašajo na temeljna vprašanja, med drugim tudi komunalnega gospodarstva. Prav tako je pravna podlaga podana v zakonu o ravnanju z odpadki, v zakonu o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin in v zakonu o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena.

Dosedaj je to področje urejeval občinski odlok o zunanjem videzu in komunalni ureditvi mesta M. Sobota iz leta 1965 in posamezne določbe odloka o ukrepih za zdravo okolje ljudi v občini M. Sobota in odloka o javnem redu in miru. Z novim odlokom je potrebno konkretizirati izhodišča in rešitve na področju komunalnega gospodarstva in doslednejše upoštevati nove družbenoekonomske odnose, ki so opredeljeni s posameznimi sistemskimi zakoni.

Osnutek odloka je razdeljen na šest poglavij, pri čemer največ sprememb in novosti glede na odlok iz leta 1965 prinaša poglavje javne snage, kjer je na novo opredeljeno urejevanje in vzdrževanje zelenih površin.

V splošnih določbah je opredeljen namen odloka, ki je v določiti načina in ukrepov za varstvo in vzdrževanje snage in zagotovitev primerne videza mesta in drugih naselij v občini. Posebno je poudarjena dolžnost delovnih ljudi in krajanov, ki so dolžni skrbeti za varstvo in vzdrževanje javne snage in videza naselij, kot tudi opredelitev, kaj se šteje za javno površino in kdo je upravljalca zgradb in drugih objektov.

V poglavju javna snaga je določen minimalen način vzdrževanja javne snage, ki je v kazenskih določbah ustrezno sankcioniran. Na novo je določena dolžnost upravljalcev nezazidanih zemljišč glede vzdrževanja in čiščenja.

Pooblaščen organizacija za odvoz smeti in odpadkov je po odloku pristojna, da za vsakega uporabnika določi velikost posode za odlaganje smeti. Določeno je, da vsaka individualna stanovanjska hiša mora imeti najmanj en smetnjak, po potrebi pa tudi več smetnjakov. Smetnjake nabavlja, popravlja, zame-

njuje in razkužuje uporabnik stanovanja oz. upravljalca zgradbe. Za odvažanje večjih kosovnih odpadkov je praviloma določen dvojni termin odvoza, ki ga mora pooblaščen organizacija objaviti v javnem glasilu. Prav tako so določeni pogoji za odvažanje vnetljivih snovi, olj, fenolov in podobnih snovi, ki se morajo odvažati ločeno od ostalih odpadkov. Na področjih, kjer je obvezen odvoz smeti, morajo upravljalci poslovnih prostorov namestiti koše za smeti.

Javne površine smo v osnutku odloka razdelili v stalno odprte poslovne površine (železniške postaje, avtobusne postaje), ki jih morajo redno čistiti upravljalci teh površin in v javne površine, za katere ni mogoče ugotoviti upravljalca in jih čisti pooblaščen organizacija. Določitev obsega čiščenja pločnikov in zelenic v ožjem centru mesta M. Sobota je prepuščeno krajevnim skupnostim. Za tako rešitev smo se odločili iz razloga, ker imamo posamezne predele v ožjem delu mesta M. Sobota, ki jih nihče ne čisti.

Osnovno načelo glede odvoza smeti in odpadkov je, da z območja, kjer je obvezen odvoz smeti, lahko odvažajo le pooblaščen organizacija, ki skrbi tudi za javno odlagališče, po sprejetem in objavljenem vrstnem redu. V osnutku je določeno najmanj enkrat tedensko pobiranje smeti in odpadkov. Osnutek odloka je ohranil še nadalje dosednji način določanja cene za odvoz smeti in odpadkov (uporabna tlorisna površina stanovanja za gospodinjstva, količina smeti pri odvozu s kontejnerji).

V tretjem poglavju je podana razdelitev zelenih površin v zelene površine, ki so javnega pomena in z njimi gospodari pooblaščen organizacija združenega dela na podlagi sprejetega programa in v zelene površine, ki so družbena lastnina, niso pa javnega pomena in jih vzdržujejo upravljalci zgradb. Novost v odloku so tudi posamezne določbe, ki se nanašajo na dolžnosti izvajalcev gradbenih del pri odstranjevanju rodovitne zemlje. Ostale določbe v tem poglavju se nanašajo na vzdrževanje zunanjih delov zgradb, napisov, reklam, osvetlitev izločb in na plakatiranje. Glede plakatiranja je določeno, da je dovoljeno le na krajih, ki jih na svojem območju določijo krajevske skupnosti.

Osnova za določitev kazni je podana v 9. členu zakona o prekrških, ki določa posamezne vrste kazni, in sicer:

- za posameznika od 20.— do 5.000.— din,
- za pravno osebo in za posameznika, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti od 100.— do 30.000.— din,
- za odgovorno osebo pravne osebe od 20.— do 3.000.— din.

Višina denarnih kazni v odloku izraža težnjo po zaostritvi kazni za posamezne storjene prekrške.

13. TOČKA

— Obrazložitev odloka o potrditvi

zaključnega računa davkov in prispevkov občanov in zaključnega računa prispevkov za starostno zavarovanje kmetov v občini Murska Sobota za leto 1980

V skladu z določili 21. člena Pravilnika o knjiženju davkov občanov je občinska uprava za družbene prihodke dolžna po preteku vsakega leta sestaviti letni zaključni račun. V letnem zaključnem računu se mora stanje analitičnih računov davčnih zavezancev v pomožni knjigi ujemati s stanjem njihovih sintetičnih računov v glavni knjigi, prav tako pa mora biti doseženo ravnoesje med razredi. Letni davčni zaključni račun obsega bruto bilanco, bilanco, pregled skupno doseženega prometa, pregled dolgov in preplačil zavezancev.

Komisija za pregled davčnega zaključnega računa za leto 1980, ki jo je imenoval Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota je svoje delo opravila v dneh od 3. do 12. 6. 1981. Pomembnejše ugotovitve komisije so:

1. Celotna obremenitev za leto 1980 je v primerjavi z letom 1979 porasla za 12 % in je znašala 97.748.213,05 din. Ob koncu leta je bila izterjava 92,1 %. Glavne značilnosti porasta oziroma zmanjšanja so naslednje:

— zvišanje obremenitev pri davkih znaša 13,5 % s tem, da najvišje obremenitve 73,8 % prikazujejo davki na dediščine in

darila. Pri davkih iz obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti je zvišanje 52 %, vzrok temu pa je močan porast dohodka. Obremenitve pri davkih iz kmetijstva so se znižale za 16,1 %, kar pa je posledica odpisov tega davka zaradi škode, prizadejane po toči;

— tudi pri obremenitvi prometnega davka je prikazano znižanje za 2,5 %. Glavno znižanje je nastalo pri temeljnem prometnem davku odmotornih vozil (za 18,7 %), kar pa je povzročila sprememba v strukturi nabavljenih motornih vozil (zmanjšana nabava uvoženih in dražjih avtomobilov);

— zvišanje na prispevkih in drugih obveznostih je prikazano v višini 30,5 %. Vzrok takemu povišanju so močno porastli dohodki in osebni dohodki obrtnikov ter pri njih zaposlenih delavcev in večji obseg poslovanja.

2. Odstotek plačila davkov, prometnega davka in prispevkov je v približnem razmerju s porastom oziroma padcem predpisa posameznih obremenitev.

3. Zaključni račun prispevkov za starostno zavarovanje kmetov izkazuje 26.382.554,15 din obveznosti vseh zavezancev. Te obveznosti so se v primerjavi z letom 1979 povečale za 14 %.

4. TOČKA**Informacija o gospodarskih gibanjih v prvem polletju in uresničevanju resolucije v občini Murska Sobota za leto 1981****1. Osnovne značilnosti gospodarskih gibanj v prvem polletju 1981**

Po periodičnih obračunih organizacij združenega dela iz gospodarstva se je v občini v prvem polletju letošnjega leta povečal celotni prihodek za 41 %, porabljena sredstva za 46 %, amortizacija po minimalni stopnji 38 %, doseženi dohodek 28 %, in čisti dohodek za 19 % v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Porabljena sredstva so naraščala za 5 indeksnih točk hitreje od rasti celotnega prihodka, v strukturi pa so najbolj porasli stroški za surovine in material za 64 % ter za energijo 77 %.

Zaradi tako hitre rasti porabljenih sredstev se je ekonomičnost poslovanja v gospodarskih organizacijah poslabšala za 3 %.

V strukturi čistega dohodka se je povečal delež za osebne dohodke za 1,1 % ter sredstva za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela za 2,2 %.

V prvem polletju letos je bila ustvarjena akumulacija v višini 445.674.000 din ali za 32 % več kot lani. Pri tem je 21 OZD v občini obračunalo amortizacijo nad minimalno stopnjo v skupni vrednosti 63.646.000 din (povečanje za 49 %). Najbolj so porasla sredstva akumulacije v kmetijstvu, gozdarstvu in industriji, v gradbeništvu pa so za 21 % nižja kot v prvem polletju lani.

Na koncu polletja so OZD izkazale skupne zaloge v višini 2.721 milijonov din od tega odpade 41,3 % na zaloge surovin in materiala, 30,6 % na zaloge nedokončane proizvodnje, 10,5 % je zalog gotovih proizvodov in 17,6 % zalog blaga. Zaloge so porasle za 74 % pri tem pa so se najbolj povečale zaloge nedokončane proizvodnje za 11 %.

Po periodičnih obračunih izkazuje izgubo 5 gospodarskih organizacij v višini 38.809.000 din. Izguba se je v primerjavi z lanskim prvim polletjem zmanjšala za 35 %. Skoraj celotna

izguba odpade na Mesno industrijo, katere vsi TOZD-i so polletje zaključili z negativnim poslovnim rezultatom, izgubo pa beleži še FAZAN Beltinci v vrednosti 27.000 din.

Kljub izboljšanju pogojev gospodarjenja se v Mesni industriji še vedno srečujejo z nekaterimi že znanimi problemi kot so nesorazmerje med cenami živine, mesa in izdelkov, slaba izkoriščenost kapacitet, neugodna struktura in asortiman izdelkov, visoke obveznosti za odplačevanje kreditov in obresti idr. Izguba v FAZANU je minimalna in sezonskega značaja.

Vrednost izvoza v gospodarstvu občine je v prvem polletju dosegla 625 milijonov din in se je povečala za 50 %. Uvoženo je bilo blago v vrednosti 215 milijonov din ali za 89 % več kot v enakem obdobju lani.

Industrijska proizvodnja narašča po stopnji 7 %. Nadpovprečno rast dosegajo nekovinska, kovinska, tekstilna in grafična industrija, zmanjšanje proizvodnje pa je prisotno v industriji gradbenega materiala in lesni industriji.

Kmetijska proizvodnja bo glede na opravljeno jesensko in spomladansko setev ter ugodne vremenske razmere predvidoma dosegla načrtovano 4 % rast.

Po podatkih statistike je bilo v prvih šestih mesecih letošnjega leta v občini povprečno 17.390 zaposlenih, od tega 14.454 v gospodarstvu in 2.936 delavcev v negospodarstvu. Število zaposlenih se je povečalo za 2,1 %, enaka rast je bila dosežena v gospodarstvu, v negospodarstvu pa 1,9 %. Od 1. 1. 1981 do 31. 6. 1981 se je v občini na novo zaposlilo 121 delavcev oz. povečala zaposlenost za 0,7 %. Na skupnosti za zaposlovanje je prijavljenih 667 iskalcev zaposlitve, od tega 238 išče zaposlitev prvič. Več kot 50 % nezaposlenih je starih pod 26 let.

— 2. Investicije

V skladu s sprejetimi ukrepi o omejevanju investicij v letu 1981 se je v občini Murska Sobota pristopilo k podrobni analizi investicij v teku z namenom, da se ugotovi usklajenost investicij s sprejetimi kriteriji, zagotovitev sredstev in prekoračitve. Na osnovi teh podatkov bi se sprejele odločitve o ustavitvi posameznih investicij, zmanjšanju obsega del oz. preložitvi investicije na kasnejše obdobje.

Iz podatkov, ki so jih posredovale OZD izhaja, da imamo v občini s področja gospodarstva v teku 23 investicij v skupni predračunski vrednosti 827 milijonov dinarjev in ugotovljenih prekoračitev v višini 121 milijonov, kar predstavlja 17,7 % družbenega proizvoda planiranega za leto 1981. V strukturi predračunske vrednosti so gradbena dela v višini 430 milijonov din, oprema 343 milijonov din in ostalo v višini 54 milijonov din. Skupna vrednost investicij v občini se financira 58 % iz kreditnih sredstev, 15 % s sovlaganji in 27 % iz lastnih sredstev. V 7 organizacijah se investicija financira v celoti iz lastnih sredstev, v 2 je zagotovljeno 50 % lastnih sredstev, v 4 OZD od 30—50 % lastnih sredstev, v ostalih pa pod 30 % lastnih sredstev. Od investicij v teku je 8 investicij realiziranih nad 80 %, 5 nad 50 %, 2 nad 30 % ostale pa pod 30 %. Vse ugotovljene prekoračitve so pokrite delno iz lastnih sredstev, delno pa iz ostalih virov.

Po namenu odpade 65 % predračunske vrednosti vseh investicij na investicije v kmetijstvo, 22 na gradbeništvo, 7 % na

industrijo, 2 % na komunalno dejavnost, 4 % investicij pa na ostale dejavnosti.

Predračunska vrednost 4 investicij v teku v negospodarstvu znaša 93 milijonov din, od tega za gradbene objekte 77 milijonov dinarjev, opremo 5 milijonov dinarjev in ostalo 10 milijonov dinarjev. Predvideni viri financiranja so 59 % kreditna sredstva, 20 % sovlaganja in 21 % lastna sredstva. Dosedanje ugotovljene prekoračitve znašajo 10,5 milijonov dinarjev.

Po podatkih SDK je ugotovljeno, da so v letošnjem prvem polletju OZD iz gospodarstva v občini vložile v investicije 290 milijonov dinarjev, kar je 20 % manj kot v enakem obdobju lani. V SR Sloveniji pa so se investicije v istem obdobju povečale za 5 %.

V mesecu avgustu so bile na novo prijavljene investicije v gospodarstvo v skupni vrednosti 288.431.000 din. Od tega odpade na izgradnjo hotela v Moravskih toplicah 284 milijonov dinarjev, ostala sredstva pa bodo namenjena za adaptacijo trgovskega lokala in osnovne šole v G. Petrovcih.

V teku so priprave za izvedbo investicije proizvodnega obrata Iskre v Murski Soboti, katere predračunska vrednost znaša 383 milijonov dinarjev.

Intenzivne priprave so tudi za izgradnjo bolnice v Rakičanu v predračunski vrednosti 460 milijonov dinarjev. Republiška komisija o oceni investicije bo o izgradnji bolnice odločala na seji 15. 9. 1981.

— 3. Izvajanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981

Po podatkih SDK je gospodarstvo občine v prvem polletju 1981 v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta povečalo

dohodek za 28 %, maso sredstev za osebne dohodke pa za 29 %. V skladu z določili dogovora bi glede na nižjo rast dohodka od

in podobno) morajo biti redno vzdrževani tako, da ne kvarijo videza naselja in okolice.

54. člen

Redno vzdrževanje zunanjih delov zgradb obsega zlasti:

1. popravilo in obnovo pročelij,
2. popravilo strešnih žlebov z odtočnimi cevmi, popravilo snegobranov in prekritje strehe ter podobno.

c) Napisi in reklame

55. člen

Ime, ki ga mora imeti organizacija združenega dela oziroma samostojni obrtnik (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) po predpisih na svojem poslovnem prostoru (v nadaljnjem besedilu: napis), mora biti praviloma na pritličnem delu pročelja zgradbe, v kateri je poslovni prostor.

56. člen

Napisi na poslovnih prostorih v ožjem mestnem območju morajo biti praviloma v svetlobni izvedbi (svetlobni napisi).

Ožje mestno območje določijo krajevne skupnosti.

Določba prvega odstavka tega člena ne velja za poslovne prostore v dvorišnih zgradbah.

57. člen

Zaradi javnega ponujanja ali priporočanja dejavnosti, proizvodov in storitev, se lahko na zgradbah ali drugih primernih objektih ter površinah nameščajo oziroma postavljajo stalni ali občasni reklamni elementi, po predhodnem soglasju upravljalca zgradbe (v nadaljnjem besedilu: reklame)

58. člen

Napisi in reklame morajo biti tehnično in estetsko dovršeni, urejeni pa morajo biti tako, da ne motijo varnosti prometa.

Zavezanec je dolžan napis oziroma reklamo redno vzdrževati, okvaro pa popraviti brž, ko je mogoče.

V kolikor zavezanec redno ne vzdržuje napisov in reklam, jih je dolžan odstraniti, če ne, jih na njegove stroške odstrani pooblaščen organizacija.

Za namestitev svetlobnega napisa oziroma reklame si mora zavezanec pridobiti soglasje pri občinskem upravnem organu, ki je pristojen za urbanizem.

d) Osvetlitev izlozb

61. člen

Osvetlitev izlozb mora biti usklajena z določili jugoslovanskega standarda.

Odstopanje od predpisane osvetlitve je dovoljeno samo začasno, kadar se s tem želi doseči poseben aranžerski učinek.

62. člen

Izložbe morajo biti razsvetljene v skladu s sodobno tehniko. Pri ureditvi razsvetljave izlozb je treba upoštevati zlasti naslednje:

- osvetljenost izlozb mora biti bistveno večja od osvetljenosti cestišča in okolice;
- razsvetljava se ne sme bleščati, zato morajo biti svetlobni viri praviloma zaslonjeni (indirektna svetloba);
- uporabiti je potrebno takšne vire svetlobe, ki ustrezajo in razsvetljujejo razstavljeno blago, zlasti kar zadeva barvo.

63. člen

Svetlobni napisi in svetlobne reklame ter izložbe morajo biti osvetljene od mraka do 23. ure, v zimskem času pa tudi od 5. do 7. ure.

e) Plakatiranje

64. člen

Nameščanje lepakov, oglasov in podaobnih objav (v nadaljnjem besedilu: plakatiranje) je dovoljeno le na krajih, ki jih v ta namen na svojem območju določijo krajevne skupnosti.

Mesta za plakatiranje morajo biti urejena tako, da ne motijo prometa in ne kvarijo videza okolja.

65. člen

V mestu Murska Sobota skrbi za plakatiranje, nameščanje in snemanje transparentov pooblaščen komunalna organizacija združenega dela.

Izven mesta Murska Sobota so za nameščanje in odstranjevanje lepakov, oglasov in podobnih objav pristojne krajevne skupnosti oziroma organizacije, ki jih krajevne skupnosti za to pooblastijo.

Lepake, oglase in podobne objave, ki so iz kakršnegakoli razloga neprimerni, ki kazijo zunanji videz kraja ali več nimajo svojega namena, mora pooblaščen organizacija takoj odstraniti.

66. člen

Organi družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitične organizacije lahko plakatirajo tudi na mestih, ki niso za to določena, vendar le v primerih, ko se obračajo na javnost v okviru izvrševanja svojih nalog.

67. člen

Javne površine, okolice zgradb in dvorišča ter druge objekte kot so vodnjaki, ograje, žive meje, spomeniki in podobno, morajo upravljalci redno vzdrževati tako, da se doseže in ohrani primeren videz naselij.

68. člen

Na območju občine je prepovedano postavljanje vozil, prikolic, šotorov in podobnih objektov z namenom, da bi v njih kdo stalno ali začasno prebival. Prepovedano je tudi stalno ali začasno prebivanje v takih objektih.

Določba prvega odstavka tega člena ne velja za turistično taborenje in taborenje, ki ga z vzgojnim namenom organizirajo družbene organizacije in društva in ne za prebivanje oseb, ki sodelujejo pri potujočih prireditvah (cirkuške in artistične predstave in podobno), če so objekti postavljeni na površinah, ki so določene v te namene.

IV. NADZORSTVO

69. člen

Nadzorstvo nad izvrševanjem tega odloka in predpisov izdanih na njegovi podlagi opravlja pristojna inšpekcijska služba, pooblaščen čuvaji reda in čistoče ter milice, vsak v okviru svojega delovnega področja. Nadzorstvo nad izvrševanjem tega odloka in predpisov izdanih na njegovi podlagi opravljajo tudi pooblaščen delavci organizacije, ki opravlja to dejavnost.

70. člen

Če pristojni inšpektor pri nadzorstvu ugotovi, da odlok ali na njegovi podlagi izdan akt ni bil uporabljen, ali ni bil pravilno uporabljen, odredi z odločbo, da je treba ugotovljeno nepravilnost odpraviti.

V. KAZENSKE DOLOČBE

71. člen

Z denarno kaznijo od 2.000.— do 20.000.— dinarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti v nasprotju z določili: 7. člena, 1. točke 10. člena, 22. člena, 1. odstavka 37. člena in 38. člena.

Z denarno kaznijo od 300.— do 3.000.— dinarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

72. člen

Z denarno kaznijo od 1.000.— do 10.— dinarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti v nasprotju z določili:

1. in 2. odstavka 5. člena, 6. člena, 2. do 7. točke 10. člena, 12. člena, 1., 2. in 3. odstavka 13. člena, 1. odstavka 16. člena, 2. odstavka 25. člena, 1. in 5. odstavka 27. člena, 1. odstavka 28. člena, 29. člena, 1. in 2. odstavka 39. člena, 1. in 2. odstavka 49. člena, 53. člena, 1. odstavka 64. člena in 68. člena.

Z denarno kaznijo od 200.— do 2.000.— dinarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka

Z denarno kaznijo od 200.— do 2.000.— dinarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

73. člen

Z denarno kaznijo 500.— dinarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, če ravna v nasprotju z določili 2. odstavka 26., 1. odstavka 30. in 55. člena.

Z denarno kaznijo do 500.— dinarjev se kaznuje tudi fizična oseba, če ravna v nasprotju z določili: 12. člena, 22. člena, 1. odstavka 28. člena, 1. odstavka 31. člena, 37. člena, 1., 2. in 3. odstavka 39. člena, 53. člena in 68. člena.

74. člen

Z denarno kaznijo do 200.— dinarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, če ravna v nasprotju z določili: 1. in 2. odstavka 5. člena, 6. člena, 7. člena, 9. člena, 1. odstavka 16. člena, 2. odstavka 26. člena, 1. odstavka 30. člena, 52. člena in 1. odstavka 64. člena.

75. člen

Za prekrške iz 73. in 74. člena tega odloka lahko izterjajo kazen delavci milice, pristojni inšpektorji in pooblaščen čuvaji reda in čistoče takoj na mestu, kjer je bil prekršek storjen.

O plačani denarni kazni se izda potrdilo. Če storilec prekrška denarne kazni ne plača, mu izda uradna oseba plačilni nalog.

VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

76. člen

Navodilo za izvajanje tega odloka izdaja komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

77. člen

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o zunanjem videzu in komunalni ureditvi mesta Murska Sobota (Ur. objave, št. 7/65),

30 % morala sredstva za osebne dohodke, pri 28 % povečanju dohodka v globalu zaostajati za 4 % oziroma bi se lahko povečala za 26,88 %. Povprečni osebni dohodek je v prvih šestih mesecih v gospodarstvu občine znašal 9.197 din in se je povečal v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta za 29 %. Povprečni osebni dohodki so se hitreje povečali v industriji 34 %, kmetijstvu 40 %, vodnem gospodarstvu 34 % ter gostinstvu in turizmu za 34 %. Počasneje pa so se povečali povprečni osebni dohodki v gradbeništvu 16 %, prometu in zvezah 24 %, trgovini 24 %, obrti in osebnih storitvah 19 %, stanovanjsko-komunalni dejavnosti 17 % ter finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah 23 %.

Od skupno 77 organizacij in delovnih skupnosti s področja gospodarstva je 32 ali 41,56 % povečalo maso sredstev za osebne dohodke hitreje kot dopušča dogovor. Od skupnega števila prekoračiteljev jih je 21 povečalo maso sredstev za osebne dohodke za več kot 40 %, kar je v dogovoru določeno kot zgornja meja povečanja osebnih dohodkov pri rasti dohodka za več kot 50 %. V 18 organizacijah združenega dela je v prvem polletju porasel dohodek za manj kot 20 % v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Večina teh organizacij je povečala maso osebnih dohodkov hitreje kot dohodek vendar niso kršitelji, ker dogovor dopušča možnost rasti osebnih dohodkov v takih organizacijah do 20 %.

— 4. Skupna in splošna poraba

Celotni prihodki vseh samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini so zaradi prenešenih obveznosti iz republiških SIS večji za 38 % v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta, brez prenešenih obveznosti pa so prihodki večji za 31 % oz. za dejavnost 27 %.

Celotna sredstva skupne porabe (izdatki) so porasli za 40 % oz. sredstva za dejavnost 46 %, brez prenešenih novih obveznosti pa 28 % oz. za dejavnost 33 %.

V okviru sredstev za dejavnost so močno porasli odhodki v skupnosti otroškega varstva, izobraževalni skupnosti, zdravstveni skupnosti in skupnosti socialnega skrbstva.

Zdravstvena skupnost je v prvem polletju izkazala izgubo v višini 26.126.946 din. Posebna komisija sestavljena iz predsta-

V negospodarstvu povprečni osebni dohodek v občini v prvih šestih mesecih letošnjega leta znaša 11.423 din in se je povečal za 28 % v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta. Hitreje so se povečali povprečni osebni dohodki v zdravstvu in socialnem varstvu 34 %, počasneje pa v izobraževanju, kulturi in informacijah 21 % ter družbenopolitični skupnosti, SIS, družbenopolitičnih organizacijah 26 %. Od skupno 56 organizacij družbenih dejavnosti je v nasprotju z določili dogovora povečalo osebne dohodke 12 organizacij. V teh organizacijah so povečali maso sredstev za osebne dohodke oziroma povprečne osebne dohodke hitreje kot so porasli osebni dohodki v gospodarstvu občine.

Glede na rast osebnih dohodkov gospodarstvu bi izvajalske organizacije združenega dela s področja negospodarstva lahko povečale osebne dohodke za 29 %, delovne skupnosti SIS, družbenopolitične skupnosti in ostale organizacije negospodarstva pa za 10 % počasneje od rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu oz. za 26,1 %.

Od vseh organizacij s področja gospodarstva in negospodarstva, ki so izplačale osebne dohodke v nasprotju z določili dogovora se je zahtevala pismena obrazložitev na podlagi katere se bodo ugotovili kršitelji dogovora in sklepalo o nadaljnjih ukrepih.

vnikov izvršnega sveta, zdravstvene skupnosti in Pomurskega zdravstvenega centra ugotavlja vzroke izgube in pripravlja predloge za odpravo pomanjkljivosti, ki so vplivale na nastalo izgubo.

V mesecu septembru se bo pričel postopek za usklajevanje skupne porabe z doseženo rastjo dohodka in določili resolucije.

V posameznih samoupravnih interesnih skupnostih je priliv sredstev manjši od planiranega za letošnje leto, tako bo prišlo do krčenja programov, predvsem pri cestnokomunalni skupnosti.

Prihodki za splošno porabo so porasli za 30 %, dočim so odhodki večji le za 20 %.

— 5. Uresničevanje resolucije občine v letu 1981

Z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Murska Sobota v letu 1981 so načrtovane naslednje rasti gospodarskih gibanj: družbeni proizvod 4 %, dohodek 3,9 %, industrijska proizvodnja 4 %, kmetijska proizvodnja 4 %, izvoz 8 %, uvoz 1 %, zaposlovanje 2,5 % in produktivnost 1,5 %. Določeno je tudi, da bodo sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb rasla 10 % počasneje in sredstva za splošne potrebe v občini 30 % počasneje od rasti dohodka v gospodarstvu občine; sredstva za osebne dohodke pa v skladu z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu

1981 — v globalu okoli 5 % počasneje od rasti dohodka. V letu 1981 naj bi bila dosežena nižja rast cen in življenjskih stroškov kot je bila v letu 1980.

Na osnovi doseženih nominalnih gibanj in rasti cen ocenjujemo, da so v prvem polletju prisotna naslednja realna gibanja: rast industrijske proizvodnje 7 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 10 %, zaposlenost 2,1 % in produktivnosti v industriji okoli 4 %. Glede na zelo močan porast cen pa še ocenjuje padec realnega družbenega proizvoda, realnih osebnih dohodkov in produktivnosti dela gospodarstva kot celote.

— 6. Izvajanje stališč zbora združenega dela

Na podlagi ocene gibanj v gospodarstvu, skupni in splošni porabi za prvo polletje 1981 je zbor združenega dela Skupščine občine Murska Sobota na seji dne 16. 7. 1981 sprejel stališča, ki so bila posredovana vsem organizacijam združenega dela v občini z zahtevo, da v skladu s sprejetimi stališči pošljejo kratko poročilo o izvedenih ukrepih v svoji organizaciji.

Poročila je poslalo le 16 organizacij s področja gospodarstva in 7 organizacij s področja negospodarstva oz. 17 % vseh organizacij v občini.

Iz poročil izhaja, da so organizacije združenega dela analizirale polletne poslovne rezultate in izvajanje letnih planov,

sprejele ukrepe varčevanja, izboljšanja delovne discipline, večjo izkoriščenost delovnega časa, zmanjšanje nadurnega in pogodbenege dela ter proučile investicije v teku.

Vsa poročila so splošna, brez konkretnih števil in drugih pokazateljev iz katerih bi bili razvidni določeni pozitivni premiki.

Glede na sprejeta stališča je Izvršni svet podrobno analiziral investicije v teku, gibanje osebnih dohodkov in cen. Tekoče je tudi spremljal izvajanje stališč po poročilih, ki so jih pošiljale OZD.

— 7. Ugotovitve in stališča Izvršnega sveta SO Murska Sobota

Na podlagi doseženih gospodarskih gibanj v prvem polletju je Izvršni svet skupščine občine na seji dne 1. 9. 1981 ugotovil, da je v gospodarstvu občine prisotna ugodna rast industrijske in kmetijske proizvodnje ter izvoza. Pozitivni premik je dosežen tudi pri zmanjševanju izgube v Mesni industriji v primerjavi s prvim polletjem lani.

Poleg pozitivnih premikov pa so prisotna tudi negativna gibanja kot so močno naraščanje porabljenih sredstev, zlasti surovin, materiala in energije, naraščanje zalog in nedokončane proizvodnje, poslabšanje ekonomičnosti in rentabilnosti poslovanja, počasna rast dohodka in čistega dohodka ter sredstev akumulacije, povečanje prispevkov in davkov, močna zadol-

Javno površino mora očistiti oziroma razkužiti povzročitelj prometne nezgode ali drugega podobnega primera. Če zavezanec tega ne stori, mora to opraviti pooblaščen organizacija na stroške povzročitelja.

c) Odvoz smeti in odpadkov

32. člen

Z območja, kjer je določeno obvezno zbiranje in odlaganje smeti in odpadkov, sme odvažati smeti in odpadke samo pooblaščen organizacija. Odvoz se vrši po ustaljenem vrstnem redu, ki ga na predlog pooblaščen organizacije sprejme izvršni odbor komunalne skupnosti občine Murska Sobota.

Razpored odvoda smeti in odpadkov se objavi v javnem glasilu ali na drug običajen način.

33. člen

Smeti in odpadki se odvažajo najmanj enkrat tedensko s posebnimi vozili, ki so tako urejena, da omogočajo brezprašno polnitev in praznjenje. Odpeljejo se samo tiste smeti in odpadki, ki se nahajajo v smetnjakih, v plastičnih in papirnatih vrečkah ali v kontejnerjih.

34. člen

Če smetnjak za smeti in odpadke ni na mestu kot to določa 18. člen tega odloka, ga pooblaščen organizacija ne izprazni.

35. člen

Odvoz smeti in odpadkov od gospodarskih in drugih organizacij, kjer so nameščeni tipski kontejnerji, se opravi po potrebi. Potrebo po odvozu sporoči uporabnik kontejnerja pooblaščen organizaciji.

36. člen

Poleg rednega odvoza smeti in odpadkov mora pooblaščen organizacija nuditi storitve odvoza smeti in odpadkov vsem civilnim in pravnim osebam, če ti imajo potrebo po odvozu in to naročijo pri pooblaščen organizaciji.

d) Odlaganje smeti in odpadkov

37. člen

Smeti in odpadki se smejo odlagati samo na javnih odlagališčih.

Javna odlagališča za odpadke določi občinski upravni organ, ki je pristojen za komunalne zadeve, na predlog upravljalca javnega odlagališča, po predhodnem soglasju pristojnih inšpekcijskih služb in mnenju krajevne skupnosti.

38. člen

Upravljalca mora javno odlagališče za odpadke primerno vzdrževati. Vzdrževanje odlagališča obsega zlasti pravilno in pravočasno izravnavo zemljišča, zasipanje organskih odpadkov, razkuženje ter uničevanje mrčesa in podgan.

39. člen

V mestu Murska Sobota sme izpraznjevati greznice in fekalije pooblaščen organizacija.

Črpanje fekalij iz greznic in odpadnih snovi iz kanalov in njihov prevoz je dovoljen le s pripravami oziroma vozili, ki ustrezajo higiensko tehničnim zahtevkom.

Okolico greznic je potrebno takoj temeljito očistiti in razkužiti.

e) Financiranje javne snage

40. člen

Cena za odvoz smeti in odpadkov iz gospodinjstev se določi po površini uporabne tlorisne površine stanovanja ali poslovnega prostora.

41. člen

Smeti in odpadki, ki se odvažajo v kontejnerjih, se zaračunavajo po količini odpeljanih smeti in odpadkov.

42. člen

Stroške za odvoz smeti in odpadkov so dolžni plačati vsi občani na območju, kjer je organiziran redni odvoz smeti in odpadkov.

Odlaganje smeti in odpadkov na odlagališče, ki jih ne odvažajo pooblaščen organizacija, se plačuje po ceniku pooblaščen organizacije.

43. člen

Uporabniki stanovanjskih in drugih zgradb so dolžni dati pooblaščen organizaciji točne podatke o površini stanovanja oziroma o površini poslovnega prostora in jo obveščati o nastalih spremembah.

44. člen

Sredstva za čiščenje javnih površin, na katerih ni mogoče določiti uporabnika te javne površine in sredstva za vzdrževanje ter zamenjavo košev, smetnjakov in kontejnerjev, ki so na tej površini, zagotavlja krajevna skupnost.

III. VIDEZ NASELJ

a) Vzdrževanje zelenih površin

45. člen

Zelene površine v mestu Murska Sobota delimo v:

1. Zelene površine, ki so javnega pomena.
2. Zelene površine, ki so družbena lastnina, niso pa javnega pomena.

Razdelitev zelenih površin v mestu M. Sobota določijo krajevne skupnosti.

46. člen

Zelene površine, ki so javnega pomena, upravlja in vzdržuje pooblaščen organizacija združenega dela na podlagi letnega programa urejanja in vzdrževanja zelenih površin, ki ga sprejmejo krajevne skupnosti mesta Murska Sobota.

Zelene površine, ki so družbenega pomena, niso pa javne površine, urejajo in vzdržujejo upravljalci zgradb in drugih objektov.

Zelene površine, ki so v lasti občanov, urejajo in vzdržujejo njihovi lastniki, oziroma njihovi uporabniki na lastne stroške.

Upravljalca zelenih površin, ki so družbenega pomena, lahko prenese vzdrževanje na pooblaščen organizacijo s posebno pogodbo.

47. člen

V naseljih, ki se urejajo z urbanističnim redom, se zelene površine urejajo po pogojih lokacijskega oziroma gradbenega dovoljenja.

48. člen

Če je po lokacijskem dovoljenju investitor dolžan urediti zeleno površino, mora pred izdajo gradbenega dovoljenja predložiti tudi projekt ureditve zelene površine.

49. člen

Izvajalec gradbenih del mora ob izkopu gradbene jame najprej na vsem prizadetem območju odstraniti plodno zemljo v celotni debelini, brez primesi nerodovitnega materiala, jo deponirati na primeren kraj, da se ohrani plodnost zemlje, ali pa jo uporabiti za izboljšanje neplodnih zemljišč.

Izvajalec gradbenih del mora med gradnjo zavarovati pred poškodbami dreve, ki je debelejšje od 10 cm, kolikor ni v lokacijskem dovoljenju drugače določeno.

Po končani gradnji investicijskega objekta je izvajalec dolžan v skladu s pogoji v lokacijskem in gradbenem dovoljenju vzpostaviti zemljišče v urejeno stanje, zlasti pa odstraniti nepotrebn material in zatraviti zemljišče ali ga zavarovati na drug primeren način pred odplavljenjem.

Zelene površine, ki ob izdaji uporabnega dovoljenja za investicijski objekt niso urejene, mora investitor urediti v roku, ki se določi v uporabnem dovoljenju in ki ne sme biti daljši od enega leta. Če investitor kljub opominu v naknadnem roku, ki mu ga določi za komunalne zadeve pristojen organ občine zelene površine ne uredi, lahko ta organ odredi, da se uredi zeleno površino na stroške investitorja.

50. člen

Vzdrževanje zelenih površin obsega:

- negovanje in obnavljanje gozdnega in okrasnega drevja, grmovja, cvetličnih nasadov itd.,
- vzdrževanje peš poti, zelenih ograj, klopi in opreme,
- varstvo zelenih površin pred poškodbami in boleznimi.

51. člen

Sredstva za vzdrževanje zelenih površin javnega pomena zagotavljajo pooblaščen organizaciji za vzdrževanje zelenih površin krajevne skupnosti.

Stroški vzdrževanja zelenih površin, ki so družbena lastnina, bremenijo upravljalca zgradbe oziroma drugega objekta, ob katerem je zelena površina.

52. člen

Javne zelenice je potrebno skrbno gojiti, ohranjati in uporabljati v skladu z njihovim namenom.

Zato je prepovedano:

- lomiti dreve in grmovje, trgati cvetje v parkih na zelenicah in cvetličnih gredah, hoditi, parkirati in voziti izven dovoljenih poti;
- poškodovati žive meje ob javnih poteh;
- prevračati ali prestavljati klopi, naprave za igranje otrok in druge naprave na zelenih površinah;
- puščati živali na zelenice in otroška igrišča;
- poškodovati ali zasmetiti zelene površine.

b) Vzdrževanje zgradb in ograj

53. člen

Zunanji del zgradbe in ograje (pročelja, balkoni, vrata, izložbe, okna

ženost in odvisnost gospodarstva od kreditnih sredstev predvsem je velik porast kratkoročnih kreditov za obratna sredstva ter povečanje neplačane realizacije.

Glede na zelo visoko rast cen je bilo pričakovati v gospodarstvu občine večjo rast celotnega prihodka zlasti dohodka.

Dohodek v gospodarstvu občine močneje zaostaja za celotnim prihodkom predvsem zaradi izpada dohodka v gradbeništvu, ki je doseglo za 6 % manjši dohodek v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta in nizke rasti v obrti, stanovanjsko-komunalni dejavnosti, prometu in trgovini. Poleg tega je na rast dohodka vplivalo močno povečanje zalog predvsem nedokončane proizvodnje in povečanje neplačane realizacije.

Ob primerjanju doseženih gibanj v občini z gibanji v pomurski regiji ugotavljamo, da ta zaostajajo pri rasti dohodka za 4 % in pri čistem dohodku za 6 %, v primerjavi s povprečnimi gibanji v SR Sloveniji pa zaostaja rast dohodka gospodarstva občine za 5 % in čistega dohodka za 9 %.

Na osnovi doseženih gibanj in izvajanja dosedanje aktivnosti in gornjih ugotovitev je Izvršni svet SO sprejel naslednja

stališča:

— sprejeta stališča na Zboru združenega dela SO dne 16. 7. 1981 je potrebno še naprej dosledno izvajati v vseh sredinah s konkretnimi ukrepi, ki se naj odrazijo v fizičnih kazalcih;

— v vseh organizacijah, kjer so zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov hitreje porasle od rasti dohodka je potrebno sprejeti ukrepe za zmanjšanje zalog;

— za izboljšanje likvidnosti morajo organizacije združenega dela zmanjšati neplačano realizacijo ter tudi na ta način povečati dohodek;

— Izvršni svet bo podrobneje analiziral poslovanje v gradbeništvu in ugotovil vzroke za zaostajanje rasti dohodka v tej dejavnosti. Prav tako bo analiziral poslovanje v vseh tistih temeljnih organizacijah združenega dela, ki dosegajo počasnejšo rast dohodka od 20 %. V ta namen bodo predstavniki IS in DPO obiskali določene organizacije;

— glede na strukturo investicij v teku je IS mnenja, da v občini ni nobene investicije, ki bi jo bilo treba v tem trenutku zaustaviti.

11. TOČKA

— Osnutek odloka o javni snagi in videzu naselij v občini Murska Sobota

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem odlokom se določajo način in ukrepi za varstvo in vzdrževanje snage na javnih in drugih površinah zaradi zagotavljanja higienskih pogojev za življenje na območju občine Murska Sobota (javna snaga).

S tem odlokom se določajo tudi ukrepi za zagotovitev primerne videza mesta in drugih naselij v občini (videz naselij).

2. člen

Za javne površine in objekte se po tem odloku štejejo:

1. Ulice s pločniki, trgi in ceste, podhodi, mostovi, obrežja vodotokov ter javna kanalizacija;
2. železniške in avtobusne postaje ter postajališča, avtobusne čakalnice, parkirni prostori, tržnice in telefonske govornice;
3. javni parki, javni nasadi, drevoredi in sprehajališča, zelenice, javna kopališča, sejmišča in pokopališča;
4. otroška igrišča, zemljišča za stalne in občasne športne in druge javne prireditve;
5. okolica javnih zaklonišč.

3. člen

Za upravljalce zgradb in drugih objektov se po tem odloku štejejo organizacije in občani, ki imajo pravico uporabe, ki gospodarijo ali so lastniki zgradb in drugih objektov.

4. člen

Za varstvo in vzdrževanje javne snage ter za primeren videz mesta in drugih naselij so že zlasti dolžni skrbeti delovni ljudje in občani, samoupravno organizirani v krajevnih skupnostih ter hišni sveti.

Krajevne skupnosti morajo pri izvrševanju določb tega odloka sodelovati s pristojnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, organizacijami združenega dela in državnimi organi.

Pristojni občinski upravni organi morajo pred odločitvami v zadevah, za katere je s tem odlokom tako določeno, zahtevati mnenje krajevne skupnosti, oziroma pooblaščen organizacije.

II. JAVNA SNAGA

a) Vzdrževanje javne snage

5. člen

Na javne površine je prepovedano:

1. Odmetavati papir in druge odpadke,
2. Zlivati odpadne vode, fekalne odpadke in drugo tekočo nesnago,
3. Odlagati smeti, odpadke, gradbeni material, embalažo, gospodinjske stroje, dotrajana vozila, kurivo (premog, drva) in podobno.

Na javnih površinah je prepovedano prati ali čistiti motorna in druga vozila.

Krajevne skupnosti lahko v izjemnih primerih dovolijo, da se na javne površine začasno odlaga gradbeni material in embalaža.

6. člen

Odvajanje vode iz zgradb in zemljišč na javne površine je prepovedano.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za odvajanje vode v javno kanalizacijo.

7. člen

V javno kanalizacijo je prepovedano odvajati ali odmetavati snovi ali predmete, ki bi lahko poškodovali kanalizacijo oziroma ovirali dela pri njenem vzdrževanju.

8. člen

Pri čiščenju in vzdrževanju javnih površin mora pooblaščen komunalna organizacija odpadke odstraniti.

9. člen

Prepovedano je pisati ali risati po fasadah ali zidovih zgradb, spomenikih, spominskih ploščah, pripravih in napravah na športnih in otroških igriščih, javnih parkih in kopališčih, ograjah, vozilih in drugih predmetih, ki niso za to namenjeni ali te kako drugače naklepno umazati.

10. člen

Izvajalci gradbenih del ob javnih površinah ali na njih so dolžni na svoje stroške:

1. pri obnovi pročelij zgradb zagotoviti varnost mimoidočih in javnih površin,
2. vzdrževati gradbišče v takem stanju, da ne kvari videz okolice in ne povzroča onesnaženja javnih površin,
3. preprečiti širjenje prahu ob rušenju zgradb,
4. skrbeti, da so odtočni jaški ob gradbiščih čiščeni,
5. nalagati vozila tako, da se pri prevozu material ne stresa po javnih površinah,
6. očistiti pnevmatike vozil pred odhodom z gradbišča,
7. uskladiščiti in zavarovati gradbeni material na gradbišču tako, da se ne more prenašati na javne površine.

11. člen

Odpadni gradbeni material se sme odlagati v soglasju z upravljalcem odlagališča samo na posebnih odlagališčih ki jih potem, ko je dobil mnenje krajevne skupnosti, določi občinski upravni organ, ki je pristojen za komunalne zadeve.

12. člen

Upravljalci nezazidanih zemljišč na območjih, na katerih je obvezen odvoz smeti, so dolžni zemljišče čistiti in vzdrževati tako, da na njih ni nesnage in drugega odpadnega materiala.

13. člen

Organizacije in občani (prevozniki) so dolžni pri prevozu goriva, odpadkov in drugih podobnih snovi preprečiti odlaganje takih snovi na javne površine.

Pri prevozu in parkiranju tudi ne smejo povzročati smrada in prahu.

Pri prevozu gramoza ali peska morajo prevozniki uporabljati cesto tako, da ne povzročajo onesnaženja.

Povzročitelj onesnaženja mora brez odlašanja poskrbeti za očiščenje ceste.

Nesnago, ki nastane pri nakladanju ali razkladanju, je dolžan odstraniti prevoznik.

14. člen

Organizatorji prireditve, prodajalci pri stojnicah in drugi morajo skrbeti, da se javne površine čimmanj onesnažijo in da se ne pojavi smrad.

Po uporabi so uporabniki dolžni javne površine temeljito očistiti in po potrebi razkužiti.

15. člen

Če zavezanec iz četrtega in petega odstavka 13. člena, oziroma iz drugega odstavka 14. člena tega odloka javne površine ne očisti, oziroma razkuži v šestih urah po onesnaženju oziroma uporabi, mora to storiti pooblaščen organizacija po naročilu organa, ki nadzoruje izvrševanje tega odloka na stroške zavezanca.

16. člen

Na območju občine M. Sobota, kjer je organiziran reden odvoz odpadkov, je obvezno odlaganje in odvoz odpadkov iz vseh stanovanjskih in poslovnih prostorov.

Uporabniki stanovanjskih in poslovnih prostorov ter drugi uporabniki prostora morajo zbirati in odlagati smeti v tipske smetnjake oziroma v posebne plastične vrečke, ki jih je možno odložiti v avto-smetnjake ali v tipske kontejnerje.

Za območje občine M. Sobota, kjer še ni organiziran reden odvoz odpadkov, lahko predlaga uvedbo rednega odvoza občinski pooblaščen organizaciji pristojna krajevna skupnost ali sanitarna inšpekcija.

O uvedbi rednega odvoza odpadkov se dogovorita občinska komunalna skupnost in izvajalec.

Ko je uveden reden odvoz odpadkov, morajo uporabniki upoštevati določila prvega odstavka tega člena.

Pooblaščen organizacija za odvoz smeti in odpadkov je pristojna, da za vsakega uporabnika določi velikost posode za odlaganje smeti in odpadkov. Pri tem mora upoštevati zlasti količino ter vrsto smeti in odpadkov, ki jih odvažajo od uporabnika.

17. člen

Vsaka individualna stanovanjska hiša mora imeti najmanj en smetnjak, po potrebi pa tudi več smetnjakov, ne glede, če se za odvoz smeti uporabljajo tudi plastične vrečke.

18. člen

Smetnjaki za zbiranje smeti in odpadkov se hranijo:

a) pri individualnih hišah v času odvoza ob cesti strani, kjer je možen dostop s posebnim komunalnim vozilom,

b) pri objektih, ki so v upravljanju skupnosti stanovalcev v zato namenjenih prostorih ali na prostoru, ki ga sporazumno določita skupnost stanovalcev in pooblaščen organizacija.

Uporabnik zgradbe sme imeti smetnjak tudi na drugem mestu, kjer ne kvari videza okolice, vendar ga mora na dan, ko se smeti odvažajo, postaviti na mesto iz prejšnjega odstavka.

19. člen

Smetnjake za zbiranje smeti in odpadkov nabavlja, popravlja, zamenjuje in razkužuje uporabnik stanovanja, hišni svet oziroma upravljalec zgradbe.

Razkuževanje smetnjakov lahko prevzame pooblaščen organizacija, če se tako dogovorita uporabnik smetnjakov in pooblaščen organizacija.

20. člen

Prostor okrog smetnjakov in način zbiranja smeti in odpadkov morata biti tako urejena, da je možno sortirati odpadke, ki so pomembni kot odpadne surovine (papir, plastika, steklo). Pooblaščen organizacija za zbiranje odpadnih surovin mora preskrbeti zadostno število kontejnerjev za ločeno zbiranje odpadkov.

21. člen

Večje kosovne odpadke (štedilniki, pohištvo, kolesa ipd.) mora pooblaščen organizacija odvažati najmanj dvakrat letno. Točen datum odvoza mora pooblaščen organizacija objaviti v javnem glasilu ali na drug običajen način.

22. člen

Hitro vnetljive snovi, olja, fenoli masti, snovi bazičnega izvora, kisline ter podobne snovi se odlagajo in odvažajo od ostalih smeti in odpadkov na način, ki ga določi pooblaščen organizacija za odvoz smeti in odpadkov v soglasju s sanitarno inšpekcijo.

23. člen

Posebne pogoje glede zbiranja in odvoza smeti in odpadkov gospodarskih in drugih organizacij določita pooblaščen organizacija in upravljalec zgradbe s posebno pogodbo. V tej pogodbi se tudi določi oblika in vrsta kontejnerja, prostor, kjer se odlaga kontejner in vrstni red odvoza.

24. člen

Za gostinske, družbene in živilske obrate veljajo glede odlaganja odpadnih živilskih snovi posebni predpisi, za ostale odpadke pa veljajo določila tega odloka.

25. člen

Na javnih površinah, ki so na območju, s katerih je obvezen odvoz smeti, morajo biti nameščeni koši za smeti in odpadke.

Koše za smeti in odpadke so dolžni namestiti upravjalci poslovnih prostorov in uporabniki javnih površin (trgovine, gostilne, banke, obrtne delavnice in drugi), ki koristijo javne površine pri opravljanju svoje dejavnosti. Če za javno površino ni mogoče ugotoviti njenega uporabnika, namesti koše za smeti pooblaščen organizacija.

Koše za smeti izpraznjuje, vzdržuje, popravlja in zamenjuje pooblaščen organizacija. Obliko in barvo košev določi krajevna skupnost.

26. člen

Na območjih, kjer je prepovedano kopanje, morajo biti postavljeni opozorilni znaki.

Opozorilne znake mora ob vodotokih in jezerih postaviti vodnogospodarska organizacija, ob drugih stoječih vodah pa imetnik pravice uporabe ali lastnik zemljišča, na katerem je stoječa voda.

b) Čiščenje javnih površin

27. člen

Stalno odprte poslovne površine (železniške postaje, avtobusne postaje, vrtovi gostinskih obratov, stadioni, kopališča, telefonske govornice, podhodi in podobno), so dolžni redno čistiti upravjalci teh površin.

Upravljalec lahko prenese čiščenje na pooblaščen organizacijo združenega dela.

Javne površine, za katere ni mogoče ugotoviti upravjalca, redno čisti pooblaščen organizacija.

Za čistočo na odprtih prostorih, ki niso javne površine (dvorišča, vrtovi, odprte garaže, vhodi in izhodi v javne prostore, prostori, ki se začasno uporabljajo za javne prireditve), skrbijo upravjalci površin oziroma organizatorji prireditve.

Organizator prireditve je dolžan očistiti javno površino takoj, ko je prireditev končana.

Če upravljalec površin, navedenih v tem členu, teh ne očisti redno, jih mora očistiti pooblaščen organizacija, po naročilu organa, ki nadzoruje izvrševanje tega odloka, na stroške zavezanca.

28. člen

Pločnike in zelenice so dolžni redno čistiti upravjalci, lastniki, oziroma uporabniki zgradb in zemljišč, ob katerih so pločniki. Smeti s teh površin morajo odlagati v smetnjake pri zgradbah.

Razmejitev na obseg čiščenja pločnikov in zelenic ožjega centra mesta M. Sobota določijo krajevne skupnosti.

29. člen

Cestne odtočne jaške mora očistiti komunalna organizacija, ki vzdržuje kanalizacijo.

30. člen

Upravjalci in lastniki zgradb morajo skrbeti za čistočo okoli smetnjakov in drugih posod za smeti in odpadke.

Pooblaščen organizacija za odvoz smeti in odpadkov je dolžna očistiti okolico smetnjakov in kontejnerjev, ki jo pri praznjenju onesnažijo njihovi delavci oziroma, če je prišlo do onesnaženja zaradi nerednega odvoza (polni kontejner).

31. člen

Pri prometnih nezgodah in v drugih podobnih primerih je treba z javnih površin takoj odstraniti nesnago in oljne madeže brez odlašanja. Madeže je treba sprati z vodo in površino razkužiti.

Radijski in televizijski spored od 11. do 17. septembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo /Naš nasvet, Sobota na reportaža/, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladosti — Ura zgodovine, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut v ..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
17.00 Poročila, 17.05 Rdeča zora, otroška nadaljevanka TV Beograd, 17.35 Srečanje oktobra 81, 2. del, 18.05 Obzornik, 18.15 Marx in Engels — Postaje njegovega življenja dokumentarna serija, 19.00 Ne prezrite, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Vitez v modrem, ameriška nadaljevanka, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Štiridesetletniki, poljska humoristična serija, 21.35 V znamenju, 21.50 Nočni kino: Iz življenja dopustnikov sovjetski film	8.00 Poročila, 9.05 Cican, dober dan: Pajac, 8.20 Beli delfin, francoska risana serija, 8.35 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd, 9.05 Pisani svet: Planšar, 9.40 Kaj so čustva, izobraževalna oddaja, 10.05 Nasilje v družini: Aycliffe, ponovitev angleške dokumentarne oddaje, 11.30 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka, 12.35 Poročila (do 12.40), 13.35 Poročila, 16.40 Nogomet Olimpija-Rijeka, prenos v odmoru propagandna oddaja, 17.30 Split: EP v plavanju — finale, prenos, 19.10 Zlata ptica, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Sobotna TV križanka, 21.30 Modni utrinki, 21.35 Opičje norčije, ameriški film, 23.05 TV kaži-pot, 23.25 Poročila	9.20 Poročila, 9.25 Živ zav, otroška matineja, 10.25 G. Mihič: Šoferja, nadaljevanka TV Beograd, 11.10 TV kaži-pot, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 13.50 Monza: Avtomobilske dirke za veliko nagrado Italije, prenos, 16.00 Zlato sedmih svetnikov, ameriški film, 17.25 Umetniško plavanje, posnetek iz Splita, 17.55 Športna poročila, 18.10 Vesela jesen 81, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Veselinov—Zarko in A—Diklič—V. Radovanović: Baza na Donavi, nadaljevanka TV Novi Sad, 21.10 Tu, kjer je visoko nebo, dokumentarna oddaja TV N. Sad, 21.35 V znamenju, 22.00 Športni pregled.	8.45 TV v šoli: TV kole-dar, Povej mi, povej; Muzej mesta Zagreba, Avgust Senoa, 10.00 TV v šoli (do 12.05), 15.30 TV v šoli: Matematika, Povej mi, povej; Začetek, Kakšna dežela je Jugoslavija (do 16.35), 17.10 Poročila, 17.15 V gosteh pri zboru „Suncokri-li“, oddaja TV Titograd, 17.45 Poljudno-znanstveni film, 18.05 Jedrska revolucija: Skrivnost atoma, 2. del, 18.35 Obzornik, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 G. Stuparich: Zadnje šolsko leto, 1. del italijanske drame, 21.05 Kulturne diagonale, 21.45 V znamenju.	8.55 TV v šoli: TV kole-dar, Matematika, Kakšna dežela je Jugoslavija, Dnevnik 10, 10.00 TV v šoli (do 12.05), 15.30 TV v šoli: Učenci in samoupravljanje, Osorski otoki (do 16.20), 17.10 Poročila, 17.15 Beli delfin, francoska nadaljevanka, 17.30 Ko utihne šolski zvonec, kontaktna oddaja TV Zagreb, 18.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija, 18.30 Obzornik, 18.40 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 18.55 Knjiga, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Škopsko leto, 1. del italijanske drame, 21.05 Kulturne diagonale, 21.45 V znamenju.	9.00 TV v šoli: TV kole-dar, Učenci in samoupravljanje, Osorski otoki, 10.00 TV v šoli: (do 12.05), 17.40 Poročila, 17.45 Romantika proti klasicizmu, 1. del angleške dokumentarne serije, 18.15 Okrogli svet, 18.25 Obzornik, 18.40 Mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Ženevi, 2. del, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Vojni poljskega cvetja, jugoslovanski film, Po filmu pogovor z režiserjem Srdjanom Karanovićem, 21.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov, 21.55 V znamenju.	8.55 TV v šoli: TV kole-dar, Matematika, Kaj bomo proizvajali, Zgradba celice, 10.00 TV v šoli (do 11.55), 15.30 TV v šoli: Kaj bomo proizvajali, Zgradba celice (do 16.10), 17.25 Poročila, 17.30 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd, 18.00 Nova obzorja, dokumentarna serija TV Novi Sad, 18.30 Obzornik, 18.40 Pravica do dela, dokumentarna oddaja, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mednarodna obzorja, 21.35 625, 22.15 V znamenju.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
16.20 Pregled sporeda, 16.25 Poročila, 16.30 Split: Prenos finalnih tekem v plavanju, 18.15 Razlika, 18.45 Pesem ki traja, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Zabavnoglasbena oddaja, 20.55 EPP, 21.00 Blakovih sedem (ser. film), 21.50 Dnevnik, 22.05 Glasba, čas, ljudje.	13.35 Pregled sporeda, 13.40 Nogomet: Olimpija—Rijeka (prenos), 15.30 Poročila, 15.35 TV kole-dar, 15.45 Festival otroka Šibenik (prenos), 16.45 EPP, 16.50 Split — PEP: plavanje, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Trojna igra (film), 22.10 EPP, 22.15 Dnevnik, 22.30 Polnočna promena-da.	16.00 Nedeljsko popoldne, 17.30 Tujec, ki mi je podoben, ameriški film, 19.00 Risanke, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Portreti opernih hiš, 21.00 Včeraj, danes, jutri, 21.25 7 + 7, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.25).	8.45 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.35 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Obnašanje v prometu, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Karlovca, 18.45 Kontra-ritem, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Drama, 21.15 EPP, 21.20 Izbrani trenutki, 21.25 Panorama, 22.10 Dnevnik.	8.55 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.20 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.45 Palčki ne vedo, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Vsi enotni v obrambi, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 V žarišču, 20.55 EPP, 21.00 Nedelja je še daleč (film), 22.40 Dnevnik.	9.00 do 12.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Slike domačije in otroštva, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Varazdina, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Športna središča, 22.00 Dnevnik.	8.55 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.10 Izobraževalni spored, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Poročila, 17.45 Babičin vnuk, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splita, 18.45 Evrogo, 19.15 TV kuhinja, 19.20 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Paralele, 20.45 EPP, 20.50 Videokviz, 21.45 Dnevnik.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Popotovanje po Avstriji, 9.00 Ljudje v Avstriji, 9.30 Trije novički v vodnjaku (film), 11.05 Možje z jeklenimi živci, 11.15 Avatara (Reinhold Messner), Opoldanska redakcija, 14.00 Počimniški program, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Dogodivščine Toma Sawyera, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Pan-optikum, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 30 Čas v sliki, 19.15 Primer za dva (serijski film), 20.30 Reklame, 20.35 Šport in reklame, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila.	8.00 Jutranja poročila, 8.05 Angleščina, 8.35 Francoščina, 9.05 Ruščina, 9.35 Sveta dediščina (film), 11.00 Kdor ni za je proti, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.25 Vojvoda Ivan in njegova velika ljubezen (film), 16.00 Abeceda športa, 16.30 Tehnika za otroke, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Dva v sedem, 17.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 17.50 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport in reklame, 19.15 Nekdo bo zmagal, 21.00 Reklame, 21.05 Vivian Reed show, 21.45 Šport, 23.00 Poročila.	9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Glasbeni tobogan, 11.30 Dnevi in pesmi, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.55 Pregled sporeda, 14.00 Ali imate radi TV?, 14.30 Cirkus pokošene sena (film), 16.00 Nedeljsko popoldne, 17.30 Tujec, ki mi je podoben (film), 19.00 Risanke, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Baza na Donavi (serijska drama), 21.05 EPP, 21.10 Periskopska obzorja, 21.40 Dnevnik, 22.00 Športni pregled.	8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 TV kuhinja, 9.00 Šolska TV, 9.30 Mr. Smith gre v Washington (film), 11.35 Čudeži zemlje, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Lassie, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Svet živali, 17.30 Čas v sliki, 19.15 Šport v ponedeljek in reklame, 20.05 Lisjaki (serijski film), 20.55 Večerni šport, 21.25 Poročila.	8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Angleščina, 9.00 Kaj lahko postanem?, 9.30 Oba morskata psa (film), 11.00 Veselje z zabavo, 11.05 Harold Lloyd, 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Oddaja z miško, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Made in Austria, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Operetni cocktail, 20.50 Videoteka, 22.10 Poročila.	8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Francoščina, 9.05 Šolska TV, 9.35 Zaklad v kanjonu (film), 10.55 Možje z jeklenimi živci, 11.10 Risanka, 11.15 Teleobjektiv, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Lutke, 16.30 Wickie in silaki, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Smeh na recept, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Mortadella (film), 20.45 Poročila.	8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Šolska TV, 9.30 Mortadella (film), 11.00 Vsakdan ob reki (dok. film), 11.15 Waltonovi, 12.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Eci, peci, pec, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 TV kuhinja, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Rebecca, 20.10 Večerni šport, 21.45 Poročila.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
15.05 Antarktika, 2. del, 15.40 Zanesenjaki ljubezni, TV igra, 16.45 Poštni predal 250, 17.00 Spored za upokojece, 17.35 Pet minut meteorologije, 17.40 Dva otoka v oceanu, dok. film, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, 19.25 Glasbeno TV gledališče, 20.20 Še pol ni res, kviz, 20.55 TV dnevnik, 21.05 Telesport, Madžarska — Romunija, vaterpolo iz Splita.	7.00 Za otroke, 8.00 Istambulski vlak, pon. 12.55 Šah, 13.15 Živalski svet Madžarske, galeb, 13.25 Za otroke, 14.25 Stare popevke, 15.10 Madžarska—Nizozemska, vaterpolo, 16.25 Razpelojenjska glasba, 16.50 Družinski magazin, 18.30 TV dnevnik, 19.05 Muha-sti letni časi, zabavni program, 20.10 Moj svak zakotni pišče, ameriški film, 22.10 TV dnevnik, 22.20 Variete Maxim.	7.50 Za otroke, 8.30 Se-jemski lutkar, 8.50 Proti bandi, otroški film, 9.15 Čarobna krogla, 9.55 Rokometna tekma, 13.45 Cvikeraš, otroški film, 14.35 Pesem doni, 14.55 Priporočamo naše spore-de, 15.25 Železi ste, spored po želji gledalcev, 16.55 Vprašanje več, kviz, 18.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 19.05 Sedem zlatih mož, film, 20.35 Telesport, 22.15 Poročila.	17.00 Vidi, 17.30 Linija Onedin, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dallas, 20.05 Iz vojaškega življenja (dok. film), 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Blanche (film), 22.50 Poročila.	7.05 in 13.40 Šolska TV, 15.10 Naše telo, 21. del, 15.35 Kratek film, 15.55 Nenavadna stava, češki film, 17.00 Operetne arije, poje Robert Ratonyi, 17.30 Harmonija barv, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Istambulski vlak, 2. del, 19.25 Poročila, 20.10 666, gost oddaje I. Gerebenics, gen. direktor Drž. zavarovalnice, 21.10 Čudež na madžarski način, 22.15 TVdnevnik.	7.05 in 13.00 Šolska TV, 8.55 TV reprize: Delta, Glavni pooblaščenec, Za upokojece, Kviz, 15.30 Nogomet: Tatabanya —Real Madrid (tekma Ferencvaros—Banik Ostrava na II. programu ob 18.00), 17.15 Naše telo, 22. del: Živci, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Dvakrat na kraju samem, posnetek gledališke predstave, 21.05 TV dnevnik, 21.15 Ena ura s Palom Patzayem ob njegovem 85. rojstnem dnevu.	7.05 in 13.00 Šolska TV, 15.10 Sedem kratkih let ing. Hagare, češki film, 16.10 Spored studia Pecs, 16.40 TV borza, 16.50 Za najstnike, 17.30 Jutri otvoritev velesejma, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Družinski krog, magazin za starše in vzgojitelje, 20.00 Sem povsem dobro, spored Györgya Korde, 20.30 Reklamna panorama iz županije Fejér, 22.10 TV dnevnik, 22.20 TV ogle-dalo.

tedenski koledar

PETEK, 11. september — Erna SOBOTA, 12. september — Gvido NEDELJA, 13. september — Janez PONEDELJEK, 14. september — Milan TOREK, 15. september — Melita SREDA, 16. september — Ljudmila CETRIEK, 17. september — Robert

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

11. in 13. septembra ob 18. uri ameriški barvni film: „V VRTINC“;
14. in 15. septembra ob 18. in 20. uri brazilski barvni kinemaskopski film: „DONA FLOR IN NJENA DVA MOŽA“;
16. in 17. septembra ob 18. in 20. uri francoski barvni vstavistijski film: „VSI GREMO NA SMUČANJE“.

GORNJA RADGONA

11. septembra ob 19.30 uri francoski film: „POLICAJ PROTI MARSOVCEM“;
12. septembra ob 19.30 uri ameriški film: „DOKTOR ŽIVAGO“;
13. septembra ob 9.30 in 17. uri francoski film: „POLICAJ PROTI MARSOVCEM“ ter ob 19. uri ameriški film: „DOKTOR ŽIVAGO“;
16. in 17. septembra ob 19.30 uri ameriški film: „MOŽ Z BOGARTOVIM OBRAZOM“.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

12. in 13. septembra film: „DIVJI ZAHOD“;
16. septembra film: „VLAK V SNEGU“.

LJUTOMER

12. septembra ob 20. uri ter 13. septembra ob 17.45 in 20. uri ameriški film: „ZLATI ZME-NEK“;
16. in 17. septembra ob 20. uri hongkongski film: „AVANTURE DEBELJAKA“.

LENDAVA

12. septembra ob 17.30 in 20. uri italijanski film: „ŽENA DEVICA“;
13. septembra ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „TV MREŽA“;
17. septembra ob 17.30 in 20. uri japonski film: „VOJNA V VESOLJU“.

ČRENŠOVCI

11., 12. septembra ob 20. uri ter 13. septembra ob 15. uri hongkongski barvni film: „LEOPARDOVI KREPLJI“.

prodam

NSU, tip 110, registriran, vozen, poceni prodam. Miran Ceh, Spodnji Kamenščak 36, p. Ljutomer. In—306
PEVSKO OZVOČENJE 2 x 250 W H/H, sistemske zvočne skrinje ALTEC prodam. Informacije: telefon (069) 81-035, interna 52 — Vlado. In—308
WARTBURG KARAVAN, letnik 1977, brezhiben, naprodaj. Žuman, Noršinci 21, pri Ljutomeru. In—309
GRADBENO PARCELO v Banovcih prodam. Banovci 7, p. Veržej. In—305
KRAVO, staro 9 let, vozno — po izbiri brejo ali stelnjo, dobro mekarico ter 300 l mešanega vina in 12 arov vinograde v Strehovskih gorancih, mešane sorte trte, lahko s pridelkom, možen dostop z avtom, prostor za vikend (ob električni napeljavi), prodam. Joha, Strehovci 3/A. M—3009
TRAKTOR FERGUSON, tip 558, star tri leta ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M—3010

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jorganki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

MLADO KRAVO, vozno, brejo osem mesecev, prodam. Marija Rituper, Dankovci 45, p. Mačkovci. M—2999
ŠKODA 100 L, registriran do julija 1982, naprodaj. Kajuhova 5, Murska Sobota. M—3000
MALE PUJSKE PRODAM. Murski Črnci 46, p. Tišina. M—3003
FORD ESCORT 1300 XL, letnik 1973, prevoženih 89.000 km, zelo dobro ohranjen, nujno prodam. Turnišče 157/A. M—3003

NOVOGRAJENO HIŠO NA HOTIZI, takoj vseljivo, in 33 arov zemlje prodam. Olga Miholič, Hotiza 26/A, Lendava. Ogled po 17. uri. M—3004
AVTO 2 CV-6, letnik 1975, prodam. Milan Vrbnjak, Negova 91, telefon od 8. do 12. ure 79-404. M—3006
OPEL ASCONA, letnik 1976, naprodaj. Panonska 7/A, Beltinci. M—3007
ZASTAVO 750, novo, še ne registrirano, prodam. Franc Smej, Odranci 316. M—3005
GRADBENE PARCELE v Bakovcih prodam. Informacije pri Cilki Vigali, Bakovci 133. M—3036

Slike za nove izkaznice pri
Foto Hochstätter Fr.
M. Sobota
Trg zmage 3

PREDNJI PRIKLOP Z UTEŽMI za traktor deutz in obračalnik FAVORIT 220 prodam. Karel Klonfar, Murski Petrovci 9, p. Tišina. M—3037
ČRNO-BELI TELEVIZOR, star dve leti, prodam. Prešernova 43, Murska Sobota. M—3038
KOMBI FIAT 1300, letnik 1975, registriran do julija 1982, prodam. Ignac Kolosovski, Jamna 14, Videm ob Ščavnici. M—3039
JABOLKA, hruške in grozdje z brajd prodam. Naslov v upravi lista. M—3040
ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do konca leta 1981, prodam. Cena 55.000 din. Bratanci 118. M—3041
RDEČE DOMAČE VINO, večjo količino, prodam. Simoničev breg 6, Gornja Radgona. M—3042
SUPO 4 x 6 m prodam. Rakičan 87. M—3044
SVEŽO SVINJSKO MAST in žganje (slivovko) prodam. Rakičan 85. M—3051
ORGLJE UNIVERSUM DUO, nove, ugodno prodam. Turnišče 87. M—3052
AKUSTIČNO KITARO CREMONA PRODAM. Kurnja, Turnišče n. h, ali telefon 70-255. M—3053
AVTOPRIKOLICO in fiat 850 sport — po delih prodam. Dankovci 26, p. Mačkovci. M—3054
GRADBENO PARCELO PRODAM. Gorica 66, p. Puconci. M—3063
AVTO GOLF PRODAM. Mlajtinci 37, p. Martjanci. M—3064
SLIVE PRODAM, Kristina Jurjevič, Murski vrh 42, p. Radenci. M—3065
ŽITNO SEJALNICO (13-vrstno) s priklopm za traktor prodam. Lemerje 29. M—3066
PŠENICO in lansko koruzo na storžih prodam. Mičev, Vinka Megle 10, Murska Sobota. M—3068
TRAKTOR TOMO VINKOVIČ 18, z vsemi priključki prodam. Ludvik Kranjec, Naselje J. Kerenčiča 11 (prej Gregorčičeva), telefon 21-826 v popoldanskem času. M—3069
DOMAČE VINO — belo in rdeče — poceni prodam. Štefan Lončar, Noršinci 32, p. Martjanci. M—3070
R-4 TLS, letnik 78, registriran do maja 82, z dodatno opremo, prodam. Ogled po 14. uri. Kroška 5, M. Sobota. M—3071
GROZDJE belo in črno ter jabolka različnih sort prodam po ugodni ceni. Kahr, Križevci 138, v Premurju. M—3076
ZASTAVO 101 M PRODAM. Gomboc, Tropovci 20/Č. M—3077
NSU TIP 110, registriran, vozen,

poceni prodam. Miran Ceh, Spodnji Kamenščak 36, 69240 Ljutomer. In—306
ENOOSNO PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE, NOVO, PRODAM, Satahovci 18. M—3078
ZASTAVO 101 SUPER, letnik 1979, prodam. Adanič, Lendavska 4, Murska Sobota. M—3079
17-ARSKO PARCELO z gradbenim dovoljenjem in materialom, v bližini M. Sobote, prodam. Naslov na upravi lista. M—3080
HIŠO z vrtom in brajdami pri asfaltni cesti na Janževem vrhu prodam. Alojz Hvalič, Janžev vrh 65, p. Radenci. M—3081
ZAPOROŽEC, dobro ohranjen, lahko tudi po delih, ugodno prodam. Vrtina 6, Murska Sobota, 5. nadstropje, stanovanje št. 36. M—3082
VW 1200 — UGODNO PRODAM. Naslov v upravi lista. M—3110
ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Vidonci 67, p. Grad. M—3112
RENAULT 4 TLS, letnik 1978, v brezhibnem stanju, ugodno prodam. Informacije: Cankarjevo naselje 49, M. Sobota, telefon 21-882. M—3113
VW 1300, starejši letnik, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—3116
AVTO LADA, letnik 1973, naprodaj. Informacije po telefonu 22-879. M—3117

RDEČE VINO PRODAM. Lendavska 54. M—3118
ZAMRZOVALNO SKRINJO GORENJE, 220 l, novo, z garancijo, ugodno prodam. Predanovi 19, p. Puconci. M—3120
VOZNO KRAVO, staro šest let, kontrola A, brejo štiri mesece, prodam. Gregorčičeva 53, Beltinci. M—3083
ZASTAVO 1300, letnik 1972, prodam. Naslov v upravi lista. M—3084
TRIKA RADIATORJE, rabljene, višina 30 dm, 110 cm in 60 cm, ugodno prodam. Kopitarjeva 7/A, M. Sobota. M—3085

AVTORADIO BLAUPUNKT, avtomobilski prtljažnik, priklop za rekord D, gril moulinex, 2000 W, gril — primeren za piknike, grunding 6000 s kasetami, standard radio HI-FI, 60 W, klarinet B buffet clampo in cugtrombon selmer prodam. Drago Obradovič, Soboška 36, Bakovci. M—2923
ŠKODA 100 L, dobro ohranjena, naprodaj za 65.000 din. Ogled možen v nedeljo, 13. septembra. Ivan Košir, Koceljovo naselje 1, Beltinci. M—3086

KRAVA, breja 8 mesecev, vozna, naprodaj. Ignac Kramar, Velika Polana 129, p. Črenšovci. M—3087
PUJSKE, stare 8 tednov, prodam. Farkaš, Rakičan 95. M—3088
PEUGEOT CARAVAN 204, letnik 1974, in kompletno pohištvo za spalnico ugodno prodam. Branko Jazbec, Gregorčičeva 36, Beltinci. M—3089
SEDEŽNO GARNITURO UGODNO PRODAM. Cankarjeva 53, M. Sobota. M—3090
ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Ogled popoldne. Lipovci 5. M—3091
PRALNI STROJ in peč na olje prodam. Ogled od 8.—12. ure: Vrtina 4, stanovanje 1. M—3093
OTROŠKO POSTELJO z opremo prodam. Kroška 20, M. Sobota. M—3094
KRAVO, staro 10 let, 6 mesecev brejo, prodam. Mlajtinci 26, Martjanci. M—3096
RDEČE VINO (izabela) PRODAM. Obal, Parčjak 23, p. Radenci. M—3097
W PASAT L PRODAM. Gornji Petrovci 35, telefon 77-070. M—3098
ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Klavniška 7, M. Sobota. Telefon 22-986. M—3100
KAVČ in starejši regal za dnevno sobo ugodno prodam. Ljiljana Petrovič, Staneta Rozmana 6, M. Sobota. M—3101
PUJSKE PRODAM, Kupšinci 69. M—3102
GROZDJE (šmarnica) prodam. Bogojina 11. M—3103
ZASTAVO 101 PRODAM. Murski Črnci 44, p. Tišina. M—3106
SEJALNICO (13-vrstno) PRODAM. Lemerje 58, p. Puconci. M—3107
SILOREZNICO ALFA 400 PRODAM. Čikečka vas 41, p. Prosenjakovci. M—3108
AUDI 60 POCENI PRODAM. Vrstne hišice, Radenci 223. M—OP
MOPED T—12, tri prestave, v dobrem stanju, naprodaj. Ivan Horvat, Lendava, Kidričeva 8. M—OP
OMARO s sedežno garnituro za dnevno sobo ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M—GS
CINELE PAISTE 2002 prodam. Miran Celec, Stefana Kovača 22, Murska Sobota, telefon 23-494. M—CM
1500 KOM. RABLJENE STREŠNE OPEKE FOLC poceni prodam. Interesenti se naj oglasijo v Lemerju št. 56. M—OP

KRAJEVNA SKUPNOST STROČJA VAS

RAZPISUJE

na podlagi 3, 34 in 43. člena zakona o upravljanju s stavbnim zemljiščem (Ur. list. št. 7/77 SRS) in 14. členom Odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Ljutomer (Ur. objave št. 20/78)

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnega zemljišča,

namenjenega za individualno gradnjo v skladu z urbanističnim programom, za območje jugovzhodno od krajevne ceste Stročja vas—Podgradje (neposredno v bližini novogradnje otroškega vrtca) Stročja vas.

1. Parcela št. 281/11 v izmeri 7,24 a za izključno ceno 43.440 din za odškodnino pravice uporabe

Stroški delno komunalnega urejanja stavbnih zemljišč znašajo po parceli 25.000 din, navedena parcela leži v k. o. Stročja vas.

Pogoji natečaja

- Natečaj bo usten in se ga lahko udeležijo zainteresirani osebe ali z pisnim pismenim pooblastilom in bo dne 27. 9. 1981 ob 8. uri dopoldne v prostorih Krajevne skupnosti (osnovna šola) Stročja vas
- Interesenti morajo prijaviti pismeno udeležbo na natečaju najpozneje do petka 25. 9. 1981 v prostorih Krajevne skupnosti Stročja vas. Prijavi priložite potrdilo o vplačani varščini, ki znaša 10% od izključne cene. Varščina se plača na žiro račun krajevne skupnosti Stročja vas št. 51930-780-72600 ali v prostorih krajevne skupnosti.
- Šteje se, da je natečaj uspel, če se za posamezno zemljišče prijavi vsaj 1 ponudnik.
- Stavbno zemljišče bo oddano najugodnejšemu ponudniku. Najugodnejši ponudnik mora plačati odškodnino za pravico uporabe zemljišča in delno komunalno ureditev v 30 dneh po sklenitvi te pogodbe. Če ni plačana odškodnina v tem roku se smatra, da ponudnik odstopa od pridobljenega zemljišča.
- Rok za začetek gradnje na pridobljeni parceli je eno leto od sklenitve pogodbe o dodelitvi pridobljenega zemljišča.
- Stroški: javnega natečaja bremenijo kupce zemljišča.
- S plačilom delno komunalne ureditve dobi kupec parcele pravico priključitve na električno omrežje in javni vodovod s tem, da stroške priključitve bremenijo investitorje.
- Interesenti si lahko zemljišče pogledajo na kraju samem, podrobne informacije pa daje tajništvo krajevne skupnosti Stročja vas.

POHIŠTVO ZA SPALNICO, dobro ohranjeno, in radio Triglav z gramofonom, po ugodni ceni prodam. Sebanjčič, Stefana Kovača 21/II—2 — popoldne, M. Sobota. M—MM
LADO 1200, letnik 1973, dobro ohranjeno, prodam. Telefon: 23-295. M—3126

kupim

ROČNI STROJ za mletje jabolč kupim. Anton Kerec, Naselje ljudske pravice 11, M. Sobota. M—3061
JERMENICO ZA TRAKTOR STEYR 190, 430, 540, 650 kupim. Janez Gumilar, Čikečka vas 41, p. Prosenjakovci. M—3109
PLINSKI ŠTEDILNIK s pečico kupim. Darinka Hozjan, Žižki 84. M—3008

sobe

SOBO s souporaho kopalnice v Murski Soboti, zaradi zaposlitve, nujno iščeta fant in dekle. Naslov upravi lista. M—3014
MANJŠO OPREMLJENO SOBO v Murski Soboti oddam dijaku. Vegova 13, Murska Sobota. M—3017
SOBO s posebnim vhodom v Murski Soboti oddam. Naslov v upravi lista. M—3018
STANOVANJE ali sobo v Murski Soboti ali bližnji okolici išče mlada družina z otrokom. Resne ponudbe pošljite na upravo Vestnika pod šifro: „POMOČ V STISKI“. M—3115
SOBO oddam fantu. Grozdje z brajd prodam. Vegova 11, M. Sobota. M—3075
SOBO in kuhinjo oddam starejši ženski. Stefana Kuzmiča 20, M. Sobota. M—3099

zaposlitve

KV ali NK delavko za cvetličarstvo sprejem. Cvetličarstvo Györfi, Murska Sobota — nasproti avtobusne postaje. M—3030
KV SAMOSTOJNE ZIDARJE z najmanj 5-letno prakso takoj zaposlim. Plača dobra, samsko stanovanje zagotovljeno, možnost dela v naturah. Kličite po telefonu 061 447-155 med 15. in 21. uro. M—MM
AKVIZITERJA — PRODAJALCA KNJIG NA TERENU honorarno zaposlimo. Pogoji lastno vozilo. Ponudbe na upravo lista. M—3104

ZAHVALA

Prisrčna zahvala vsem, ki ste pomagali pri gašenju požara ter vsem tistim, ki ste prostovoljno prispevali za obnovo domačije. Cenjenim gostom se z domačimi specialitetami tudi v bodoče toplo priporočam. Tremel domači turizem Bokračič

prodam

MANJŠO STANOVANJSKO HIŠO prodam. Marjeta Berke, Kranjčeva 23, Lendava. Le—304
ZASTAVO 101, star 14 mesecev, 16.000 km, vijoličaste barve, izoliran zunaj in znotraj, nujno prodam. Telefon 75-201, popoldne 75-214. Le—303
13 AROV VINOGRADA in sadovnjak v dolgovaških gorcah prodam. Interesenti se naj oglasijo pri Katarini Horvat, Dolga vas 92. Le—308
SKORAJ DOGRAJENO, vseljivo hišo v Hotizi (LOŽIČ), začasna št. 9, na 26,62 arski

parceli, ugodno prodam. Informacije pri odvetniku Gezu Berke, Lendava ali pri Mariji Dominko, Trg ljudske pravice 8, Lendava. Le—305
OSEBNI AVTOMOBIL RENAUULT—4, letnik 1976, ugodno prodam. Janez Kovačič, Radenci 127. In—311
POHIŠTVO SPALNICE (orehov furnir) z jogi vložki, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—3059
OPEL KADET, starejši letnik, dobro ohranjen, prodam. Gradisce 27, p. Tišina. M—3060
SLIVE — večjo količino, prodam. Informacije pri Malvini Hari, Kukeč 28. M—3062
KRAVO, prvesnica, dobra mlekarica, prodam. Laci, Kobilje 47. M—3045

TESAN LES — UGODNO PRODAM. Vaneča 71. M—3046
HRAST, dolžina 2,30 m, les primeren za sod, prodam. Naslov v upravi lista. M—3047
SEJALNICO ZA ŽITO, 15-vrstni in motorni koruzološčilec prodam. Nemčavci 25. M—3048
ŠKODO 110, letnik 76, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M—3049
DVOREDNI PLETILNI STROJ PRODAM. Telefon 81-008. M—3050
PUJSKE PRODAM. Rakičan 85. M—3051
ŠKODO 120 LS, letnik 1979, prodam. Naselje 14 divizije 3, tel. 22-238. M—MM

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice in prababice

Katarine Donko

iz Dolge vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje. Posebno zahvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: mož Viktor, sin Jožef z družino, hčerki Cecilija in Marija z družinama ter hčerka Terezija

*V domu našem sonca ni,
vse prazno je,
ker tebe mož in očka več med nami ni.*

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je za vedno zapustil naš dober mož in skrben oče

Adam Vratar

traktorist
iz Rakičana

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom in sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter nam izrekli sožalje, pokojniku pa poklonili številne vence in šopke cvetja. Posebna zahvala sodelavcem kolektiva ABC Pomurka TOZD Beltinci, EE Rakičan, govornikom tov. Geču in predstavniku KS tov. Kuzmiču, zdravstveni šoli oš, E. Kardelj, domu oskrbovancev ter osebju infektijskega in internega oddelka za vso pomoč v času njegove težke bolezni. Lepa zahvala č. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Rakičan, 4. 9. 1981

Žalujoči: žena Angela, sinova Zdenko in Srečko, sestri Hermina in Ibolka ter brata Ludvik in Jože z družinami, tašča z družino Sarjaš iz Trnja in Essna.

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je za vedno zapustil dragi stari oče in tast

Bela Perša

iz Zenkovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali in dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala medicinskemu osebju internega in pljučnega oddelka soboške bolnišnice. Hvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: vnukinja Liljana in snaha Marija z možem Gezom

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, babice, prababice in sestre

Terezije Volf

roj. Šalamun
iz Doljnih Slaveč

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala dr. Perkiču in ostalemu zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Dolnji Slaveči, 25. 8. 1981

VSI NJENI

ZAHVALA

V 81. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

Marija Cipot

roj. Cipot
iz Mlajtinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter ji poklonili vence in šopke.

Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred in cerkvenemu pevskemu zboru za ganljivo zapete pesmi.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Mlajtinci, 3. september 1981

Žalujoči: VSI NJENI

Po dolgoletni in mučni bolezni nas je v 54. letu starosti za vedno zapustil naš dragi

Herman Pintarič

mojster centralne kurjave
iz Rogašovec 21

Ob boleči izgubi posebna zahvala kolektivu podjetja Blisk za takojšnjo in vsestransko pomoč, kakor tudi za poslovilne besede tov. direktorju. Prisrčna zahvala za ganljive besede in poslednje slovo predstavniku KS Rogašovci. Iskrena zahvala godbi na pihala iz M. Sobote ter vsem dobrim sosedom, sorodnikom, sovaščanom, učencem OS Rogašovci, prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili veliko lepega cvetja. Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v teh najtežjih dneh kakorkoli pomagali ter nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Lepa zahvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoči: žena Marija ter sinovi Ivan z družino, Drago, Miran in Branko

V SPOMIN

4. septembra 1981 je minilo eno leto, polne tihe žalosti, odkar nam je kruta usoda iztrgala iz našega doma najdražjega moža, očeta, starega atka, brata, vujca in nečaka

Alberta Črnka

strojnika
iz Čepinec

Srce ti več ne bije, bolečine ne trpiš, s svojo ljubeznijo in dobrosrčnostjo pa v naših srcih še živiš. Sveče in rože na tvojem grobu so znak naše ljubezni. Iskrena hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem preranem grobu.

Neutolažljivi: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, brat in stari oče

Janez Gomboc

kovač
iz Kupšinec 57

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje. Zahvaljujemo se g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku Štefanu Flegarju, predstavniku KS, za poslovilne besede.

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustila draga mama in babica

Terezija Sukič

roj. Ficko

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala tudi duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavnici krajevne skupnosti za poslovilne besede.

Žalujoči: VSI NJENI

800 Pomurcev v 800-letnem Varaždinu

Pelji me vlak v daljavo, poje pesem. Tokrat Vestnikov vlak ne pelje v oddaljeno mesto, kar sploh ni slabo, saj je prav, da bolje spoznamo tudi bližnje kraje. To nam bo omogočeno z letošnjim Vestnikovim popotovanjem v Varaždin. No, prijetno pa je tudi na vlaku, javnem prevoznem sredstvu, s katerim se bolj redko vozimo. Seveda si Vestnikovci (ustvarjalci domačega tednika in bralci) nismo tuji, zato hitro navežemo pogovor, kar med potjo. Beseda pa še hitreje steče, če se človek nekoliko okrepeča. Na samem začetku poti so to omogočili pridni natakariji.

MURSKA SOBOTA, 5. SEPTEMBRA 1981. Dan kot vsi ostali? Ne! 5. september se vendarle loči od drugih. To je dan velikega Vestnikovega izleta. Čeprav bo vlak odpeljal šele ob 7.20 uri, se na soboški železniški postaji veliko prej zbere mnogo bralcev Vestnika. Nihče — ne tisti, ki je izžreban, ne oni, ki si je stroške izleta plačal sam — noče zamuditi prijetnega potovanja. Toliko manj, ker gre za 5., torej jubilejni Vestnikov vlak. Le-ta je svoje zveste naročnike in bralce že popeljal v Koper, Kranj, Velenje in Novo mesto. Sedaj pa v Varaždin, v mesto v bratski Hrvaški, ki letos praznuje 800-letnico. 800 Pomurcev v 800 let star Varaždin! Kakšno naključje! Morda niti ne! Bolj zavestna odločitev. Varaždin našim ljudem ni nepoznan, toda Vestnikov izlet je priložnost, da to mesto bolje spoznajo.

DOBRO NAM DOŠLI U VARAŽDIN

Po dveh urah vožnje smo v Varaždinu, mestu našega cilja! Na železniški postaji nas pričaka godba, predstavniki občine, družbeno-političnih organizacij in društev, gospodarskih organizacij, tednika Varaždinske vijesti... Dobrodošlico nam zaželi predsednik skupščine občine Varaždin Ciril Grabovec. Poudari velik pomen tega obiska za krepitev bratskih vezi med dvema narodoma. Reče tudi, da je naš obisk Varaždinu ob njegovi 800-letnici velika popestritev prireditve ob tem visokem jubileju.

Ogled mesta. Marsikdo izmed izletnikov je že bil v Varaždinu. Pot ga je vodila pretežno skozi novejši del mesta, le redkokateri pa se je seznanil s kulturnozgodovinskimi spomeniki. Zdaj je lepa priložnost, da Pomurci spoznajo tudi to stran mesta. Vodiči, ki so prevzeli posamezne skupine, nas popeljejo po starem delu mesta in nam postrežejo z mnogo informacijami. Ogledamo si tudi staro varaždinsko pokopališče, ki je svojevrstna zanimivost.

Po obisku mesta gremo na obisk v nekatere večje organizacije združenega dela. Skupine Vestnikovih izletnikov obiščejo Varteks, Strojoteks, Vis, Viko, Vindijo, Mundus, Varaždinko. Povsod so dobrodošli gosti; predstavniki jih seznajajo s kratko zgodovino svojih organizacij združenega dela, z vsebino proizvodnje, delovnimi uspehi, družbenim standardom. Ponekod svoje goste tudi pogostijo.

Že petič
potrjena
čvrsta
pripadnost
veliki
Vestnikovi
družini

Po ogledu organizacij združenega dela se zberemo v veliki športni dvorani. Kar 800 Pomurcev je tu! Kosilo je hitro na mizi, pijača tudi, potem pa dobre volje tudi ne manjka. Godbeniki nenehno igrajo, mikrofon pa večkrat vzame v roke tudi humorist Klopotec, ki množico koj osvoji. Vestnikovci seveda budno spremljajo tudi člane folklorne skupine KUD Vama, ki plešejo partizanska kola in zagorske pleske...

Organizacija tako velikega izleta kot je Vestnikov, terja veliko napora. Pri tem so nam nudili veliko pomoč na turističnem društvu v Varaždinu, občinski konferenci SZDL, občini, organizacijah združenega dela... Zdaj je čas, da se jim za vse to zahvalimo. To stori direktor zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Štefan Dravec. Ob tem ne pozabimo tudi na Draga Beloglavca, ki je bil pobudnik in večkratni organizator Vestnikovih popotovanj, zdaj pa je prevzel »štafetno palico« Franček Štefanec, ki se je tudi dobro izkazal.

Dan, ko je bilo 800 Pomurcev na Vestnikovem izletu v Varaždinu, je minil. To ni bil navaden dan, ampak dan, ko je 800 Pomurcev znova potrdilo čvrsto pripadnost veliki Vestnikovi družini. Ob tem lahko znova ugotovimo, da se ta družina nenehno veča. Torej se ji pridružujejo novi člani. Vestnik nikoli ne razočara! To je moč sklepati po razpoloženju izletnikov in njihovih izjavah, ki jih v tem zapisu sicer posebej ne navajamo, je dobro uspel tudi ta jubilejni izlet, zato zaslužijo priznanje vsi, ki so ga organizirali, sodelovali pri njegovi izvedbi, prav tako pa tudi tisti, ki so potovanje podprli z gmotnimi sredstvi.

Na svidenje spet prihodnje leto!

Priprava:
Albert Abraham
Štefan Sobočan

V dvorani športnega centra nikomur ni dolgčas, saj ima priliko za ples (večina dokaže, da ima urne pete!), poskrbljeno pa je tudi za presenečenja. Eden izmed izletnikov dobi veliko torto, ki je seveda ne nese domov, ampak jo družno razdeli med člane omizja. Sicer pa je priložnosti za zabavo veliko: tek v vrečah, vlečenje vrvi itd. Kar hudo se človeku stori, ko se ura približa času odhoda. Ob 19.20 je vlak spet poln in drvi proti Murški Soboti. Razpoloženje dosega vrhunec, iz vsakega vagona je čuti pesem, tudi tako: »Tri dni in pol, ne gremo mi domov!« Res, škoda, da ima dan samo 24 ur.

GOSPODINJE, V
TRGOVINAH ZA-
HTEVAJTE ZAČIN
C.

ZAČIN
C

C CENTRO
proizvod
Prehrambena industrija Beograd